

กถาสัลลาปะ

Pali Conversation in Everyday Life

บทสนทนาภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน

กถาสัลลาปะ

Pali Conversation in Everyday Life

บทสนทนาภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน

สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ

The gift of the Dhamma excels all other gifts

การให้ธรรมะ ชนะการให้ทั้งปวง

ติปิฏกกุญจิกา สถาบันโพธิยาลัย

วัดจากแดง จังหวัดสมุทรปราการ

กถาสัลลาปะ

Pali Conversation in Everyday Life

บทสนทนาภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน

ผู้รจนา	:	พระชนกาภิวังสเถระ
พิมพ์ครั้งที่ ๑	:	วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม
ครั้งที่ ๒	:	วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๗ จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
ที่ปรึกษา	:	พระครูธรรมธรสุมนต์ นนฺทิโก พระพิศาลปริยัตยาภรณ์
บรรณาธิการ	:	พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
ผู้ตรวจชำระ	:	พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
คณะผู้จัดทำ	:	Buddhapiya (แปล - ปรับสำนวนภาษา) อุดมพร สิรสุทธิ (แปล - ปรับสำนวนภาษา) พระคมกริช อมตคเวสโก (แปลภาษาอังกฤษ) ผาณิตชา ณ ลำปาง (แปลภาษาอังกฤษ) ภัทรี วัยอุดมวุฒิ (แปลภาษาอังกฤษ) Claire Kenney (แปลภาษาอังกฤษ) สมพงษ์ เผ่าศรีเจริญ (แปลภาษาอังกฤษ) รัตนา อนันต์นนท์ศักดิ์ (ปรับสำนวนภาษา)
ผู้ประสานงาน	:	พระมหาพยอม ธมฺมรกฺขิโต ป.ธ.๙, อภิธรรมบัณฑิต อรพรรณ สุวรรณรัตน์
ภาพประกอบ	:	มโนณัฐ รัตนจันทร์
พิมพ์ที่	:	ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์ ๔๔/๑๓๒ หมู่ ๖ ถ.กำนันแม้น แขวงบางขุนเทียน เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๕๐ โทรศัพท์ ๐-๒๘๐๒-๐๓๗๙ แฟ็กซ์ ๐-๒๘๐๒-๐๓๗๗ E-mail : doramon.1914@yahoo.com

Preface

Listening, speaking, reading and writing are essential skills in language learning. It is important that students of Pali language should make an effort to increase proficiency in all four skills. Reading and writing skills are taught and learned directly. Listening skills are developed by applying the reading and writing skills in recognizing and understanding the meaning of the Pali words during chanting, etc. The understanding thus acquired can then be used for better comprehension of the Dhamma.

However, Pali speaking skills are still not widely taught. Pali language is not customarily used in conversation but rather in recitation or chanting. There are many reasons for the underdevelopment of speaking skills. Basically, Pali language is not a mother language and is a dead language (i.e., it has no native speakers). Another important reason is the lack of a comprehensive teaching program and teaching materials.

When I was studying at Wat Tamaoh in 2525 B.E., I used to practice Pali conversation from a book called *Kathāsallāpa* authored by Venerable Sayadaw Janakabhivamsa of Mahagandayon Monastery (Amarapura, Mandalay, The Republic of the Union of Myanmar). The original version was written in Pali language with Thai translation. The book was reproduced by monks and novices at Wat Tamaoh for in-temple use with cartoon illustrations in black and white. There were practice sessions at evening chanting, during which the teachers asked questions and the students answered. The topics for conversation included subjects taught in class and various Dhamma discussions as well as general topics.

In 2530 B.E., when I went to study at Mahagandayon Monastery, The Republic of the Union of Myanmar, I had occasion to learn from the book *Kathāsallāpa* once again.

It was also written in Pali but with Burmese translation. In the practice session, the students (both monks and novices) were locked in the classroom with the understanding that we were to speak only Pali language. After we were more confident, we even spoke Pali outside the classroom. Mahagandayon Monastery was very famous during that period—there were several monks and novices who could fluently communicate in Pali.

This book is intended to be used as a tool for practicing Pali conversation in order to develop speaking skills as mentioned.

Kathāsallāpa, or *Pali Conversation in Everyday Life,* contains dialogues about monks' and novices' daily lives from awakening in the morning until going to bed at night. There are references to names which differ from version to version depending on the geography. For example, in the Wat Tamaoh version, the river's name is Wang River; in the Myanmar version, it is Irrawaddy River; and in this present version, Chao Phraya River.

A special feature in this version of *Kathāsallāpa* is that the conversation is written in three languages—Pali, English and Thai—and is accompanied by beautiful cartoons in four colors. It is hoped that this *Kathāsallāpa* will serve as a useful tool for those who are interested in developing Pali speaking skills as well as listening, reading and writing skills.

I wish to express my appreciation to the producers, sponsors and all the readers of this book. May all be endowed with intelligence, wealth and prosperity; be close to the Buddha's Teachings; and be able to realize the Dhamma. May the merit made by all concerned be a condition for our ultimate attainment of Analytical Knowledge of the Language (Niruttipaṭisambhidā).

Venerable Phra Maha Pranom Dhammalankaro

(Sasanadhaja Dhammacariya)

คำนำ

ฟัง พูด อ่าน เขียน เป็นทักษะสำคัญในการศึกษาภาษาต่างๆ ซึ่งจำเป็นต่อนักเรียนอยู่เสมอ การศึกษาภาษาบาลีก็ควรให้ความสำคัญทั้ง ๔ ทักษะ การฟังคือการรับรู้ความหมายจากการใส่ใจเมื่อได้ยินคำภาษาบาลี เช่น เสียงสวดมนต์ การอ่านและเขียนภาษาบาลีเป็นทักษะที่มีการเรียนการสอนโดยตรง แล้วนำทักษะการอ่านเขียนมาแปรผลเป็นความเข้าใจ และใช้ความเข้าใจนั้นเพื่อเรียนรู้ธรรมะให้ละเอียดลึกซึ้งมากขึ้น

ส่วนการสอนทักษะการพูดภาษาบาลียังมีน้อย ที่ออกเสียงพูดก็ไม่ใช่สนทนาโดยตรง แต่เป็นการว่าตามหรือสวด ซึ่งก็มีหลายปัจจัยที่ทำให้ทักษะการพูดบาลีอยู่ในเกณฑ์ที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร ข้อเท็จจริงพื้นฐานคือ ภาษาบาลีไม่ใช่ภาษาแม่และยังเป็นภาษาตาย ไม่มีการใช้งานในปัจจุบัน และมีเหตุที่สำคัญคือการขาดรูปแบบและสื่อการสอนที่สมบูรณ์

สำหรับตัวข้าพเจ้าเอง ครั้งศึกษาที่วัดท่ามะโอเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้ฝึกหัดพูดบาลี โดยใช้หนังสือ "กถาสัลลาปะ" ของท่านพระอาจารย์ชนกาภิวังสะ สำนักวัดมหาคันธาโยง อมรปุระ มัณฑเลย์ สหภาพพม่า ต้นฉบับเป็นภาษาบาลี มีคำแปลภาษาไทย เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในวัด มีภาพประกอบเป็นการ์ตูนขาวดำที่พระเณรจัดทำกันเอง และมีการฝึกสนทนาภาษาบาลีในยามทำวัตรเย็น โดยพระอาจารย์เป็นผู้ถามนักเรียนเป็นผู้ตอบ เรื่องที่ถามเกี่ยวกับหัวข้อที่เรียนและหมวดธรรมต่างๆ รวมถึงเรื่องทั่วไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๓๐ เมื่อไปศึกษาที่สำนักวัดมหาคันธาโยง สหภาพพม่า ได้พบหนังสือ "กถาสัลลาปะ" อีกครั้ง เป็นภาษาบาลีเหมือนเดิม แต่มีคำแปลเป็นภาษาพม่า มีการฝึกทักษะการพูดภาษาบาลีโดยจะนำพระเณรนักศึกษาเข้าห้องเรียนแล้วปิดประตู รับรู้กันว่าจะพูดภาษาเดียวคือภาษาบาลีจนหมดเวลา ก่อนนำไปสู่การสนทนานอกห้อง สำนักมหาคันธาโยงในยุคนั้นเป็นที่เฟื่องฟู มีพระเณรหลายรูปที่สามารถใช้ภาษาบาลีสื่อสารโต้ตอบได้

ด้วยเหตุนี้ จึงได้จัดทำสื่อหนังสือเพื่อใช้ในการฝึกฝนการสนทนาภาษาบาลี อันจะเป็นการเพิ่มพูนทักษะการพูดตามที่กล่าวมาแล้ว

“กถาสัลลาปะ” นี้ มีบทสนทนาในชีวิตประจำวันของพระภิกษุตั้งแต่ตื่นเช้าจนเข้านอน บางตอนในหนังสือแต่ละฉบับกล่าวชื่อของสถานที่แตกต่างกันไปตามภูมิประเทศ เช่น ในฉบับวัดท่ามะโอกล่าวชื่อแม่น้ำวัง ตามตำราฉบับมหาคันธาโยงเป็นแม่น้ำอิรวดี ส่วนฉบับนี้เป็นแม่น้ำเจ้าพระยา

ความพิเศษของ “กถาสัลลาปะ” ฉบับนี้ คือจัดทำบทสนทนาเป็น ๓ ภาษา ได้แก่ ภาษาบาลี ภาษาอังกฤษและภาษาไทย พร้อมภาพประกอบการ์ตูนสี่สีสวยงาม

หวังว่าหนังสือ “กถาสัลลาปะ” จะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจฝึกฝนทักษะการพูดภาษาบาลี และมีส่วนในการช่วยเพิ่มพูนศักยภาพการพูดและเกื้อหนุนการฟัง การอ่าน การเขียนให้ดียิ่งขึ้นไป

ขออนุโมทนาผู้จัดทำ เจ้าภาพจัดพิมพ์ และผู้อ่านทุกท่าน ขอให้มีปฏิภาณ ธนสารสมบัติ ได้ชิดใกล้พระธรรมวินัย มีส่วนแห่งธรรม โดยที่สุดขอให้เป็นปัจจัยให้ถึงภาวะแห่งผู้ได้นิรุตติปฏิสัมภิทา เทอญ

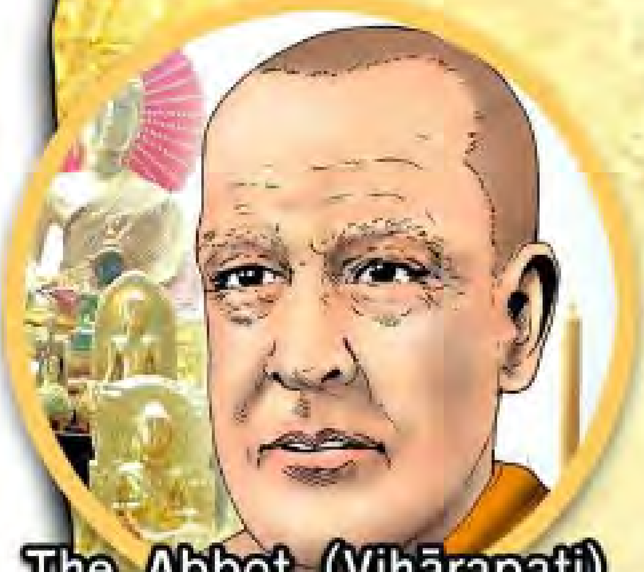
พระมหาประนอม ธมฺมาลงฺกาโร
(สาสนธชะ ธัมมาจริยะ)

กถาสัลลาปะ

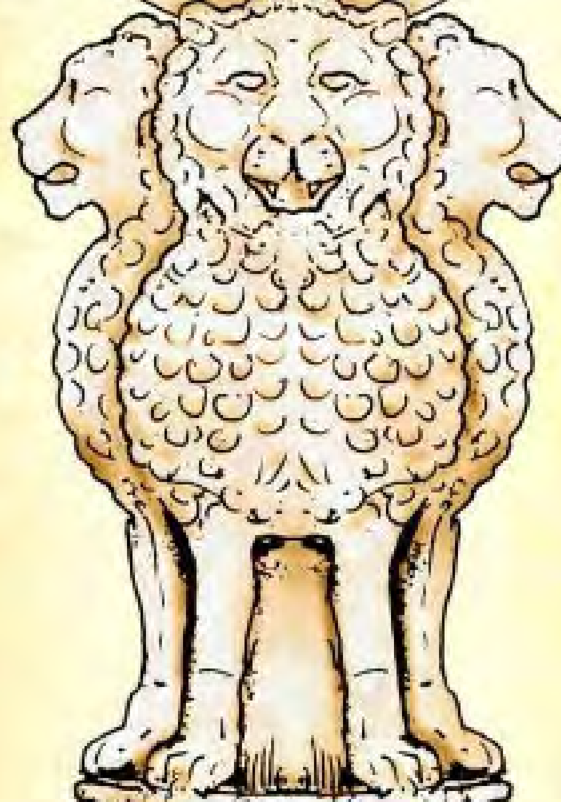
Pali Conversation in Everyday Life

บทสนทนาภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน

The Abbot (Vihārapati)
พระเจ้าอาวาส

Novice Saṅgharakkhita
สามเณรสังฆรักขิต

Novice Dhammarakkhita
สามเณรธัมมรักขิต

Venerable Datta
พระทัตตะ

Venerable Tissa
พระติสสะ

Novice Buddharakkhita
สามเณรพุทธรักขิต

Venerable Nāga
พระนาคะ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส

Homage to the Blessed One, the Worthy One, the Fully Self-awakened One

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

อโสกถมฺโภ

Ashoka Pillars

เสาศิลาอโศก

สีหนาทํ นทนฺเต เต ปริสาสุ วิสารทา
พฺรหฺมจกฺกํ ปวตฺเตนฺติ ตสฺมา จกฺกํ ปกาสิตํ.

The Buddhas, courageous and fearless, deliver brave speeches to the assemblies of monks, nuns and male and female devotees, and set in motion the Noble Wheel of Dhamma; I shall represent those Buddhas with the wheels.

พระพุทธเจ้าเหล่านั้น ทรงเป็นผู้องอาจ ไม่ครั่นคร้าม บันลือสีหนาทในบริษัททั้งหลาย (บริษัท ๔ หรือ ๘) ประกาศพรหมจักรให้เป็นไป ฉะนั้นข้าพเจ้าจะแสดงจักร คือสัญลักษณ์แทนพระพุทธเจ้าเหล่านั้น

จตูหิ สีหรูเปหิ สุทสฺเสติ ตถาคเต
อาทฺยกฺขเรน เต พุทฺธา กโกกโคติ นามิกา.

The four lions symbolize the four Buddhas who roar into the four directions and whose names begin with the letters **Ka, Ko, Ka,** and **Go** (**Ka**kusandha, **Ko**nāgamana, **Ka**ssapa and **Go**tama).

แสดงสัญลักษณ์แทนพระพุทธเจ้าสี่พระองค์ (ที่บันลือสีหนาทไปในทิศทั้ง ๔) ด้วยรูปราชสีห์ ๔ ตัว พระนามของพระพุทธเจ้าเหล่านั้น ขึ้นต้นด้วยอักษรตัวแรกว่า **ก โก ก โค** ดังนี้ (**ก** = กกุสันธะ **โก** = โกนาคมนะ **ก** = กัสสปะ **โค** = โคตมะ)

หตฺถินา ปฏิสนฺธิญฺจ อสฺสราเชน นิกฺขมํ
สีเหน ชิตมารญฺจ จกฺเกน จกฺกเทสนํ
โคเณน ปรินิพฺพานํ ปกาเสติ มเหสิโน.

The elephant symbolizes the Bodhisattas' conception; the horse symbolizes the Great Renunciation (the going forth of the Bodhisattas into the homeless life); the lion symbolizes the conquering of Mara; the wheel symbolizes the first sermon; and the bull symbolizes the Buddhas' Parinibbāna (the final release from the round of rebirth).

แสดงสัญลักษณ์แทนการปฏิสนธิด้วยรูปช้าง แสดงสัญลักษณ์แทนการออกบวชด้วยรูปม้า แสดงสัญลักษณ์แทนการขนะมารด้วยรูปราชสีห์ แสดงสัญลักษณ์แทนจักรเทศนา (ธรรมจักร/อริยสัจ ๔)ด้วยรูปวงล้อ แสดงสัญลักษณ์แทนการปรินิพพานของพระพุทธเจ้าด้วยรูปโค

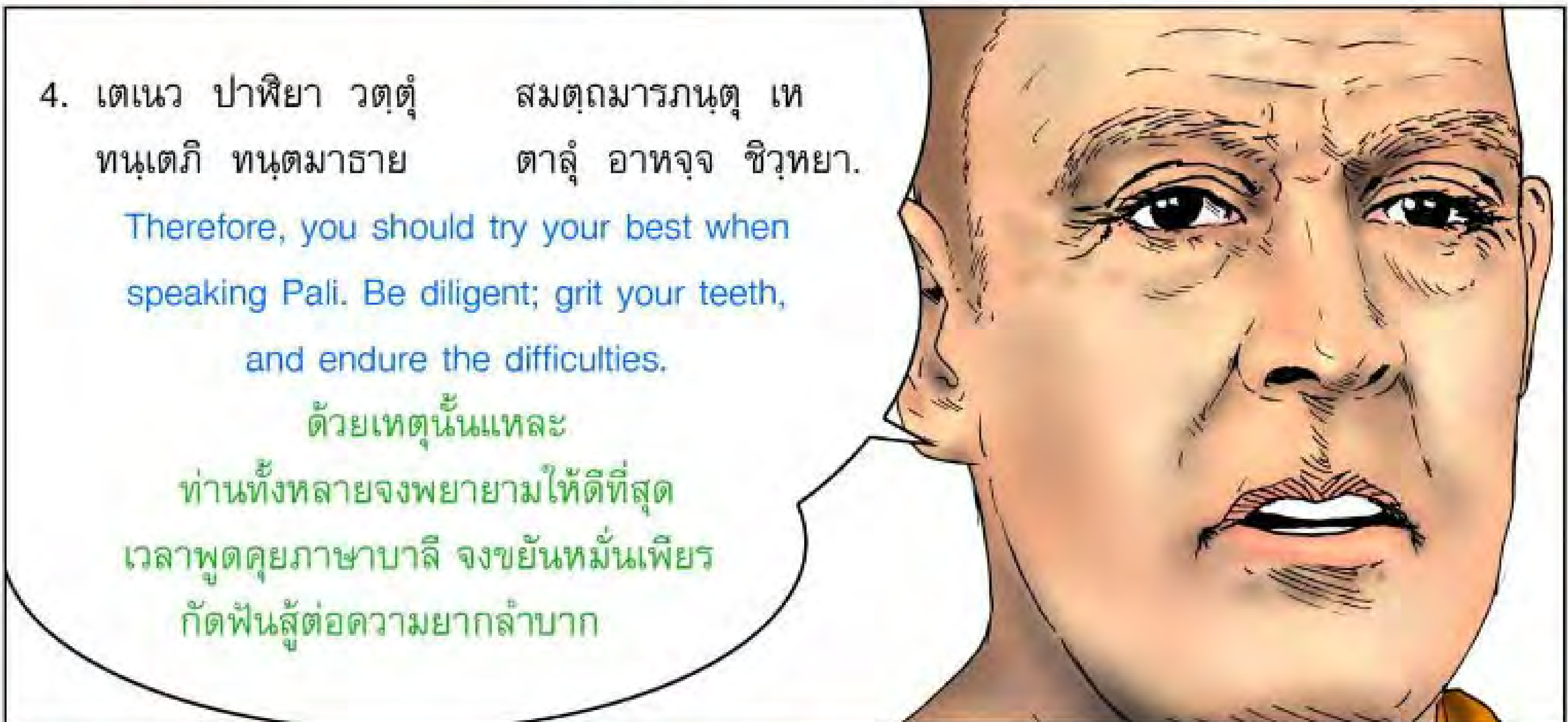

1. ปาฬิ = ปา รกฺขเณ + ฬิ ปัจจัย ด้วยโมคคัลลานสูตรว่า ปาโต ฬิ, มีวิเคราะห์ว่า อตฺถํ ปาติ รกฺขตีติ ปาฬิ = ตนฺติ แปลว่า พระบาลี; นัยอื่นยังมีอีก พึงค้นดูตามอรรถกถาฎีกาเป็นต้น. ปาลิ ปาลี ก็เขียน, ปาฐะนี้คล้อยตามสันสกฤต; **อาวุโส** "ผู้มีอายุ" เป็นคำเรียกหรือทักทาย ที่ภิกษุผู้แก่พรรษาใช้ร้องเรียกภิกษุผู้อ่อนพรรษากว่า (ภิกษุผู้ใหญ่ร้องเรียกภิกษุผู้น้อย) หรือภิกษุร้องเรียกคฤหัสถ์ คู่กับ **ภนฺเต** "ข้าแต่ท่านผู้เจริญ" ซึ่งภิกษุผู้อ่อนกว่าใช้ร้องเรียกภิกษุผู้แก่กว่า หรือคฤหัสถ์ร้องเรียกภิกษุ; ในภาษาไทยมักใช้เพี้ยนไปในทางตรงข้าม หมายถึง เก่ากว่า หรือแก่กว่าในวงงาน กิจการ หรือความเป็นสมาชิก; **Āvuso** - A form of polite address used by senior monks to address junior monks or novices.

4. ชิวฺหยา = ชิวฺหาย สลับอักษรโดยวิปรีตนัย (Metathesis) ระหว่าง อ กับ อา ตามหลักนิรุตตินัย เรียกว่า วัณณวิปริยยะ เหมือนคำว่า ปยิรุปาสติ = ปริยุปาสติ สลับกันระหว่าง ร กับ ย, อนภิเนยฺย = น อภิเนยฺย สลับกันระหว่าง น กับ อ, คัมภีร์ปทรูปสิทธิ ทำตัวรูปด้วยมหาสูตร (เตสุ วุทฺธิ...) หรือแปลง นา เป็นต้น เป็น ยา แล้วรัสสะ อา ชื่อ ฆ ตามนัยแห่งคัมภีร์นิรุตติทีปนี (สูตรที่ ๘๕) เช่น ฉายยา, สกฺขโรปมยา, พาลทารกลีลยา ...

สุสฺสูสา สุตวฑฺฒนี สุตํ ปญฺญาย วฑฺฒนํ
ปญฺญาย อตฺถํ ชานาติ ญาโต อตฺโถ สุขาวโห.

Learning is a tool of knowledge. The knowledge thus gained is an instrument of wisdom. Through this wisdom one recognizes what is beneficial. The benefit thus recognized in turn brings happiness.

การศึกษาเป็นเครื่องพัฒนาความรู้ ความรู้จากการศึกษานั้น เป็นเครื่องพัฒนาปัญญา ด้วยปัญญาก็จะรู้จักประโยชน์ (๓ ประการ) ประโยชน์ที่รู้จักแล้ว ก็นำสุขมาให้

หมั่นสดับฟังท่านพร้อง แปลความ
เฉลิมฉลุปัญญางาม ยิ่งแก้ว
ไตรตรึกอรรถอันความ เพียรถ่อง
รู้เบ็ดเสร็จสิ้นแล้ว แต่ตั้งสุขเสวย

นตฺถิ ปญฺญาสมา อาภา

No light equals wisdom

ไม่มีแสงใดสว่างเท่าปัญญา

สารบัญ

30. ชาติภูมิยาทิปุจฉนกถา

Conversation Asking About Place of Birth

บทสนทนาสอบถามถึงชาติภูมิ (ถิ่นกำเนิด) เป็นต้น

1. ตฺวํ อาวุโส กตรภูมิชาติโกสิ.
Novice, where were you born?
สามเณร เธอมีถิ่นกำเนิดแต่ที่ไหน

2. อหํ ภนฺเต สฺยามรฏฺฐสฺส ทกฺขิณาปเถ สงขลา นาม นครํ อตฺถิ, ตสฺส อปรทกฺขิณทิสาภาเค ปโรตึสโกสมตฺเต หาดใหญ่นิคเม ชาโตมฺหิ.
Bhante, I was born in Hat Yai District, more than 30 kilometers southwest of Songkhla Province in Southern Thailand.
ท่านขอรับ กระผมเกิดที่อำเภอหาดใหญ่ ไกลออกไปประมาณ ๓๐ กว่ากิโลเมตร ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้(หรดี)ของจังหวัดสงขลา ภาคใต้(ถิ่นทักษิณ)ของประเทศไทย

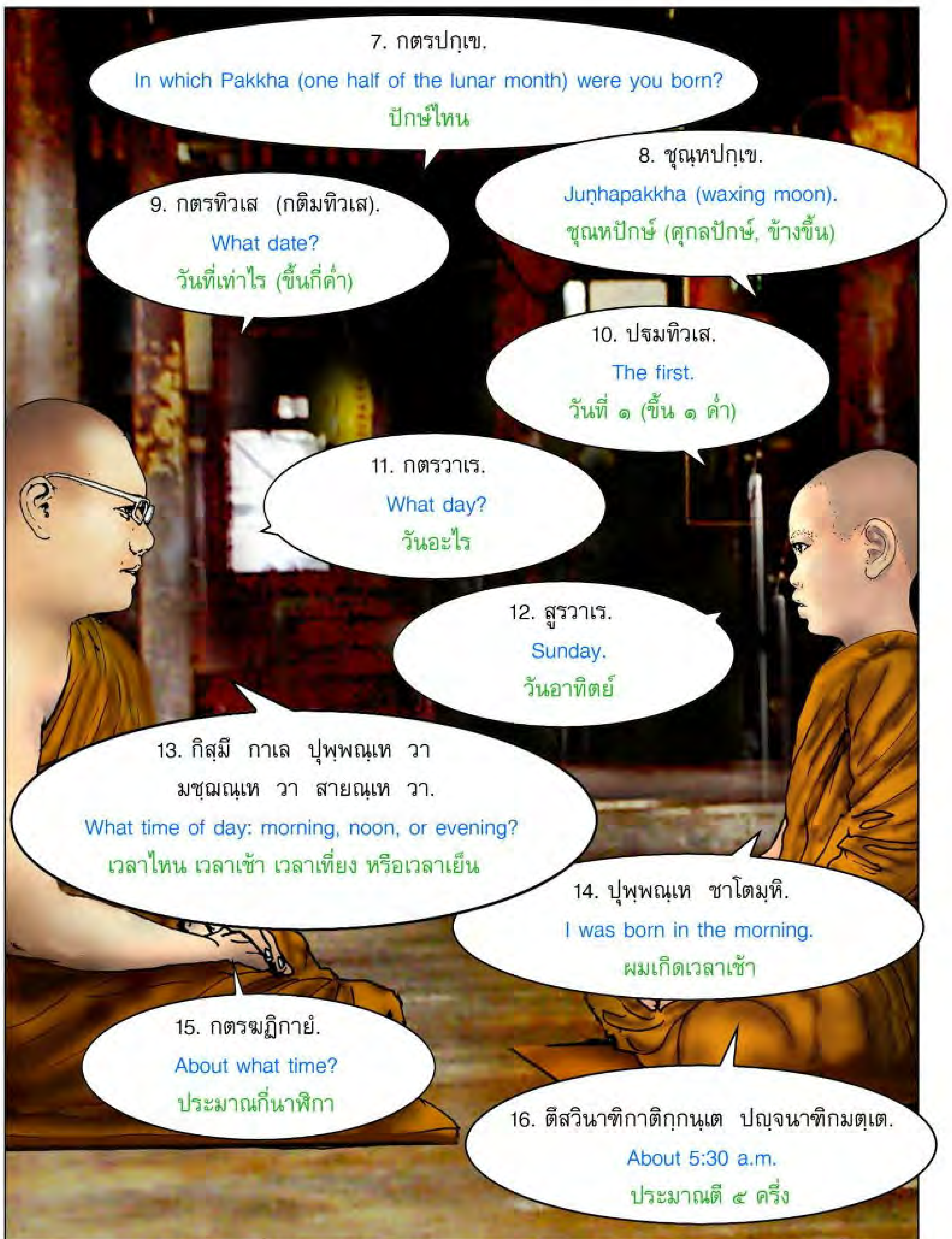
3. กติเม พุทฺธสเก ชาโตสิ.
What year?
เธอเกิด พ.ศ. เท่าไร

4. วีสาธิเก ปญฺจสตทฺวิสหสฺสเก พุทฺธสเก ชาโตมฺหิ.
I was born in 2520 B.E. (Buddhist Era).
ผมเกิดปี พ.ศ. ๒๕๒๐

5. กตรมาเส.
What month?
ในเดือนไหน

6. จิตฺตมาเส.
Citta month (the fifth month).
เดือนจิตตะ (เดือน ๕, จิตรมาส)

2. หาดใหญ่นิคม = หาดใหญ่ + นิคม เป็นการเชื่อมคำระหว่างคำไทยและบาลี การใช้คำลักษณะนี้ ปรากฏมีมาแต่สมัยแต่งวชิรพุทธิฎีกา ก่อน พ.ศ. ๑๗๐๐ และพบในคัมภีร์ที่พระเถระชาวพม่าแต่ง เช่น มณฺฑเลนครสฺส, กผฺยุติ นามํ, อล่องพยาอิติ, สิ่งผยูฉิ่นนามโก ราชา, มึงโอ่ นาม อาราเม ... แม้พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ ก็ทรงนิพนธ์คำในลักษณะนี้ ดังปรากฏในหนังสือประชุมพระราชนิพนธ์ภาษาบาลีในรัชกาลที่ ๔ ภาค ๒ (หน้า ๓) ว่า อฏฺฐมิยํ ชีดักขนนคาเม นิปชฺชึ ขึ้น ๘ ค่ำ พักนอนที่บ้านชีดักขนน ...

9. กติม = กติ + ม ปัจจัย ในปูรณตัทธิต ด้วยโมคคัลลานสูตรว่า “ม ปญฺจาทิกติหิ”, มีวิเคราะห์ว่า กตินฺนํ ปูรณํ กติมํ. อุทาหรณ์ในอาคตสถาน คือ “ยถา อชฺช ภนฺเต กติมีติ.”

16. วินาที (สมัยก่อนใช้คำว่า **วินาฑี**) เป็นหน่วยวัดเวลา โดย ๑ หน่วย เท่ากับ ๑/๖๐ ของนาที แต่สมัยก่อน วินาที, วินาทิกา (วินาฑี, วินาฑิกา) มีความหมายเท่ากับ นาที ส่วนคำว่า นาที, นาทิกา (ส. นาฑี, นาฑิกา; ป. นาฬิกา) มีความหมายเท่ากับ ชั่วโมง, นาฬิกา ดูรายละเอียดเพิ่ม ในคัมภีร์จักกวาฬทีปนี หน้า ๔๖๕-๙

17. กินฺนามาวุโส ตว มาตาปิตโร.
Novice, what are your parents' names?
สามเณร มารดาบิดาของเธอชื่ออะไร

18. มม มาตา วิลาวณฺณา นาม, ปิตา ปน วชิโร นาม.
My mother's name is Vilavan; my father's name is Vichian.
มารดาของผมชื่อ วิลาวัณย์ ส่วนบิดาของผมชื่อ วิเชียร

19. กิตฺตกาวุโส ตว ภาตุภคินิโย.
How many brothers and sisters do you have?
เธอมีพี่น้องกี่คน

20. ตโย เม ภาตโร, เอกา ภคินี.
I have three brothers and one sister.
ผมมีพี่น้องชาย ๓ คน พี่น้องหญิง ๑ คน

21. สา ภคินี เชฏฺฐิกา วา มชฺฌิมา วา นวกา วา.
Your sister—is she the oldest, middle, or youngest?
พี่น้องหญิงนั้น เป็นคนโต คนกลาง หรือคนเล็ก

22. เชฏฺฐิกา ภนฺเต.
She is the oldest.
เป็นคนโตครับ

23. ตฺวํ ปน เตสุ ภาตเรสุ เชฏฺฐโก วา มชฺฌิโม วา นวโก วา.
Are you the oldest, middle or youngest one among 3 brothers?
แล้วเธอล่ะ เป็นคนโต คนกลาง หรือคนเล็ก ในบรรดาพี่น้องชาย ๓ คนนั้น

24. เชฏฺฐโก ภนฺเต.
I am the oldest.
ผมเป็นคนโตครับ

25. กติวสฺสิกกาเล สิปฺปสาลํ สมฺปตฺโตสิ.
At what age did you start school?
เธอเข้าโรงเรียนเมื่ออายุเท่าไร
27. กสฺส ครุโน สนฺติเก วิชฺชํ อุคฺคณฺหิ.
Who was your teacher at school?
เธอเรียนกับครูคนไหน
29. กตรวิชฺชํ ปฐมํ อุคฺคณฺหิ.
What subject did you learn first?
เธอเรียนวิชาอะไรเป็นวิชาแรก (วิชาพื้นฐาน)

26. ปญฺจวสฺสิกกาเล สิปฺปสาลํ สมฺปตฺโตมฺหิ.
When I was five years old.
ผมเข้าโรงเรียนเมื่ออายุ ๕ ขวบ
28. เขมสนฺตครุโน สนฺติเก วิชฺชํ อุคฺคณฺหึ.
My teacher was Mr. Kasemsant.
ผมเรียนกับคุณครูเกษมสันต์
30. ทยฺยภาสาวิชฺชํ ปฐมํ อุคฺคณฺหึ.
I learned the Thai language first.
ผมเรียนวิชาภาษาไทยก่อน

33. อิมํ หาดใหญ่สิตารามํ กุโต สงฺกนฺโตสิ.
Where were you before you came here to Hat Yai Sitaram Temple?
เธอย้ายจากไหนมาวัดหาดใหญ่สิตารามแห่งนี้

34. สงขลานคเร หาดใหญ่นิคเม หาดใหญ่วิทยาสิปฺปสาลา อตฺถิ, ตโต สงฺกนฺโตมฺหิ.
I came from Hat Yai Wittaya School in Hat Yai District, Songkhla Province.
ผมย้ายมาจากโรงเรียนหาดใหญ่วิทยา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

น ชจฺจา วสโล โหติ　　　น ชจฺจา โหติ พฺราหฺมโณ
กมฺมุนา วสโล โหติ　　　กมฺมุนา โหติ พฺราหฺมโณ.

No one is ignoble on account of his birth. No one is noble on account of his birth. One is ignoble on account of his action or conduct. One is noble on account of his action or conduct.

ใครๆ จะเป็นคนเลวเพราะชาติกำเนิด ก็หาไม่ ใครๆ จะเป็นคนประเสริฐ เพราะชาติกำเนิด ก็หาไม่ คนจะเลว ก็เพราะการกระทำ ความประพฤติ คนจะประเสริฐ ก็เพราะการกระทำ ความประพฤติ

หีนชจฺโจปิ เจ โหติ　　　อุฏฺฐาตา ธิติมา นโร
อาจารสีลสมฺปนฺโน　　　นิเส อคฺคีว ภาสติ.

A man even of lowly birth, if he is diligent, wise, and of good conduct and morality, can thrive like a glow on a dark night.

คนเรา ถึงมีชาติกำเนิดต่ำ แต่หากขยันหมั่นเพียร มีปัญญา เพียบพร้อมด้วยศีลาจารวัตร ก็รุ่งเรืองได้ เหมือนไฟถึงอยู่ในคืนมืด ก็สว่างไสว

ค่าของคนมิใช่ผลของการเกิด　　　คนประเสริฐหรือคนถ่อยผู้ต้อยต่ำ
ค่าของคนอยู่ที่ผลของคนทำ　　　กฎแห่งกรรมผู้ลิขิตชีวิตเรา
หากทำดีกำเนิดต่ำก็นับดี　　　ทำอัปรีย์กำเนิดสูงไม่สูงเผ่า
ดีหรือชั่วสูงหรือต่ำเพราะทำเอา　　　อย่ามัวเมาว่าเป็นเคราะห์เพราะเกิดมา

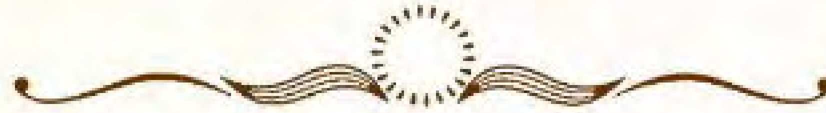
(ว.วชิรเมธี)

สตฺตวารา	วันทั้ง ๗
๑. รวิวาโร, อาทิจฺจวาโร, สูรวาโร	๑. วันอาทิตย์
๒. จนฺทวาโร, สสิวาโร	๒. วันจันทร์
๓. องฺคารกวาโร, ภุมฺมวาโร, กุชวาโร	๓. วันอังคาร
๔. พุธวาโร, วุธวาโร	๔. วันพุธ
๕. ครุวาโร, วิหปฺปติวาโร, ชีววาโร	๕. วันพฤหัสบดี
๖. สุกฺกวาโร	๖. วันศุกร์
๗. สนิวาโร, โสรวาโร	๗. วันเสาร์

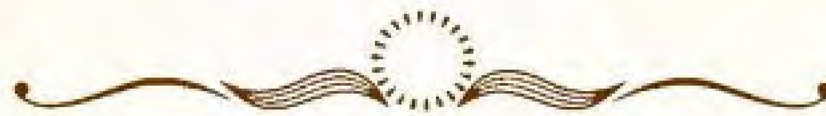

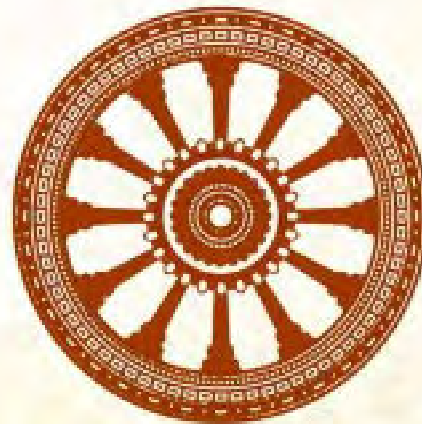
ทฺวาทสมาสา	เดือนทั้ง ๑๒	
๑. จิตฺโต, รมฺมโก = เมสมาโส	๑. เดือนจิตตะ (๕)	เมษายน – พฤษภาคม
๒. เวสาโข = อุสภมาโส	๒. เดือนเวสาขะ, วิสาขะ (๖)	พฤษภาคม – มิถุนายน
๓. ปุพฺพาสาฬฺโห, เชฏฺโฐ, มูลนกฺขตฺตํ = มิถุนมาโส	๓. เดือนเชฏฐะ (๗)	มิถุนายน – กรกฎาคม
๔. อุตฺตราสาฬฺโห, อาสาฬฺโห = กกฺกฏมาโส	๔. เดือนอาสาฬหะ (๘)	กรกฎาคม – สิงหาคม
๕. สาวโน, สาวโณ, ปุพฺพภทฺทปโท, นิกฺขมนีโย = สีหมาโส	๕. เดือนสาวณะ (๙)	สิงหาคม – กันยายน
๖. อุตฺตรภทฺทปโท, ภทฺทปาโท, โปฏฺฐปาโท = กญฺญามาโส	๖. เดือนโปฏฐปาทะ (๑๐)	กันยายน – ตุลาคม
๗. ปฐมกตฺติโก, อสฺสยุโช = ตุลามาโส	๗. เดือนอัสสยุชะ (๑๑)	ตุลาคม – พฤศจิกายน
๘. ปจฺฉิมกตฺติโก, อปรกตฺติโก, กตฺติโก = วิจฺฉิกมาโส	๘. เดือนกัตติกะ (๑๒)	พฤศจิกายน – ธันวาคม
๙. มิคสิโร, มาคสิโร = ธนุมาโส	๙. เดือนมาคสิระ, เดือนอ้าย (๑)	ธันวาคม – มกราคม
๑๐. ปุสฺโส, ผุสฺโส = มกรมาโส	๑๐. เดือนผุสสะ, เดือนยี่ (๒)	มกราคม – กุมภาพันธ์
๑๑. มาโฆ = กุมฺภมาโส	๑๑. เดือนมาฆะ (๓)	กุมภาพันธ์ – มีนาคม
๑๒. ผคฺคุโน, ผคฺคุโณ = มีนมาโส	๑๒. เดือนผัคคุณะ (๔)	มีนาคม – เมษายน

ตโย อุตู	ฤดู ๓
๑. เหมนฺโต	๑. ฤดูหนาว, เหมันต์ = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔
๒. คิมฺโห, คิมฺหาโน	๒. ฤดูร้อน, คิมหันต์ = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๔ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘
๓. วสฺโส, วสฺสํ, วสฺสาโน	๓. ฤดูฝน = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

ฉ อุตู	ฤดู ๖
๑. เหมนฺโต	๑. ฤดูหนาว = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๒
๒. สิสิโร	๒. ฤดูเยือก = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๒ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๔
๓. วสนฺโต	๓. ฤดูใบไม้ผลิ, วสันต์ = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๔ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖
๔. คิมฺโห	๔. ฤดูร้อน = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๖ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘
๕. วสฺสาโน	๕. ฤดูฝน = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐
๖. สรโท	๖. ฤดูท้ายฝน, ฤดูใบไม้ร่วง = แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๐ – ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒

มาตราเวลา (จันทรคติ)

๑๕ หรือ ๑๔ วัน	เป็น	๑ ปักษ์
๒ ปักษ์	"	๑ เดือน
๔ เดือน (๒ เดือน ก็มี)	"	๑ ฤดู
๓ ฤดู (๖ ฤดู ก็มี)	"	๑ ปี

๑๔ วัน คือ ข้างแรม เดือนคี่ เรียกว่า เดือนขาด เช่น เดือน ๑, ๓, ๕, ๗, ๙, ๑๑ ตรงกับปักษ์ที่ ๓ และ ๗ ของแต่ละฤดู (มติอรรถกถา) ข้างแรม เรียกกาฬปักษ์ หรือกัณหปักษ์ (ฝ่ายดำ หมายเอาเดือนมืด), ข้างขึ้น เรียกศุกลปักษ์ หรือชุณหปักษ์ (ฝ่ายขาว หมายเอาแสงเดือนสว่าง), วันดับ (แรม ๑๕ หรือ ๑๔ ค่ำ) เรียกอมาวสี อมาวาสี บ้าง, วันเพ็ญ (ขึ้น ๑๕ ค่ำ) เรียกปุรณมี หรือ บูรณมี เนื่องจากปีจันทรคติสั้นกว่าปีสุริยคติ ปีละ ๑๑ วันเศษ ดังนั้น เพื่อปรับระยะกาลของปีจันทรคติให้ใกล้เคียงกับปีสุริยคติ จึงเติมอธิกมาส ๖ ครั้ง ในรอบ ๑๘ ปี โดยให้ตัวเลขลงตัวเป็นช่วงละ ๓ ปี เท่ากันหมด (๓-๓-๓-๓-๓-๓) ตามมติอรรถกถา; เติมอธิกมาส ๗ ครั้งในรอบ ๑๙ ปี คือ ปีที่ ๓, ๖, ๙, ๑๑, ๑๔, ๑๗, ๑๙ (๓-๓-๓-๒-๓-๓-๒) ตามมติดาราศาสตร์เชิงสังเกตการณ์, โหราศาสตร์สมัยใหม่ ทำให้ปีที่เติมนั้นๆ มีเดือน ๘ สองหน

อนึ่ง หลักการนับปักษ์ในสมัยพุทธกาล (มชฺฌิมเทสโวหาโร) นั้น ท่านนับปักษ์ข้างแรมเป็นปักษ์ที่ ๑ แรม ๑ ค่ำ เรียกว่า ปฐมปาฏิบท, นับปักษ์ข้างขึ้นเป็นปักษ์ที่ ๒ ขึ้น ๑ ค่ำ เรียกว่า ทุติยปาฏิบท, วันเพ็ญเป็นวันสิ้นเดือน วันเพ็ญเดือน ๑๒ (กัตติกะ) ถือเป็นวันสิ้นปี ถัดจากนั้นไปเป็นวันแรม ๑ ค่ำ เดือนใหม่ (มิคสิระ) ปีใหม่ ดังคำว่า "มหาปวารณาย อปวาเรตฺวา ปวารณาสงฺคหํ ทตฺวา กตฺติกปุณฺณมาย ปวาเรตฺวา มิคสิรสฺส ปฐมปาฏิปททิวเส มหาภิกฺขุสงฺฆปริวาโร นิกฺขมิตฺวา มชฺฌิมมณฺฑลํ โอสรติ ..." อย่างไรก็ดี หลักการนับในปัจจุบัน (เอตรหิ ปวตฺตโวหาโร) นับข้างขึ้นก่อนข้างแรม ฉะนั้น วันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ จึงเป็นวันกลางเดือน ถัดจากนั้นไปเป็นวันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๒ (ปจฺฉิมกตฺติกมาสสฺส กาฬปกฺขปาฏิปททิวโส) ถึงวันแรม ๑๕ ค่ำ จึงเป็นวันสิ้นเดือน สิ้นปี ตามนัยของการนับวัน, เดือน, ฤดู ที่กล่าวไว้ข้างต้น

ปีที่แบ่งตามรอบพระจันทร์ (จันทรคติ) แบ่งเป็น ๓ คือ

๑. ปกติมาส-ปกติวาร (บางทีเขียนย่อเป็น ปกติมาส-วาร) คือปีที่เป็นปกติ มีเดือนคู่ ข้างขึ้น ๑๕ วัน, ข้างแรม ๑๕ วัน และมีเดือนคี่ข้างขึ้น ๑๕ วัน, ข้างแรม ๑๔ วัน รวมวันใน ๑ ปี เป็น ๓๐ x ๖ + ๒๙ x ๖ = ๓๕๔ วัน

๒. ปกติมาส-อธิกวาร (บางทีเรียกเป็น อธิกวาร = วันเกิน, วันที่เพิ่ม) คือปีที่เป็นปกติ แต่เดือน ๗ จะมีข้างแรม ๑๕ วัน รวมวันใน ๑ ปี เป็น ๓๕๔ + ๑ = ๓๕๕ วัน

๓. อธิกมาส-ปกติวาร (บางทีเรียกเป็น อธิกมาส = เดือนเกิน, เดือนเพิ่ม) คือปีที่มีเดือน ๘ เพิ่มอีกเดือน หรือที่เรียกกันว่ามีเดือน ๘ สองหน รวมวันใน ๑ ปี เป็น ๓๕๔ + ๓๐ = ๓๘๔ วัน และจะไม่มีปีใดที่เป็น "อธิกมาส-อธิกวาร" คือ ไม่มีปีไหนที่เป็นทั้งเดือน ๘ สองหน และเดือน ๗ เพิ่มอีกวันไปพร้อมๆ กัน

จากตัวเลขเหล่านี้ ทำให้ทราบว่า ปีปกติพระจันทร์น้อยกว่าปีปกติพระอาทิตย์อยู่ ๓๖๕ - ๓๕๔ = ๑๑ วัน เมื่อครบ ๓ ปี จึงมีวันขาดอยู่ ๓๓ วัน ทำให้เกิดเป็นปีอธิกมาส หรือมีเดือน ๘ เพิ่มอีกหน ส่วนเศษ ๓ วัน ก็มีการเฉลี่ยให้เป็นอธิกวารแทน

อธิบายคำว่า ศก, ศักราช

สก = ศก ระบบการคำนวณนับเวลา เรียงลำดับกันเป็นปีๆ โดยถือเอาเหตุการณ์หนึ่งเป็นจุดเริ่มต้น ดังคำว่า พุทธศก, จุลศก (พุทธศักราช, จุลศักราช) คำว่า สก, สาก, และ สกฺก เช่น พุทฺธสเก, มรมฺมสาเก, สกฺกราเช มีวิเคราะห์ว่า สกสฺส อิทนฺติ สกฺกํ สากํ สกํ, สก + ณฺย, ณ, อ ปัจจัยในอิทมัตถิตัทธิต แปลว่า ปีนี้ของชาวศกะ (ศกาพทะ หรือ ศาลิวาหนกาล) ดังนั้น คำว่า สก จึงยืมมาจากคำว่า ศก ฝ่ายสันสกฤต ตามตำนานของกษัตริย์อินเดีย

พุทธศักราช (พ.ศ.) ประเทศไทยเริ่มใช้พุทธศักราชในหมู่พระสงฆ์ ก่อนที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ จะโปรดเกล้าให้นำมาใช้แทน ร.ศ. (รัตนโกสินทร์ศก) ปีพุทธศักราชของไทย ถือกำเนิดโดยให้วันปรินิพพานเป็นปี พ.ศ. ๐ แต่ศรีลังกา พม่า ลาว และเขมร นับมากกว่าเรา ๑ ปี คือนับเอาวันปรินิพพานเป็นปีที่ ๑ ในปัจจุบันมีการค้นพบว่า พุทธศักราชมีความคลาดเคลื่อนไปจากความเข้าใจข้างต้น ๖๐ ปี นั่นคือ เขาเชื่อกันว่า พระพุทธเจ้าปรินิพพานปี พ.ศ. ๖๐ มิใช่ พ.ศ. ๐

มหาศักราช (ม.ศ.) หรือที่ชาวอินเดียเรียกว่า ศกาพทะ หรือศาลิวาหนกาล แปลว่า ปีของชาวศกะ (Scythian) เริ่มนับตั้งแต่ปีที่พระเจ้าศาลิวาหนะ หรือบางตำนานเรียกว่า พระเจ้ากนิษกะ แห่งศกราชวงศ์ ทรงมีชัยชนะเหนือแคว้นโดยรอบ เป็นมหาศักราชที่ ๑ มีวิธีนับวัน, เดือน, ปี ตามสุริยคติ โดยวันขึ้นปีใหม่เป็นวันที่ ๑ เมษายนของทุกปี เกิดหลังพุทธศักราช ๖๒๑ ปี

จุลศักราช (จ.ศ.) เป็นการนับเดือนปีแบบทางจันทรคติ เริ่มนับ จ.ศ. ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๑๑๘๑ (กหมฺปยา = ๑๘๑๑ = ๑๑๘๑) โดยนับเอาวันที่พระพม่า นามว่า "บุพโสระหัน" ลาสิกขามาเพื่อชิงราชบัลลังก์เป็นวันแรกของศักราช ในสมัยโบราณถือตามสุริยคติ (คัมภีร์สุริยยาตร์) ใช้วันเถลิงศก (ปัจจุบันตกราว ๑๓-๑๔-๑๕-๑๖ เมษายน, วันสงกรานต์, สํกฺรานฺต = ย้ายปี) เป็นวันปีใหม่ แต่ต่อมาเนื่องจากเดือน ๕ ไทยเราจะไปตรงกับเดือนจิตรมาศ อันเป็นเดือนแรกของปฏิทินจันทรคติทางชมพูทวีป พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าฯ โปรดเกล้าให้ถือตามจันทรคติ คือ ใช้วันขึ้น ๑ ค่ำ เดือน ๕ ของทุกปีเป็นวันขึ้นปีใหม่ทางจันทรคติ และให้เป็นวันเปลี่ยนนักษัตรด้วย แต่ยังคงเปลี่ยนปีจุลศักราชในวันเถลิงศก

31. วสนฏฺฐานาทิปุจฺฉนกถา

Conversation About Dwelling Place

บทสนทนาสอบถามถึงที่อยู่ เป็นต้น

1. ตฺวํ อาวุโส อิทานิ กตฺถ วสสิ.
Āvuso, where do you live now?
อาวุโส เดี๋ยวนี้ท่านอยู่ที่ไหน

2. อหํ ภนฺเต อิทานิ ลำปางนคเร ท่ามะโออาราเม วสามิ.
I live at Tamaoh Temple in Lampang Province.
เดี๋ยวนี้ผมอยู่ที่วัดท่ามะโอ จังหวัดลำปางครับ

3. ตตฺถ เต วสนฺตสฺส กีวจิรํ.
How long have you been living there?
ท่านอยู่วัดท่ามะโอนั้นนานเท่าไร

4. ตตฺถ เม วสนฺตสฺส ปญฺจวสฺสานิ.
I have been living there for five years now.
ผมอยู่ที่วัดท่ามะโอ ๕ ปีแล้ว

5. อโห อติจิรํ. อิทานิ กตเม คนฺเถ อุคฺคณฺหาสิ.
Oh, that's a very long time. What subjects are you studying now?
โอ้ นานมาก เดี๋ยวนี้ท่านเรียนคัมภีร์อะไร

6. ทิวา กจฺจายนพฺยากรณญฺเจว รูปสิทฺธิญฺจ วินยปิฏกญฺจ รตฺติยํ ยมกวาจนามคฺคญฺจ อุคฺคณฺหามิ.
During the day I study grammar from Kaccāyana and Padarūpasiddhi Texts, and Vinaya Piṭaka. In the evening, I study the Nāmapadamālā Book.
ตอนกลางวัน ผมเรียนไวยากรณ์กัจจายนะ คัมภีร์ปทรูปสิทธิ และวินัยปิฎก ตอนกลางคืน เรียนนามปทมาลา

7. น ปริจินาสิ นุ ปาฬิภาสํ.
Don't you practice any Pali language?
ท่านไม่ฝึกฝนภาษาบาลีบ้างดอกหรือ

8. ปริจินามิ ภนฺเต.
Yes, I do.
ผมฝึกฝนครับ

11. เอวเมว, อกเถนฺตา ตุมฺเห มูคตรา หุตฺวา ยาว มรณกาลาปิ กเถตุํ น สกฺกุณิสฺสถเยว.
Exactly. If you don't practice, you will be even dumber and won't be able to speak Pali, even when death comes to take you.
อย่างนั้นทีเดียว พวกท่านเมื่อไม่พูดคุยกันก็ยิ่งเซอะไปใหญ่ จักไม่อาจพูดได้เลยแม้จนตาย
ตสฺมา อิมสฺมึ วิหาเร วสนฺตา สพฺเพว ภิกฺขุสามเณรา อโนลีนจิตฺตา ปคฺคหิตมานสา, มาตุภาสายํ วิย ปาฬิภาสายํ เฉกา ภวิตุํ ปรกฺกเมยฺยาถ.
Even the monks and novices in this temple are never discouraged. Therefore, you should keep practicing until you can speak Pali as if it were your mother language.
แม้พระภิกษุสามเณรที่อยู่ในวัดนี้ทั้งหมด ก็ยังมีความมุ่งมั่นไม่เคยหมดกำลังใจเลย ดังนั้น พวกท่านเองก็พึงเพียรพยายามอย่าได้ท้อถอย เพื่อจะได้ชำนาญภาษาบาลีเหมือนเป็นภาษาแม่
เอวํ หิ สติ ตุมฺหากํ อาราโม สฺยามรฏฺเฐ ปาฬิภาสาย กถาสลฺลาปสฺส ปภโว ภวิสฺสติ.
When that time comes, your temple will be the first temple in Thailand, where Pali is spoken.
ถ้าทำได้อย่างนี้ วัดของพวกท่านก็จะเป็นวัดแห่งแรกในเมืองไทย ที่พูดคุยกันด้วยภาษาบาลี

12. เอวํ ภนฺเต.
Let it be so, Bhante.
ขอให้สมพรปากเถอะครับ

11. สฺยาม = ศยาม ดำ, คล้ำ (ส.). ศยามล ผิวคล้ำ; มีผู้รู้บางท่านเขียนเป็น สยาม = สญฺญม มีความสำรวมระวัง มาจาก สห + ยาม, ลบ ห; บางท่านกล่าวว่า สยาม มาจากคำว่า สยมฺ หรือ สยํ แปลว่า องอาจ, กล้าหาญ, เป็นเอง

ยมฺหิ ปเทเส น มาโน　　น เปมํ น จ พนฺธวา
น จ วิชฺชาคาโห โกจิ　　น ตตฺถ วสนํ กเร.

In whatever place there is no respect, no love, no relatives,
and no clever man, there indeed a man should not make his abode.

ที่ใดไร้ความนับถือ ไร้ความรัก ไร้ญาติ และไร้คนมีวิชา
ที่นั้นบุคคลอย่าพึงถือเอาเป็นที่อาศัยเลย

กิตฺติญฺจ ปปฺโปติ อธิจฺจ เวเท
สนฺตึ ปุเณติ จรเณน ทนฺโต.

Success in study begets glory, but it is training
in good conduct that brings peace of mind.

เล่าเรียนสำเร็จวิทยา ก็ย่อมได้เกียรติ
แต่ฝึกอบรมด้วยจริยาต่างหาก จึงจะสบสันติ

คาเม วา ยทิ วารญฺเญ　　นินฺเน วา ยทิ วา ถเล
ยตฺถ อรหนฺโต วิหรนฺติ　　ตํ ภูมิรามเณยฺยกํ.

Whether in village or in forest, whether in vale or on hill,
wherever the Worthy Ones dwell—delightful, indeed, is that spot.

ไม่ว่าบ้าน ไม่ว่าป่า ไม่ว่าที่ลุ่ม หรือที่ดอน
ท่านผู้ไกลกิเลสอยู่ที่ไหน ที่นั้นไซร้ คือสถานอันรื่นรมย์

32. วาตวุฏฺฐิปฏิสํยุตฺตกถา

Conversation About Hailstorm (Rainstorm)

บทสนทนาเกี่ยวกับพายุลูกเห็บ (พายุฝน)

1. หิยฺโย รตฺติยา มชฺฌิมยาเม ภุสํ วาตา วายนฺติ.
Yesterday, the wind blew very hard at about midnight.
เมื่อวานประมาณเที่ยงคืนลมพัดแรงมาก

2. เทโว จ ปฐมํ เอกเมโก ผุสิตฺวา ปจฺฉา คฬคฬายนฺโต คชฺชิตฺวา กรกวสฺสํ วสฺสติ. วิชฺชุลตาโยปิ นิจฺฉรนฺติ.
At first, there was light rain, but then,
there was thunder, lightning and hail as well.
ตอนแรกฝนตกปรอยๆ จากนั้นเสียงคำรามครืนๆ
แล้วฝนลูกเห็บก็ตก ทั้งสายฟ้าก็แลบแปลบปลาบ

3. มม กุฏิกา โทลายติ.
My Kuti (hut) was shaking.
กุฏิของกระผมสั่นโยกไปมาเลย

4. มหารุกฺขานํ สาขาโยปิ ฉิชฺชิตฺวา ปตนฺติ.
Big branches also broke off the trees.
แม้กิ่งไม้ใหญ่ก็หักขาดลงมา

2. คฬคฬายนฺต = คฬคฬ + อาย ปัจจัย + อนฺต ปัจจัย แปลว่า คำรามครืนๆ, คฬคฬ เป็นคำศัพท์นามที่เลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) เรียกว่า อนุกรณศัพท์ เมื่อต้องการใช้เป็นกิริยา ลง อาย ปัจจัยในอรรถของ กร ธาตุ ท้ายนามศัพท์นั้น (นามธาตุ, ธาตุรูป) ด้วยการแบ่งสูตรว่า "อาย นามโต" ดังที่ท่านอธิบายว่า "คฬคฬาติ จ กโรนฺโต คชฺชตีติ อตฺโถ. คชฺชนฺตสฺส หิ อนุกรณเมตํ." แม้คำว่า ปฏปฏายติ, กฏกฏายติ ... ก็เช่นเดียวกัน ส่วนคำว่า โทลายติ ลง อาย ปัจจัยท้ายนามศัพท์ในอรรถว่า ประพฤติ; **วสฺสติ** = วสฺส เสจเน + อ + ติ วิภัตติ, แปลว่า ตก เป็นอกัมมกธาตุ (ธาตุที่ไม่เรียกหากรรม) เช่น ปุรา วสฺสติ เทโว. แปลว่า หลั่ง, ริน เป็นสกัมมกธาตุ (ธาตุที่เรียกหากรรม) เช่น ตทา เทโว เอกพินฺทุมฺปิ น วสฺสติ.

5. เจติยสฺส ฉตฺตมฺปิ ภูมิยํ ปตติ.
Even the tiered umbrella on top of the Cetiya (bell-shaped stupa, pagoda) fell to the ground.
ฉัตรพระเจดีย์ก็ตกลงมาที่พื้นดินด้วย

6. อนฺโตคาเม ขุทฺทกเคหานิปิ ฉิชฺชิตฺวา ปตนฺติ.
Small houses in the village also collapsed.
แม้เรือนหลังเล็ก ๆ ในหมู่บ้านก็พังทลายลงมา

7. สกโลปิ อาราโม อากิณฺณกจวโร.
There was trash everywhere in the temple.
ทั่วทั้งวัดมีแต่ขยะเกลื่อนกลาด

8. ตสฺมา ปุรา ภิกฺขาจารา เสนาสนานิ อนฺโต เจว พหิ จ โสเธยฺยาถ.
So, before you go for alms-gathering, you should clean the lodging (Senāsana) both inside and outside.
ดังนั้น ก่อนไปบิณฑบาต พวกท่านพึงทำความสะอาดเสนาสนะทั้งภายในและภายนอก

อากิณฺณกจวโร หิ อาราโม น รมณีโย โหติ.
This is because a temple that is full of trash is not a pleasant place.
เนื่องจากวัดที่เกลื่อนกลาดด้วยขยะไม่เป็นที่น่ารื่นรมย์ใจ

7. **กจวร** = กจ ศัพท์ + วร ธาตุ + อ ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า กจียติ พนฺธียติ อสฺมึ เทเสติ กโจ, กจ พนฺธเน + อ. โส วรียติ อิจฺฉียติ อเนนาติ กจวโร แปลว่า ขยะ, มูลฝอย, หยากเยื่อ

สาธุ สมฺพหุลา ญาตี อปิ รุกฺขา อรญฺญชา
วาโต วหติ เอกฏฺฐํ พฺรหนฺตมฺปิ วนปฺปตึ.

It is good to have many relatives and friends like there being many trees in the forest. A lone tree, however well-grown and huge, can be blown down by the wind.

มีญาติพวกพ้องมาก ย่อมเป็นการดี เช่นเดียวกับต้นไม้ในป่าที่มีจำนวนมาก ต้นไม้ที่ขึ้นอยู่โดดเดี่ยว ถึงจะงอกงามใหญ่โตสักเท่าใด ลมก็พัดให้โค่นลงได้

พหุํ เว สรณํ ยนฺติ ปพฺพตานิ วนานิ จ
อารามรุกฺขเจตฺยานิ มนุสฺสา ภยตชฺชิตา.

Many men in their fear betake themselves for a refuge
to hills, woods, gardens, sacred trees and shrines.

คนเป็นจำนวนมาก เมื่อภัยมาถึงตัว ก็พากันยึดเอาสิ่งต่างๆ
เป็นที่พึ่ง อาทิ ภูเขา ป่าไม้ สวน ต้นไม้ และเจดีย์ (อุเทนเจดีย์ ...)

เนตํ โข สรณํ เขมํ เนตํ สรณมุตฺตมํ
เนตํ สรณมาคมฺม สพฺพทุกฺขา ปมุจฺจติ.

Such a refuge is not secure; such a refuge is not supreme.
To such a refuge should one go, one is not released from all sorrow.

นั่นมิใช่ที่พึ่งอันปลอดภัย นั่นมิใช่ที่พึ่งอันสูงสุด
อาศัยที่พึ่งชนิดนั้น ก็ไม่พ้นทุกข์ทั้งปวงไปได้

โย จ พุทฺธญฺจ ธมฺมญฺจ สงฺฆญฺจ สรณํ คโต
จตฺตาริ อริยสจฺจานิ สมฺมปฺปญฺญาย ปสฺสติ
ทุกฺขํ ทุกฺขสมุปฺปาทํ ทุกฺขสฺส จ อติกฺกมํ
อริยญฺจฏฺฐงฺคิกํ มคฺคํ ทุกฺขูปสมคามินํ.

He who takes refuge in the Lord Buddha, the Dharma and
the Sangha sees with wisdom the Four Noble Truths : Suffering,
the Cause of Suffering, the Cessation of Suffering, the Noble
Eightfold Path leading to the Cessation of Suffering.

ส่วนผู้ถึงพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์เป็นที่พึ่ง ย่อมเห็นอริยสัจ
ด้วยปัญญาอันชอบ คือ ทุกข์ เหตุของทุกข์ ความดับทุกข์
และอริยมรรคมีองค์แปดอันเป็นทางดับทุกข์

เอตํ โข สรณํ เขมํ เอตํ สรณมุตฺตมํ
เอตํ สรณมาคมฺม สพฺพทุกฺขา ปมุจฺจติ.

Such indeed is a refuge secure; such indeed is a refuge supreme.
To such a refuge should one go,
one is released from all sorrow.

นั่นแลคือที่พึ่งอันปลอดภัย นั่นคือที่พึ่งอันสูงสุด
คนเราอาศัยที่พึ่งชนิดนั้น ย่อมพ้นจากทุกข์ทั้งปวงได้

33. สีตปฏิสํยุตฺตกถา

Conversation About Winter

บทสนทนาเกี่ยวกับฤดูหนาว (หน้าหนาว)

1. **นนุ** เป็นนิบาต โดยมากกล่าวอรรถคำถาม นิยมเรียงไว้ต้นประโยค อย่างไรก็ตาม ความเป็นไปของนิบาตหลากหลายขึ้นอยู่กับความประสงค์ของผู้กล่าวที่จะนำไปใช้ให้เหมาะสมกับบริบทนั้นๆ ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Usage หรือตรงกับคำไทยว่า "คำเหมาะอยู่ในที่เหมาะ" ส่วนคำว่า อาม, อาโม, เอวํ, สาหุ, ลหุ ... เป็นนิบาต ใช้ในอรรถรับคำ

5. **ปาวุรณ** = ป + อา + วร ธาตุ อจฺฉาทเน (ห่ม) + ยุ ปัจจัย, แปลง ยุ เป็น อณ, อ เป็น อุ, ในพระวินัยท่านขยายเป็น "ครุปาวุรณํ, ถูลปาวุรณํ" แปลว่า ผ้าห่มหนา, มีวิเคราะห์ว่า ปริวริตพฺพํ ปาวุรณํ. อนึ่ง คำว่า ปาวาโร, ปาวารณํ ... เป็นคำไวพจน์ (synonym) ใช้แทนกันได้

9. อชฺช อติสีตํ. ขาทิตํ นุ ตยา ควินินเภสชฺชํ.
Today is very cold. Have you taken quinine yet?
วันนี้หนาวมาก เธอฉันยาควินินแล้วหรือ

10. อาม ภนฺเต, มยา ขาทิตํ.
Yes, I already have.
ครับท่าน ผมฉันแล้ว

11. เอกนฺเตน ขาทิตํ นุ. มา มุสา ภณาหิ.
Really? Have you really taken it? Don't lie!
ฉันแล้วจริงหรือ เธออย่ามุสานะ

7. **กาเลนกาลํ** = กาเล กาเล, ฉบับไทยเขียนเป็น กาเลน กาลํ ไม่เข้าสมาส เหมือนคำว่า สพฺเพนสพฺพํ, สพฺเพน สพฺพํ; กาเลน มีความหมายเท่ากับ ตติยาวิภัตติ ใช้ในอรรถสัตตมี แปลว่า ในเวลา และคำว่า กาลํ มีความหมายเป็นทุติยาวิภัตติ แปลว่า ตลอดกาล รวม ๒ คำเข้าด้วยกัน เท่ากับ กิสฺมิญฺจิ กาเล แปลว่า ไม่ว่าเวลาไหน นัยอื่นยังมีอีก พึงค้นดูในอรรถกถาเป็นต้น ตามสมควร;
ควินิน [คฺวินิน] = ชื่อสารประกอบประเภทแอลคาลอยด์ ใช้เป็นยารักษาโรคไข้จับสั่น สกัดได้จากเปลือกต้นซิงโคนา (อ. Quinine)

12. อาม ภนฺเต, เอกนฺเตน ขาทิตํ. น มุสา ภณามิ.
Yes, I have taken it already.
I'm not lying to you.
ครับท่าน ผมฉันแล้วจริงๆ ผมไม่โกหกดอก

13. เอวํ โหตุ.
Let it be so.
ขอให้เป็นอย่างนั้น

จนฺทนํ สีตลํ โลเก ตโต จนฺโทว สีตโล
จนฺทนจนฺทสีตมฺหา สาธุวากฺยํ สุสีตลํ.

Sandalwood, in the world, is pleasant; pleasanter is the light of the moon. Far pleasanter than sandalwood and the moon is the well-uttered discourse of the righteous.

ไม้จันทน์เป็นไม้ที่เย็นในโลก พระจันทร์เท่านั้นที่เย็นกว่าไม้จันทน์นั้น
คำพูดของสัตบุรุษสุดแสนจะเย็นกว่าไม้จันทน์และพระจันทร์

จุรณจันทน์เจิมลูบไล้ ชโลมเย็น
จันทร์ส่องแสงเย็นเห็น กว่านั้น
ผู้ปราชญ์กล่าวคำเป็น แบบระบอบ โลกพ่อ
เย็นยิ่งสองสิ่งชั้น เชิดไว้หวังเฉลิม

สีตวาโจ พหุมิตฺโต ผรุโส อปฺปมิตฺตโก
โอปมฺมํ เอตฺถ ญาตพฺพํ สูริยจนฺทราชุนํ.

One of pleasant speech has many a friend; one of harsh speech few friends. In this matter, the illustration concerning the moon and the sun should be remembered.

คนพูดจาสุภาพนิ่มนวลมีมิตรมาก คนพูดหยาบคายมีมิตรน้อย
ในเรื่องนี้พึงทราบการเปรียบเทียบระหว่างพระจันทร์กับพระอาทิตย์

อ่อนหวานมานมิตรล้น เหลือหลาย
หยาบบ่มีเกลอกราย เกลื่อนใกล้
ดุจดวงศศินฉาย ดาวดาด ประดับนา
สูรยส่องดาราไร้ เมื่อร้อนแรงแสง

กิจฺโฉ มนุสฺสปฏิลาโภ กิจฺฉํ มจฺจาน ชีวิตํ
กิจฺฉํ สทฺธมฺมสฺสวนํ กิจฺโฉ พุทฺธานมุปฺปาโท.

Hard is it to be born as a man; hard is the life of mortals.
Hard is it to hear the Truth Sublime; hard as well is the Buddha's rise.

ยากที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ยากที่ชีวิตสัตว์จะอยู่สบาย
ยากที่จะได้ฟังธรรมของสัตบุรุษ ยากที่พระสัมพุทธจะอุบัติมา

34. ภิกฺขาจารเวลายํ เมฆวสฺสนกถา

Conversation About Rain During Alms-Gathering

บทสนทนาเรื่องฝนตกในเวลาบิณฑบาต

4. สูป ถ้ามาคู่กับ "พฺยญฺชน" โดยทั่วไปแปลว่า แกง, ต้มจืด ถ้ามาศัพท์เดียว แปลว่า กับข้าวทุกอย่าง ดังคำว่า สูเปยฺยํ ท่านขยายเป็น สูเปน อุปเนตพฺพํ มจฺฉมํสกฬีราทิ. ปลา เนื้อ หน่อไม้ ... ที่นำมาประกอบเป็นอาหาร ชื่อว่า สูเปยยะ = สูป + เณยฺย ปัจจัยในตัทธิต

9. อโนวสฺสน = น + อว + วสฺส เสจเน + ยุ, แปลง น เป็น อนฺ (สเร อนฺ), อว เป็น โอ, ยุ เป็น อน; เขียนเป็น อโนวสฺสก ก็มี, ลง ณฺวุ ปัจจัย ในกัมมสาธนะ, มีวิเคราะห์ว่า น โอวสฺสียตีติ อโนวสฺสกํ, น เตมียตีติ อตฺโถ แปลว่า ที่มุงบัง, ที่ไม่เปียกฝน

* พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้เก็บผ้าจีวรผืนใดผืนหนึ่งไว้ในที่อยู่ เวลาที่จะเข้าบ้านเมื่อมีเหตุ เช่น อาพาธ สังเกตว่าฝนจะตก ข้ามแม่น้ำ วิหารที่อยู่มีกุญแจล็อคประตู ได้อานิสงส์กรานกฐิน อย่างไรก็ตาม เหตุคือวิหารที่อยู่มีกุญแจล็อคถือเป็นสำคัญ ดังนั้น จะครองผ้านุ่งผ้าห่ม(ไม่ครบไตรจีวร)เข้าบ้านก็ควร ส่วนภิกษุผู้อยู่ป่า อนุญาตให้ใส่หม้อ ... แล้วเก็บซ่อนไว้ในที่มิดชิด เช่น โพรงหิน โพรงไม้ ... อนึ่ง พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้กางร่มเข้าบ้านได้ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็น เช่น รักษาจีวรไม่ให้เปียกฝน คุ้มครองตนจากสัตว์ร้าย ...

น เตน ภิกฺขุ โส โหติ ยาวตา ภิกฺขเต ปเร
วิสฺสํ ธมฺมํ สมาทาย ภิกฺขุ โหติ น ตาวตา.

A man is not a Bhikkhu simply because he begs from others. By adopting householder's manner, one does not truly become a Bhikkhu.

เพียงขอภิกษาจากผู้อื่น ไม่ชื่อว่าเป็นภิกษุ ถ้ายังประพฤติตน เหมือนชาวบ้านอยู่ ก็ยังไม่ชื่อว่าเป็นภิกษุ

สลาภํ นาติมญฺเญยฺย นาญฺเญสํ ปิหยํ จเร
อญฺเญสํ ปิหยํ ภิกฺขุ สมาธึ นาธิคจฺฉติ.

Let him not despise his own gains. Let him not covet those of others. The Bhikkhu coveting the others' gains, does not attain concentration.

ไม่พึงดูหมิ่นลาภของตน ไม่พึงริษยาอยากได้ลาภคนอื่น เมื่อภิกษุมัวริษยาอยากได้ลาภคนอื่น ใจย่อมไม่เป็นสมาธิ

อปฺปลาโภปิ เจ ภิกฺขุ สลาภํ นาติมญฺญติ
ตํ เว เทวา ปสํสนฺติ สุทฺธาชีวึ อตนฺทิตํ.

Though a recipient of little, a Bhikkhu despises not his own. Him of pure and strenuous life, Devas look up to high.

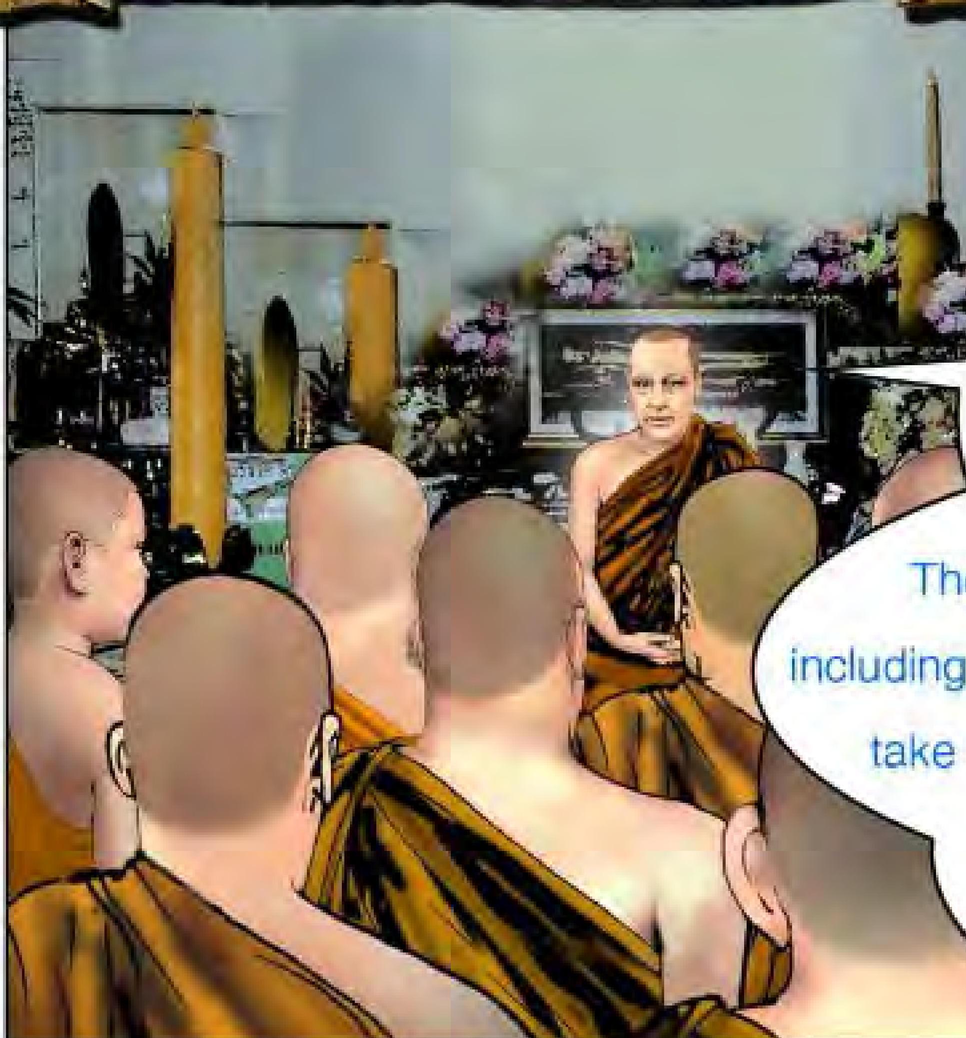
ภิกษุถึงมีลาภน้อย แต่ไม่ดูหมิ่นลาภของตน มีอาชีวะบริสุทธิ์ ไม่เกียจคร้าน ย่อมได้รับคำชมเชยจากทวยเทพ

35. กลฺลภาวรกฺขณกถา

Conversation About Staying Healthy

บทสนทนาเรื่องดูแลสุขภาพ

* **กลฺล** = กล สงฺขฺยาเน + ล ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า กลติ ยถาสุขํ สพฺพอิริยาปเถสูติ กลฺโล แปลว่า สุขภาพแข็งแรง, สุขภาพดี, ไม่ป่วยไข้; **รกฺขณ** = รกฺข ธาตุ + ยุ ปัจจัย, แปลง ยุ เป็น อน, แปลง น เป็น ณ ได้บ้าง, รกฺขน ก็เขียน; สันสกฤตเขียนเป็น รกฺษณ แปลว่า การรักษา

1. **ชร** = ชร โรเค + อ ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า ชรตีติ ชโร แปลว่า ความเจ็บไข้, เจ็บป่วย, เจ็บไข้ได้ป่วย, อาพาธ; **อนฺตมโส ปริพฺพาชเก อุปาทาย** จะเขียนเป็น อนฺตมโส ปริพฺพาชกา หรือ ปริพฺพาชเก อุปาทาย ก็ได้ โดยมากนิยมใช้เฉพาะวลีใดวลีหนึ่ง, บทที่เข้ากับ อนฺตมโส นิบาต นิยมวิภัตติเสมอกับบทที่ตนขยาย, บทที่เข้ากับ อุปาทาย นิยมทุติยาวิภัตติ อย่างไรก็ตาม การแต่งบาลีในลักษณะข้างต้นนี้ก็มีใช้อยู่บ้าง ตัวอย่างเช่น "เตสํ กิร หตฺเถน ผุฏฺฐมตฺตํ ยงฺกิญฺจิ อนฺตมโส ติณปณฺณํ อุปาทาย อาวุธเมว ภวิสฺสติ."

5. สีตกาเล ยทิ เทโวปิ วสฺสติ, ปุริมยาเม วา ปจฺจูสสมเย วา เอกเมกํ ควินินเภสชฺชํ ขาทถ.

In the winter if it is also raining, you should take one tablet of quinine in the evening or before dawn.

ในฤดูหนาว ถ้ามีฝนด้วย พวกท่านจงฉันยาควินินครั้งละ ๑ เม็ด ในช่วงปฐมยามหรือเช้ามืด

6. อนุทินํ อนฺตมโส เอกวารมตฺตํ วิริญฺจาเปถ.

Every day, you should defecate at least once.

ควรขับถ่ายทุกวัน อย่างน้อยวันละครั้ง

7. เอทิสา หิ อารกฺขา กลฺลภาวาย มูลภูตา โหติ.

Caring for yourself in these ways will lead to good health.

การดูแลตนเองเช่นนี้แหละ เป็นต้นเหตุให้สุขภาพดี

8. อกลฺลภาเว ปน สติ อุปริคนฺถํ อุคฺคณฺหิตุํ น สกฺกุณิสฺสถ. อุคฺคหิตาปิ คนฺถา ปมุฏฺฐา ภวิสฺสนฺติ.

On the contrary, if you're not well, you will not be able to study to a high level and will also forget what you have already learned.

ตรงกันข้าม ถ้าพวกท่านไม่สบาย ก็จะไม่สามารถเล่าเรียนคัมภีร์สูงๆ ขึ้นไปได้ แม้คัมภีร์ที่เรียนแล้วก็ลืมเลือน

ตสฺมา กลฺลภาวาย อนุรกฺขถ.

Therefore, you should try to stay healthy.

ดังนั้น พวกท่านจงดูแลสุขภาพให้ดี

ภควตาปิ วุตฺตํ อาโรคฺยปรมา ลาภาติ.

Even the Blessed One said, "Good health is a marvelous fortune."

แม้พระผู้มีพระภาคก็ตรัสว่า สุขภาพดีเป็นความโชคดีอย่างยิ่ง

5. ปจฺจูส = ปติ + อุส รุชายํ + อ ปัจจัย, ทำทีฆะ อุ เป็น อู, หรือ อูส ธาตุ ก็มี, มีวิเคราะห์ว่า ปจฺจูสติ วินาเสติ ติมิรนฺติ ปจฺจูโส แปลว่า เวลาเช้า, รุ่งเช้า, เช้าตรู่, ฟ้าสาง นี้เป็นมติของนักอักษรศาสตร์ ส่วนในอรรถกถาและฎีกา ท่านหมายถึงช่วงปัจฉิมยามจนถึงระยะเวลาก่อนฟ้าสาง ดังที่ท่านอธิบายว่า "ปจฺจูสสมเยติ ปจฺฉิมยามกาเล อรุโณทยโต ปุเรตรเมว." "รตฺติยา ปจฺฉิมยามปริยาปนฺโน กาลวิเสโส วุจฺจติ." อนึ่ง ครั้งโบราณแบ่งคืนหนึ่งเป็น ๓ ยามตามพระบาลี ยามละ ๔ ชั่วโมง : ยามต้น เรียกปฐมยาม (๑๘.๐๐ น. – ๒๒.๐๐ น.), ยามที่ ๒ เรียกมัชฌิมยาม (๒๒.๐๐ น. – ๐๒.๐๐ น.), ยามที่ ๓ เรียกปัจฉิมยาม (๐๒.๐๐ น. – ๐๖.๐๐ น.), หรือแบ่งกลางคืนออกเป็น ๔ ช่วง คือ ปฐมยาม มัชฌิมยาม ปัจฉิมยาม และปัจจุสมัย

6. วิริญฺจาเปถ = วิ + ริจ วิเรจเน (ขับถ่าย) + นิคหิตอาคมต้นธาตุ + ณาเป + ถ วิภัตติ. อนึ่ง คำว่า นิคหิต/นฤคหิต คือ เครื่องหมายรูปดังนี้ ํ (ป. นิคฺคหิต, นิคฺคหีต; ส. นิคฺฤหีต), หยาดน้ำค้าง ก็เรียก

ผลานมิว ปกฺกานํ นิจฺจํ ปตนโต ภยํ
เอวํ ชาตาน มจฺจานํ นิจฺจํ มรณโต ภยํ.

Just as fruit when ripe are ever fearful of falling off the tree,
so too mortals, once born, are always anxious about passing away.

ผลไม้สุกแล้ว ก็หวั่นแต่จะต้องร่วงหล่นไปตลอดเวลา ฉันใด
สัตว์ทั้งหลายเกิดมาแล้ว ก็หวั่นแต่จะตายอยู่ตลอดเวลา ฉันนั้น

มจฺโจ เอโกว อจฺเจติ เอโกว ชายเต กุเล
สํโยคปรมาเตฺวว สมฺโภคา สพฺพปาณินํ.

One goes all alone when departing. One comes all alone
when being born. All beings are related merely by coming
to meet and associate with one another.

จะตายก็ไปคนเดียว จะเกิดก็มาคนเดียว ความสัมพันธ์ของสัตว์ทั้งหลาย
ก็เพียงแค่ได้มาพบปะเกี่ยวข้องกันเท่านั้น

น สนฺติ ปุตฺตา ตาณาย น ปิตา นาปิ พนฺธวา
อนฺตเกนาธิปนฺนสฺส นตฺถิ ญาตีสุ ตาณตา.

No sons or daughters are there for protection, neither father,
mother nor kinsmen. For one who is assailed by death,
no protection can be found among kinsmen.

บุตรธิดาก็ป้องกันไม่ได้ มารดาบิดาหรือแม้ญาติพวกพ้อง
ก็ป้องกันไม่ได้ คนเราเมื่อถึงคราวจะตาย หมู่ญาติก็ป้องกันไม่ได้

36. วตฺถโธวนกถา

Conversation About Doing Laundry

บทสนทนาเรื่องซักผ้า

1. อชฺชาวุโส ชุณฺหปกฺขสฺส อฏฺฐมีอุโปสโถ. ชานาสิ นุ ตฺวํ.
Āvuso, do you know that today is the Uposatha day (Buddhist holy day) of the eighth Juṇhapakkha (waxing day)?
สามเณร วันนี้เป็นวันอุโบสถขึ้น ๘ ค่ำ เธอรู้ไหม

2. ชานามิ ภนฺเต.
Yes, I do.
กระผมทราบครับ

3. สเจ เต วตฺถํ โธวิตพฺพํ อตฺถิ, อุโปสถทิวเสเยว โธว.
If you have any laundry, you should do it today.
ถ้าเธอมีผ้าที่ต้องซัก จงซักในวันอุโบสถนี่แหละ

4. อตฺถิ เม โธวิตพฺพานิ วตฺถานิ, นฺหานียปิณฺฑิ ปน นตฺถิ. สเจ อายสฺมโต สนฺตกํ อตฺถิ, โถกํ เทหิ.
I have some laundry, but don't have any soap. If you do, could you please spare some for me?
ผมมีผ้าที่ควรซัก แต่ไม่มีสบู่ (ผงซักฟอก) หากท่านมี โปรดให้หน่อยครับ

4. นฺหานียปิณฺฑิ = นฺหานีย + ปิณฺฑิ, แปลว่า สบู่ซักผ้า, สบู่อาบน้ำ; ปิณฺฑิ แปลว่า ก้อน, มีวิเคราะห์ว่า ปิณฺเฑติ สมฺปิณฺฑยตีติ ปิณฺฑิ, ปิฑิ ราสิกเร (รวมเป็นก้อน, รวมเป็นกอง) + อิ ปัจจัย. นฺหานียปิณฺโฑ ก็เขียน

7. อุทกสาฏิกา = อุทก + สาฏิกา, แปลว่า ผ้าอาบน้ำฝน. อุทกสาฏโก ก็เขียน เหมือนคำว่า วสฺสิกสาฏิกา, วสฺสิกสาฏโก; สาฏก (ผ้า) มีวิเคราะห์ว่า สฏตีติ สาฏโก, สาฏิกา. สฏติ รุชติ เอตายาติ สาฏิกา, สฏ รุชาวิสรณคตีสุ + ณฺวุ ปัจจัย, แปลง ณฺวุ เป็น อก, ลง อา อิตถีลิงค์บ้าง. สาโฏ, สาฏิ ก็เขียน

อุฏฺฐานวโต สติมโต สุจิกมฺมสฺส นิสมฺมการิโน
สญฺญตสฺส จ ธมฺมชีวิโน อปฺปมตฺตสฺส ยโสภิวฑฺฒติ.

Of him who is energetic, mindful, pure in deed, considerate, self-restrained, who lives the Dhamma and who is heedful, reputation steadily increases.

ยศย่อมเจริญแก่ผู้ขยัน มีสติ มีพฤติกรรมสุจริต ทำงานด้วยความรอบคอบ ระมัดระวัง เป็นอยู่โดยชอบธรรม ไม่ประมาท

อุฏฺฐาเนนปฺปมาเทน สญฺญเมน ทเมน จ
ทีปํ กยิราถ เมธาวี ยํ โอโฆ นาภิกีรติ.

By diligence, vigilance, restraint and self-mastery, let the wise make for himself an island that no flood can overwhelm.

ด้วยความขยัน ด้วยความไม่ประมาท ด้วยความสำรวมระวัง และด้วยการข่มใจตนเอง ผู้มีปัญญาควรสร้างเกาะคือที่พึ่ง(อรหัตผล)ให้แก่ตนเอง ที่ห้วงน้ำคือกิเลสไม่สามารถท่วมได้

37. เกโสโรปนกถา

Conversation About Shaving Off Hair

บทสนทนาเรื่องปลงผม

1. อชฺชาวุโส กาฬปกฺขอุโปสโถ. ชานาสิ นุ ตฺวํ.
Āvuso, do you know that today is the Uposatha day of Kāḷapakkha (waning moon)?
ผู้มีอายุ วันนี้เป็นวันอุโบสถข้างแรม ท่านทราบไหม

2. ชานามิ ภนฺเต.
Yes, I do.
ผมทราบครับ

3. สเจ ตฺวํ เกเส โอโรเปตุกาโมสิ, อุโปสถทิวเสเยว โอโรเปหิ.
If you wish to shave off your hair, you should do it today.
หากท่านต้องการปลงผม ก็จงปลงในวันอุโบสถนี่แหละ

4. กีวทีฆา ภนฺเต เกสา โอโรเปตพฺพา.
How long should my hair be before I shave it?
ผมยาวแค่ไหน จึงควรปลงครับ

5. ภควตา อาวุโส ปญฺญตฺตํ ทฺมาสิกา วา ทฺวงฺคุลา วา เกสา ฉินฺทิตพฺพาติ. ตถาปิ อิมสฺมึ อาราเม อนุโปสถํ ฉินฺทนฺติ.
Āvuso, the Blessed One said, "Shave your hair within two months or two aṅgulas (fingerwidths)." However, the monks and novices in this temple shave their heads every Uposatha day.
ผู้มีอายุ พระผู้มีพระภาคทรงบัญญัติไว้ว่า "ผมยาวครบ ๒ เดือน หรือถึง ๒ องคุลี พึงปลงเสีย" อย่างไรก็ตาม ในวัดนี้ พระภิกษุสามเณรปลงผมทุกวันอุโบสถ

5. **ทฺมาสิกา** ... ไม่ควรไว้ผมยาวเกิน ๒ นิ้ว หรือแม้ยังไม่ถึง ๒ นิ้ว แต่ครบ ๒ เดือน ก็ต้องโกน หากไม่โกน ต้องอาบัติทุกกฏ (พจนานุกรมเขียน ทุกฏ) ไม่เจ็บป่วยห้ามใช้กรรไกรตัด ห้ามไว้เล็บยาวเกินปลายนิ้วมือ ห้ามปล่อยให้ขนจมูกยาวโผล่ออกมา ห้ามขัดเล็บ แต่งเล็บ และไม่อาพาธห้ามโกนขนรักแร้ เป็นต้น; **อนุโปสถ** ในฎีกาพระสูตรขยายเป็น อนุ + อุโปสถ (ทุกวันอุโบสถ) ส่วนในฎีกาพระวินัยขยายเป็น น + อุโปสถ (มิใช่วันอุโบสถ) ความหมายแรกท่านประสงค์เอาในที่นี้

7. ตุมฺหากํ ปาจริยภูโต มหาเถโร เอวมาห มา ตุมฺเห เกเส ฉินฺทนฏฺฐาเนเยว ฐเปยฺยาถ. ฉินฺทนฏฺฐาเน หิ วิปฺปกิณฺณา เกสา อาฆาตเน สูกรโลมา วิย อทสฺสนียา โหนฺตีติ.

The Elder who is the teacher's teacher said, "You should not leave the hair in the shaving area, because it is not a pleasant sight. It looks like a slaughterhouse with pig hair all over the place."

พระมหาเถระผู้เป็นปาจริย์ (อาจารย์ของอาจารย์) ของพวกท่านสั่งไว้อย่างนี้ว่า ไม่ควรทิ้งเส้นผมไว้ในที่ปลงผมทีเดียว เพราะเส้นผมที่เกลื่อนกลาดในที่ปลงผมเป็นภาพที่ไม่น่าดู เหมือนขนหมูในโรงฆ่าสัตว์

นีติวิทูปิ วทนฺติ ฐานภฏฺฐา น โสภนฺติ เกสา โลมา นขา ทนฺตาติ. ตสฺมา ฉินฺนเกเส สงฺกฑฺฒิตฺวา ปเรสํ อทสฺสนฏฺฐาเน ฉฑฺเฑยฺยาถ.

A wise man also said, "Hair, nails, teeth, etc. that have fallen from their places are not pretty." So you should collect those hairs and throw them away in a place where people can not see.

แม้นักการศึกษา (ผู้เข้าถึงหลักคำสอน) ก็กล่าวว่า ผม ขน เล็บ ฟัน เป็นต้น ที่ขาดหลุดร่วงจากฐานย่อมไม่งาม ดังนั้น พวกท่านพึงเก็บรวมเส้นผมที่ปลงแล้วทิ้งเสียในที่ห่างตาชุมชน

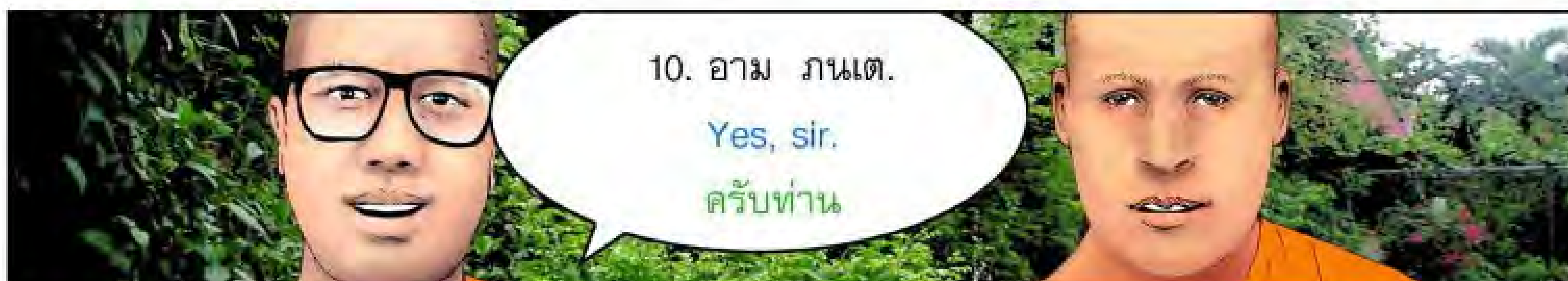

9. สเจ สกฺกุเณยฺยาถ, เกโสโรปนกาเล ตจปญฺจกกมฺมฏฺฐานํ มนสิ กเรยฺยาถ. ปุริมพุทฺธกาเล หิ อิมสฺมึ กมฺมฏฺฐาเน กตปริจยา สปฺปุริสา อิมสฺมึ พุทฺธสาสเน ขุรคฺเคเยว อรหตฺตํ ปาปุณึสุ.

If you can, you should contemplate on Tacapañcaka-kammaṭṭhāna (the subject for meditation comprising the five constituents: hair, body hair, nails, teeth and skin; also called basic meditation subject). This is because worthy men who had practiced this meditation in the time of past Buddhas later attained Arahatship in the time of our Buddha during the course of having their head shaved.

หากพวกท่านสามารถ ก็พึงมนสิการตจปัญจกกัมมัฏฐานในเวลาปลงผม เนื่องจากว่าสัตบุรุษทั้งหลายผู้เคยสั่งสมอบรมกัมมัฏฐานนี้มาในกาลแห่งพระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ พากันบรรลุพระอรหัตในพระศาสนานี้ ขณะปลงผมทีเดียว

11. สุตปุพฺพํ นุ โว อาวุโส ปุริมพุทฺธกาเล ปาฬิวิจารณสภายํ อฏฺฐมปนฺติภูตา วา นวมปนฺติภูตา วา อิมสฺมึ พุทฺธกาเล อรหตฺตํ ปาปุณนฺตีติ.

Āvuso, have you ever heard there are monks who had passed high levels of Pali language exam in the time of past Buddhas later attained Arahatship in the time of our Buddha?

ผู้มีอายุ พวกท่านเคยได้ยินไหมว่า มีพระภิกษุเป็นเปรียญธรรม ๘ ประโยค หรือ ๙ ประโยคในกาลแห่งพระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ พากันบรรลุพระอรหัตในพุทธกาลนี้

12. น สุตปุพฺพํ ภนฺเต.

No, sir. I haven't heard it before.

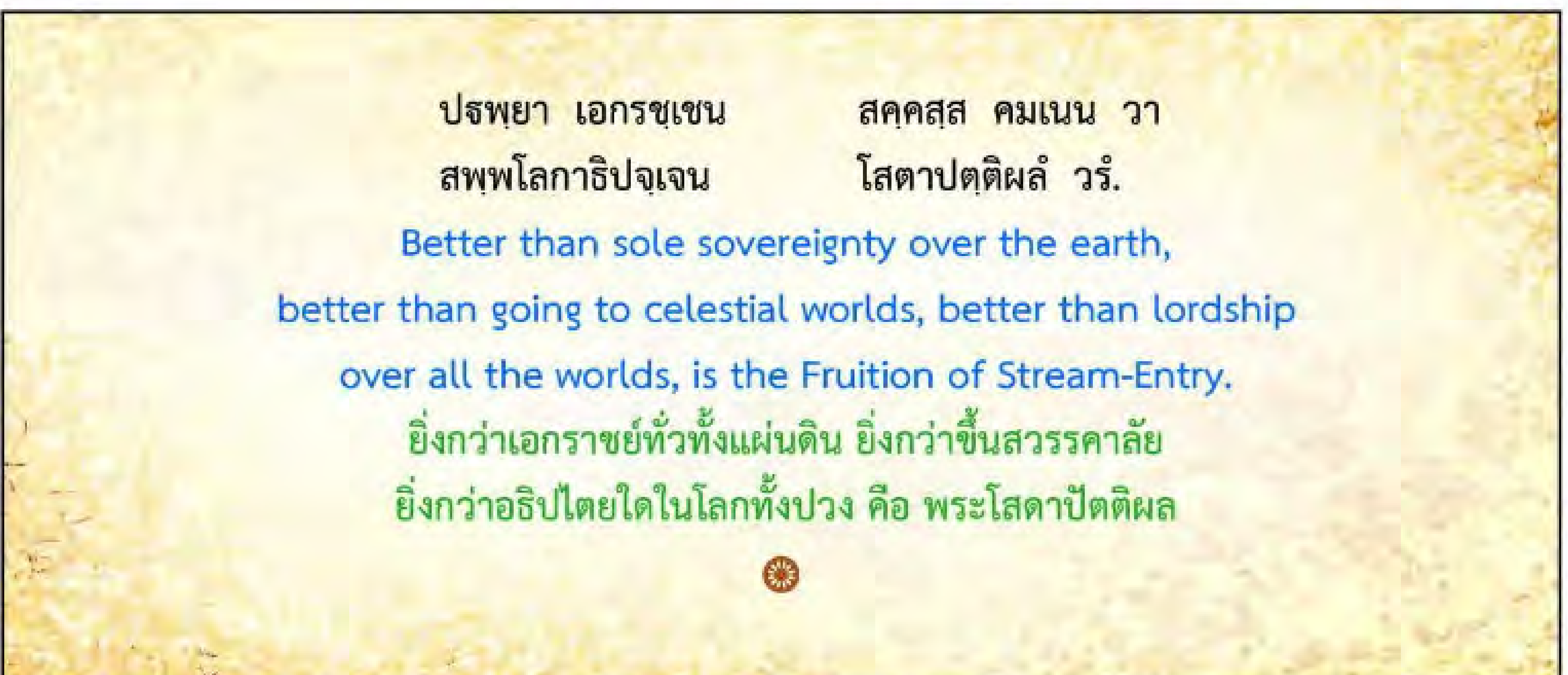
ไม่เคยได้ยินเลยครับ

9. **ตจปญฺจกกมฺมฏฺฐาน** = ตจปัญจกกัมมัฏฐาน กรรมฐานมีหนังเป็นที่ครบห้า กรรมฐานอันบัณฑิตกำหนดด้วยอาการมีหนังเป็นที่ ๕ เป็นอารมณ์ คือกรรมฐานที่ท่านสอนให้พิจารณาส่วนของร่างกาย ๕ อย่าง คือ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง โดยความเป็นของปฏิกูล หรือโดยความเป็นสภาวะอย่างหนึ่งๆ ตามที่มันเป็นของมัน ไม่เอาใจเข้าไปผูกพันแล้วคิดวาดภาพใฝ่ฝันตามอำนาจกิเลส พจนานุกรมเขียน ตจปัญจกกรรมฐาน, เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า มูลกัมมัฏฐาน; **ขุรคฺเคเยว** = ขุร + อคฺค + เอว, ท่านขยายเป็น เกโสโรหณกฺขเณ (โอโรหณ = อว + รุห ธาตุ + ยุ ปัจจัย, โอโรหน ก็เขียน) แปลว่า ขณะปลงผม; เกโสโรปนาวสาเน (โอโรปน = อว + รุป ธาตุ + ยุ ปัจจัย) แปลว่า เวลาปลงผมเสร็จ; นัยอื่นยังมีอีก พึงค้นดูตามอรรถกถาฎีกาเป็นต้น. **ปลงผม** = โกนผม และอาจกินความถึงพิจารณาหรือปล่อยวาง ดังคำว่า ปลงสังขาร, ปลงภาระ

14. อรหัต ความเป็นพระอรหันต์ ชื่อมรรคผลขั้นสูงสุดในพระพุทธศาสนา ซึ่งตัดกิเลสในสันดานได้ทั้งหมดอย่างเด็ดขาด; เขียนอย่างเดิมเป็น อรหัตต์

ยโต ยโต สมฺมสติ ขนฺธานํ อุทยพฺพยํ
ลภตี ปีติปาโมชฺชํ อมตนฺตํ วิชานตํ.

Whenever he reflects on the rise and fall of Aggregates,
he experiences joy and happiness. To the knowing ones,
that is the path to Deathlessness.

ไม่ว่ากรรมฐานใด เวลาไหน เมื่อนักปฏิบัติพิจารณาเห็นความเกิด (๒๕)
และความดับ (๒๕) แห่งขันธ์ทั้งหลาย ท่านย่อมได้ปีติและปราโมทย์
ซึ่งเป็นเส้นทางอมตะสำหรับท่านผู้รู้ทั้งหลาย

38. จีวรรชนปฏิสํยุตฺตกถา

Conversation About Dyeing Cloths

บทสนทนาเกี่ยวกับการย้อมผ้า

1. อชฺชาวุโส อุโปสถทิวโส. ตว กึ กรณียํ อตฺถิ.
Āvuso, today is Uposatha day. Do you have anything to do?
สามเณร วันนี้เป็นวันอุโบสถ เธอมีกิจอะไรที่ต้องทำไหม

2. มยฺหํ ภนฺเต จีวรรชนกิจฺจํ อตฺถิ.
I have some robe cloths to dye.
ผมมีกิจที่ต้องย้อมผ้าครับ

3. นิโคฺรธตเจน ปนสสารํ มิสฺเสตฺวา รชนํ ปจิตพฺพํ.
You should prepare the dyeing liquid by boiling the heartwood of a jackfruit tree mixed with the bark of a banyan tree (Nigrodha).
เธอพึงเอาเปลือกนิโครธ (ต้นกร่าง, ไทรทอง, ต้นเลียบ) ผสมกับแก่นขนุน ต้มเป็นน้ำย้อม

4. นิโคฺรธตโจ กุโต ตจฺฉิโต.
Where can I get the bark of a banyan tree?
ผมจะถากเปลือกนิโครธจากที่ไหน

5. อารามสฺส ปจฺฉิมนิโคฺรธโต.
From the banyan tree at the back of the temple.
ถากจากต้นนิโครธหลังวัด

6. สุนฺทโร กิร พกุลตโจปิ.
I've heard that the bark of a bullet wood can also be used.
ทราบว่า แม้เปลือกพิกุลก็ใช้ได้

7. อาม ภนฺเต. ขทิรสิเลโสปิ สุนฺทโร.
Yes, sir. The sap of the Acacia catechu tree can also be used.
ครับท่าน แม้ยางสีเสียด (ตะเคียน, พะยอม, สะเดา) ก็ใช้ได้

3. รชน = รํช ราเค + ยุ หรือ อน ปัจจัย, ลบนิคหิต, มีวิเคราะห์ว่า รํชเต อเนนาติ รชนํ; **เรื่องรชนสันโดษ** (พอใจน้ำย้อม) พระอรรถกถาจารย์กล่าวว่า ภิกษุเมื่อจะย้อมจีวรอย่าไปแสวงหาเต่าร้าง ไทรดำ (กาฬกจฺฉก) ... มาทำน้ำย้อม ควรจะย้อมด้วยพะยอมขาว กำยาน (โสมวกฺกล) ... ตามที่หามาได้

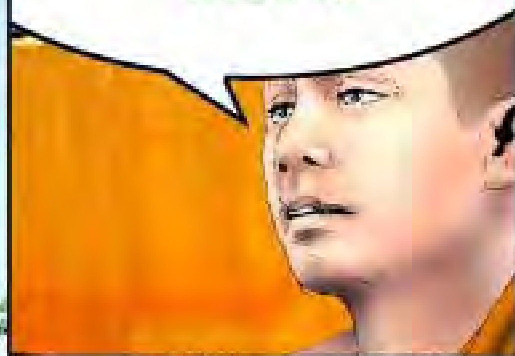

11. ยุคฬ กับ **ยุค** มีความหมายอย่างเดียวกัน มาจากรูปวิเคราะห์ว่า ยุชฺตีติ ยุคํ ยุคฬํ, ยุช โยเค (ประกอบ) + อ/อล ปัจจัย, แปลง ช เป็น ค, แปลง ล เป็น ฬ

15. น้ำย้อมหยดไม่ขาดสาย อรรถกถาอธิบายว่า ตราบใดที่น้ำย้อมยังไหลไม่ขาดช่วง ไม่ควรจะไปที่อื่น (ยาว รชนพินฺทุ คฬิตํ น ฉิชฺชติ, ตาว น อญฺญตฺร คนฺตพฺพํ.) ให้เฝ้าดูไว้ ผ้าที่ย้อมจะได้ไม่เสีย เช่น เป็นรอยคราบสี ...

สพฺพนีลกมญฺเชฏฺฐ-　　กณฺหโลหิตปีตเก
มหานามมหารงฺค-　　รตฺเตสุปิ จ ทุกฺกฏํ.

A Bhikkhu is not to use robe cloths in all blue-green,
all magenta, all black, all red, all saffron, all pink, all dark red.
He who does, commits an offense of wrongdoing.

ต้องอาบัติทุกกฏ เพราะใช้สอยจีวรสีเขียวครามล้วน
สีบานเย็นล้วน (สีแดงอมม่วง) สีดำล้วน (ดำเลื่อม)
สีแดงล้วน สีเหลืองล้วน (สีแสด เหลืองปนแดง)
สีแดงกลายๆ ล้วน (สีชมพู แดงเจือขาว) สีแดงเข้มล้วน (สีเลือดหมู)

* **จ** ศัพท์ในคาถานี้ อาจรวบรวมสีอื่นที่ไม่ควร (อกัปปิยะ) เช่น สีขาว เป็นต้น ตามคัมภีร์ขุททสิกขา คาถาที่ ๑๗๕ ซึ่งกล่าวถึงสีของรองเท้าที่พระพุทธองค์ทรงห้าม มี ๗ สี โดยเพิ่มสีขาวเข้าด้วย; พระผู้มีพระภาคทรงอนุญาตน้ำย้อมจากวัตถุดิบธรรมชาติ เช่น หัว/เหง้า ราก เปลือกไม้ ลำต้น ใบไม้ ดอก และ ผลไม้ทุกชนิด ยกเว้น หัวขมิ้น, เปลือกโลดและมะพูด, ต้นฝางและแกแล, ใบมะเกลือและใบคราม, ดอกทองกวาวและดอกคำ ดูรายละเอียดเพิ่มเรื่องจีวร ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) หน้า ๖๓-๖๖

39. สูปพฺยญฺชนปจนกถา

Conversation About Cooking Curry and Other Dishes

บทสนทนาเรื่องหุงต้มแกงและกับ (ปรุงอาหาร)

1. สูป = สู ปสเว + ปกฺ ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า สวติ รุจึ ชเนตีติ สูโป = พฺยญฺชนวิเสโส แปลว่า กับข้าว; อีกนัยหนึ่ง สูป = สุ + ปา ปาเน + อ ปัจจัย, ทำทีฆะ อุ เป็น อู, มีวิเคราะห์ว่า สุขตฺถาย ปาตพฺพโต สูโป แปลว่า แกง, ต้มจืด, ซุป

4. สามเณโร สงฺฆรกฺขิโต โดยมากในประโยคทั่วไปมักจะเรียงชื่อเฉพาะ (วิสามานยนาม) ไว้ก่อนชื่อทั่วไป (สามานยนาม) เช่น ติสฺโส ภิกฺขุ, อริฏฺโจ ภิกฺขุ ดังนั้น ข้อความนี้ อาจเขียนเป็น สงฺฆรกฺขิโต สามเณโร ก็ได้

7. สาทุ = สท อสฺสาทเน (ในความชอบใจ) + ณุ ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า อสฺสาทียตีติ สาทุ แปลว่า สิ่งที่น่าชอบใจ ชื่อว่า สาทุ
8. โสกร = สูกร + ณ ปัจจัยในตัทธิต, มีวิเคราะห์ว่า สูกรสฺส อิทํ มํสํ โสกรํ แปลว่า เนื้อหมู; **ธูปน** = ธูป สนฺตาเป (ในความเร่าร้อน, แผดเผา) + ยุ ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า ธูปิยเต ตาปิยเต ธูปนํ แปลว่า เครื่องปรุงรส, เครื่องเทศ

10. เอตํ สุนฺทรํ. อโถ ปรํ มริจานิ อุทุกฺขเล โปเถตฺวา อุตฺตริภงฺคํ การาเปหิ.

This is good. Also, please tell her to pound some chilies in a mortar and make dill soup.

รสนี้ใช้ได้ อ้อ... เพิ่มอีกอย่าง บอกให้แม่ครัวตำพริกทำแกงอ่อมด้วย

11. การิโต ภนฺเต.

I have already told her, sir.

บอกไปแล้วครับ

12. อชฺช อลเมตฺตาวตา. เสฺว ปน สูเปยฺยปณฺณานิ โอจินิตฺวา ปาเจยฺยาสิ.

That's enough for today. For tomorrow, you should collect some vegetables for meal preparation.

วันนี้พอแค่นี้ สำหรับพรุ่งนี้ จงไปเก็บผักมาไว้ทำกับข้าว

10. **มริจ** = มร ธาตุ + จ ปัจจัย + อิ อาคม, มีวิเคราะห์ว่า มรตีติ มริจํ = โกลกํ แปลว่า พริก; **อุทุกฺขล** = อุทฺธํ + ข, แปลง อุทฺธํ เป็น อุทุ, ข เป็น ขล, ซ้อน กฺ, มีวิเคราะห์ว่า อุทฺธํ ขํ อสฺส อุทุกฺขลํ แปลว่า เครื่องใช้ที่มีลักษณะเป็นหลุมด้านบนสำหรับตำหรือโขลกด้วยสาก ชื่อว่า ครก; **อุตฺตริภงฺค** = อุตฺตร + ภงฺค, ไทยนิยมแปลว่า แกงอ่อม พิจารณาดูตามศัพท์แล้วหมายถึงยอดผักที่ถูกเด็ดมาทำกับข้าวประเภทยำ, ยำยอดผัก ดังคำบาลีว่า อุตฺตริ อุตฺตรํ อติเรกํ ภงฺคํ พฺยญฺชนํ เอตสฺสาติ อุตฺตริภงฺคํ.

โย จาปิ สีเต อถวาปิ อุณฺเห
วาตาตเป ฑํสสิรึสเป จ
ขุทํ ปิปาสํ อภิภุยฺย สพฺพํ
รตฺตินฺทิวํ โย สตตํ นิยุตฺโต
กาลาคตญฺจ น หาเปติ อตฺถํ
โส เม มนาโป นิวิเส จ ตมฺหิ.

Whether it is cold or hot, whether it is windy or sunny,
whether there are gnats or mosquitoes,
he who is unperturbed, who is undaunted by hunger or thirst,
who keeps on working night and day, and who does not let go
of a benefit when occasion arises, is favored by lady luck;
lady luck will reside with him.

คนใด ไม่ว่าจะหนาวหรือร้อน มีลมแดด เหลือบยุง ก็ไม่พรั่น
ทนหิวทนกระหายได้ทั้งนั้น ประกอบการงานและคุณงามความดี
ต่อเนื่องไปไม่ขาดทั้งคืนวัน สิ่งที่เป็นประโยชน์มาถึงตามกาล
ก็ไม่ปล่อยให้สูญเสียไป คนนั้นย่อมเป็นที่ชอบใจของสิริโชค
(ผลแห่งความดี) สิริโชคขอพักพิงอยู่กับเขา

ธิรตฺถุ ตํ ยสลาภํ ธนลาภญฺจ พฺราหฺมณ
ยา วุตฺติ วินิปาเตน อธมฺมจรเณน วา.

It is despicable to obtain your glory, acquire your wealth,
and earn your living by lowering the value of your life
or by conducting yourself wrongfully.

น่ารังเกียจ การได้ยศ การได้ลาภ การเลี้ยงชีพ
ด้วยการยอมลดคุณค่าของชีวิต หรือด้วยการประพฤติอธรรม

40. เจติยปูชากถา

Conversation About Paying Respects to Cetiya

บทสนทนาเรื่องบูชาพระสถูปเจดีย์

ตึ่งงึ... ตึ่งงึ... ตึ่งงึ...

1. อุตฺตราราเมโต อาวุโส คีตสทฺโท สูยติ. ตตฺถ กึ โหติ.

Āvuso, there is music coming from the north temple. Is there something happening?

สามเณร ได้ยินเสียงเพลงจากวัดเหนือ ที่นั่นมีงานอะไร

2. เสฺว ภนฺเต อุตฺตราราเม เจติยมโห ภวิสฺสติ. ตสฺมา ตตฺถ คีตวาทิตสทฺโท โกลาหลํ โหติ.

There will be a cerebration for the new Cetiya at the north temple tomorrow. That's why there are sounds of music and singing coming from the temple.

พรุ่งนี้จะมีงานฉลองพระเจดีย์ที่วัดเหนือครับ ดังนั้นที่นั่นจึงมีเสียงขับและเสียงประโคมดนตรีดังอึกทึก

3. ตสฺมึ เจติยมโห. ทียิสฺสติ ปิณฺฑปาโตปิ.

For the celebration, will they offer almsfood too?

ที่นั่นมีงานฉลองพระเจดีย์ เขาจะถวายบิณฑบาตไหม

4. อาม, ทียิสฺสติ.

Yes, they will.

ครับ จะถวาย

5. นิมนฺติโต นุ ปิณฺฑปาตปฏิคฺคหณาย อมฺหากํ วิหาโร.

Did they invite monks from our temple to go for alms?

เขานิมนต์พระวัดเรารับบิณฑบาตหรือเปล่า

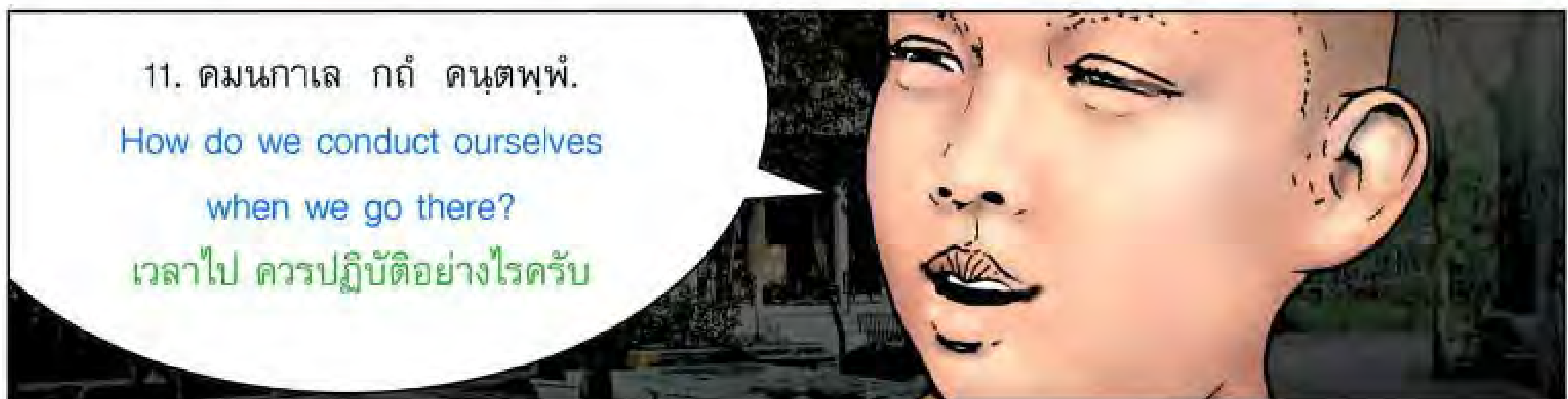
2. เจติย = จิต ปูชายํ + ณฺย ปัจจัย + อิ อาคม, วุทธิ อิ เป็น เอ, หรือ จิ จเย + ณฺย ปัจจัย, แปลง จิ เป็น เจต, ลง อิ อาคม, มีวิเคราะห์ว่า เจติตพฺพํ ปูเชตพฺพนฺติ เจติยํ. อิฏฺฐกาทีหิ จยิตพฺพนฺติ เจติยํ. หรือเป็นศัพท์ตัทธิต มาจาก เจต + อิย ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า เจเต จิตฺเต กตํ ธปิตนฺติ เจติยํ. เจตฺย ก็เขียน, ตัดเสียง อิ อักษร ด้วย เตสุ วุทฺธิ... เหมือนคำว่า กฺริยา = กิริยา, สฺเนห = สิเนห, กฺเลส = กิเลส; **เจดีย์** สิ่งที่บุคคลเคารพนับถือ บรรจุอัฐิของผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว ... เจดีย์ในพระพุทธศาสนา หมายเอาสิ่งก่อสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อบรรจุพระอัฐิธาตุ หรือพระพุทธรูป เป็นต้น; เจดีย์เกี่ยวกับพระพุทธเจ้า มี ๔ อย่าง คือ ๑. ธาตุเจดีย์ บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ, พระเขี้ยวแก้ว ... ๒. บริโภคเจดีย์ คือ สิ่งหรือสถานที่ ที่พระพุทธเจ้าเคยใช้สอย ๓. ธรรมเจดีย์ บรรจุพระธรรม คือพระพุทธพจน์ ๔. อุทเทสิกเจดีย์ คือ พระพุทธรูป, รอยพระบาท ... **Cetiya** = a person, place or object worthy of worship; pagoda, shrine, stupa, tapering-spired stupa; relicquary stupa, receptacle of relics. In the Buddhist religion, a Cetiya usually means a stupa built to house the Buddha's relics or the Buddha's statues ...

6. อาม ภนฺเต, สกโลปิ อาราโม นิมนฺติโต.
Yes, they invited every monk in this temple.
ครับท่าน เขานิมนต์หมดวัดเลย
7. ยทิ เอวํ เสฺว ปาโตว คมิสฺสาม ปฐมํ ปฏิคฺคหณาย.
Then, tomorrow we will go there in the morning so that we will be first to receive almsfood.
ถ้าอย่างนั้น พรุ่งนี้พวกเราจะรีบไปแต่เช้า เพื่อรับก่อน

8. น ปาโต คนฺตพฺพํ อมฺหากํ วิหารสฺส อาสนฺนตฺตา. สพฺพปจฺฉา วาโร ภวิสฺสติ.
We shouldn't go there in the morning because our temple is close by, so our turn will come last.
ไม่ควรไปแต่เช้า เพราะวัดของพวกเราใกล้กัน จะมีคิวหลังเขาทั้งหมด

9. ยทิ เอวํ กถํ ญาตพฺพํ อมฺหากํ วาโร สมฺปตฺโต วา, โน วาติ.
If that's so, how will we know when it is our turn?
ถ้าอย่างนั้น จะรู้ได้อย่างไรว่า ถึงคิวของพวกเราหรือยัง

12. ปริมณฺฑล = ปริ + มณฺฑ บทหน้า + ลา คหเณ + อ ปัจจัย หรือ มณฺฑ ภูสเน + อล ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า มณฺฑํ ปสนฺโน หุตฺวา ลาติ คณฺหาตีติ มณฺฑโล. มณฺฑิยเต วา ปริจฺเฉทกรณวเสน ภูสิยเตติ มณฺฑลํ. ปริ สมนฺตโต มณฺฑลํ ปริมณฺฑลํ แปลว่า ห่มเป็นปริมณฑล คือ ทำชายจีวรทั้งสองให้เสมอกัน ไม่ห้อยลงต่ำกว่าประมาณ ๔ นิ้ว ใต้เข่า ด้านบนปกปิดคอด้านหน้าหลังและข้อมือ เรียกว่า ห่มเรียบร้อย; แปลว่า นุ่งเป็นปริมณฑล คือนุ่งปิดสะดือ ปิดกระดูกแข้งประมาณ ๘ นิ้ว, ปกปิดได้มณฑล ๓ เรียกว่า นุ่งเรียบร้อย. **ปสนฺนาการํปิ กโรนฺติ** ท่านหมายถึง การแสดงออกถึงความเลื่อมใสด้วยการถวายปัจจัยสี่ เป็นต้น ดังคำว่า "ปสนฺเนหิ กตฺตพฺพาการํ กโรนฺติ, จตฺตาโร ปจฺจเย เทนฺติ. ..."

ยถาปิ อุทเก ชาตํ　　ปุณฺฑรีกํ ปวฑฺฒติ
โนปลิปฺปติ โตเยน　　สุจิคนฺธํ มโนรมํ
ตเถว จ โลเก ชาโต　　พุทฺโธ โลเก วิหรติ
โนปลิปฺปติ โลเกน　　โตเยน ปทุมํ ยถา.

Just as a white lotus, born and growing in water, does not cleave to it, but emits pleasant fragrance, so also the Buddha, born and living in the world, is not attached to it, like a lotus not cleaving to water.

ดอกบัวเกิดและเจริญงอกงามในน้ำ แต่ไม่ติดน้ำ ทั้งส่งกลิ่นหอม ชื่นชูใจให้รื่นรมย์ ฉันใด พระพุทธเจ้าทรงเกิดในโลกและอยู่ในโลก แต่ไม่ติดโลก เหมือนบัวไม่ติดน้ำ ฉันนั้น

มาเส มาเส สหสฺเสน　　โย ยเชถ สตํ สมํ
เอกญฺจ ภาวิตตฺตานํ　　มุหุตฺตมปิ ปูชเย
สาเยว ปูชนา เสยฺโย　　ยญฺเจ วสฺสสตํ หุตํ.

Though month after month for a hundred years one should offer sacrifices by the thousands, yet if only for a moment one should worship those of perfected minds, that honor is indeed better than a century of sacrifice.

การบูชาท่านผู้ฝึกตน (พระโสดาบัน ...) แม้เพียงหนึ่งครั้ง บังเกิดผลมหาศาล ยิ่งกว่าสละทรัพย์ให้ทานแก่คนทั่วไปเดือนละพัน เป็นเวลาติดต่อกันถึงร้อยปี

* **ปุณฺฑรีก** = ปุณฺฑ ขณฺฑเน + อิก ปัจจัย, ลง ร อักษรอาคม, ทีฆะ อิ เป็น อี, มีวิเคราะห์ว่า เสตวณฺณวเสน ปุณฺฑียติ ขณฺฑียตีติ ปุณฺฑรีโก, ปุณฺฑรีก แปลว่า บัวขาว, บุณฑริก; ปทุม แปลว่า บัวแดง แต่ความหมายทางศาสนา ปทุม แปลว่า บัวขาว, ปุณฺฑรีก แปลว่า บัวแดง ดังคำว่า วณฺณนิยเมน เสตํ ปทุมํ, รตฺตํ ปุณฺฑรีกนฺติ สาสนโวหาโร, โลเก ปน รตฺตํ ปทุมํ, เสตํ ปุณฺฑรีกนฺติ วทนฺติ.

อุทฺธํ ทกฺขิณทาธญฺจ ตาวตึเส ปติฏฺฐิตํ
อโธ ทกฺขิณทาธญฺจ สีหฬทีเป ปติฏฺฐิตํ
วามทาธญฺจ อุทฺธมฺปิ คนฺธารรฏฺเฐ ปติฏฺฐิตํ
วามทาธญฺจ อโธปิ นาคาลเก ปติฏฺฐิตํ
ปูชิตา นรเทเวหิ อหํ วนฺทามิ ธาตุโย.

I worship these four Sacred Tooth Relics of the Buddha venerated by Gods and men: the upper right Tooth Relic enshrined in Tavatimsa (the realm of the Thirty-three Gods); the lower right Tooth Relic enshrined on the Island of Ceylon; the upper left Tooth Relic enshrined in Gandhararat (Pakistan and Afghanistan); the lower left Tooth Relic enshrined in the Nāga World (the realm of the serpentlike Water-Gods).

พระเขี้ยวแก้วเบื้องขวาบน ประดิษฐานอยู่ที่(พระจุฬามณีเจดีย์)ดาวดึงส์
พระเขี้ยวแก้วเบื้องขวาล่าง ประดิษฐานอยู่ใน(กาลิงครัฐ ต่อมาได้อัญเชิญไป)สิงหลทวีป
พระเขี้ยวแก้วเบื้องซ้ายบน ประดิษฐานอยู่ในคันธารรัฐ (ปากีสถาน, อัฟกานิสถาน)
พระเขี้ยวแก้วเบื้องซ้ายล่าง ประดิษฐานอยู่ในนาคพิภพ
ข้าพเจ้าขอกราบไหว้พระธาตุทั้งหลาย ที่ทวยเทพและมวลมนุษย์พากันบูชา

* **เรื่องพระทาฐธาตุ** หรือ ทาฒธาตุ พระธาตุคือเขี้ยวแก้ว (ป. ทาธา; ส. ทาฒา) และ**พระบรมสารีริกธาตุ** พระอัฐิธาตุของพระพุทธเจ้า เป็นต้น (ป. สารีริกธาตุ) ดูรายละเอียดเพิ่ม ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) หน้า ๑๒๘ และ หน้า ๔๔๓-๔

41. ธมฺมุสฺสวกถา

Conversation About Celebration of Doctrinal Monument

บทสนทนาเรื่องงานฉลองพระธรรม

1. อิเม พหู มนุสฺสา คนฺธมาลาทิหตฺถา กุหึ คจฺฉนฺติ.
Where are these people who are carrying scented offerings and flowers going?
ชาวบ้านจำนวนมากเหล่านี้ ถือของหอมและดอกไม้ เป็นต้น จะไปไหนกัน

2. ธมฺมสฺสวนาย ธมฺมุสฺสวํ คจฺฉนฺติ.
They are going to the celebration of Dhammacetiya (Buddhist Doctrinal Monument) in order to listen to a sermon.
ไปงานฉลองพระธรรม (ธรรมเจดีย์) เพื่อฟังธรรม

3. กตฺถ ธมฺมุสฺสโว อตฺถิ.
Where will the celebration be held?
มีงานฉลองพระธรรมที่ไหน

4. จากแดงอาราเม ทุติยโพธิยาลเย นาม คิญฺชกาวสเถ ธมฺมุสฺสโว อตฺถิ.
At Wat Chak Daeng Temple, in the Bodhiyalai 2 building.
ที่วัดจากแดง อาคารโพธิยาลัย ๒

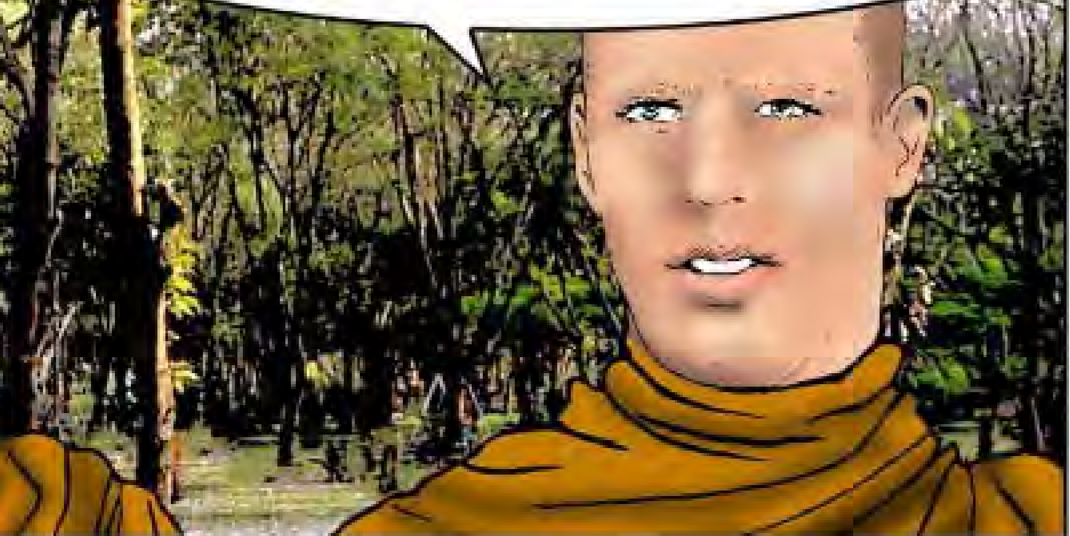

2. อุสฺสว = อุ + สุ ปสเว + อ ปัจจัย, ซ้อน สฺ, อุ เป็น อว, มีวิเคราะห์ว่า นานาสมิทฺธีหิ สวนฺติ เอตฺถาติ อุสฺสโว แปลว่า งานที่ผู้คนหลั่งไหลกันไป เพราะความสำเร็จต่างๆ ชื่อว่า งานฉลอง, งานสมโภช; ฉณ, มห ... เป็นคำไวพจน์; **ธรรมเจดีย์** เจดีย์บรรจุพระธรรม คือจารึกพระพุทธพจน์ เช่น อริยสัจจ์ ปฏิจจสมุปบาท เป็นต้น ลงในใบลาน แล้วนำไปบรรจุในเจดีย์ (ข้อ ๓ ในเจดีย์ ๔); **Dhammacetiya** = a shrine in which sacred texts are housed; a shrine of the Doctrine; doctrinal monument.

7. อุทาหุ เป็นนิบาตบอกวิกัปป์ (เลือกเอาอย่างใดอย่างหนึ่ง) โดยมากจะมาคู่กับ นุ โข หรือ กึ ในประโยคแรก หรืออาจใช้ อุทาหุ ไว้ต้นของประโยคหลังอย่างเดียวก็ได้ แต่ฐานะนี้ มี วา ศัพท์ พ่วงติดมาด้วย ดังตัวอย่างในคัมภีร์ศาสนวงศ์ว่า “พุทฺธภาสิเต ปิฏกตฺตเยมม วา ปญฺญา อธิกา, อุทาหุ อุปชฺฌายสฺส วาติ ...” อนึ่ง คำว่า ไตรปิฎก หมายถึงคัมภีร์ที่บรรจุพระพุทธพจน์ คือ พระวินัย พระสูตร และพระอภิธรรม ดูรายละเอียดเพิ่ม ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) หน้า ๑๑๐-๙

10. เรื่องการแสดงธรรม พระสังฆเถระมิได้เชิญ มิได้สั่ง ไม่ควรสวดพระปาติโมกข์ ไม่ควรแสดงธรรม ไม่ควรถามปัญหา ไม่ควรตอบปัญหาแทน ครั้นขออนุญาตแล้ว ขณะกล่าวธรรมกถา มีพระเถระพรรษากาลมากกว่ามา ก็ไม่ต้องขออนุญาตใหม่ ในโรงฉัน เมื่อทายกเชิญให้กล่าวอนุโมทนากถาก็ไม่ต้องขออนุญาต

สพฺพปาปสฺส อกรณํ กุสลสฺส อุปสมฺปทา
สจิตฺตปริโยทปนํ เอตํ พุทฺธาน สาสนํ.

To avoid all evil, to cultivate good,
and to cleanse one's own mind—this is the teaching of the Buddhas.

ไม่ทำความชั่วทั้งปวง บำเพ็ญความดีให้เพียบพร้อม
ชำระจิตใจให้ผ่องใส นี้คือคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

ขนฺตี ปรมํ ตโป ติติกฺขา
นิพฺพานํ ปรมํ วทนฺติ พุทฺธา
น หิ ปพฺพชิโต ปรูปฆาตี
น สมโณ โหติ ปรํ วิเหฐยนฺโต.

Forbearance is the highest ascetic practice; "Nibbāna is supreme," say the Buddhas.
He is not a true monk who harms another. He is not a true recluse who oppresses another.

ขันติคือความอดทน เป็นตบะอย่างยอด นิพพานท่านผู้รู้กล่าวว่าเป็นยอด
ผู้ที่ยังทำร้ายผู้อื่นอยู่ ไม่จัดว่าเป็นบรรพชิต ผู้ที่ยังเบียดเบียนคนอื่นอยู่ ไม่จัดว่าเป็นสมณะ

อนูปวาโท อนูปฆาโต ปาติโมกฺเข จ สํวโร
มตฺตญฺญุตา จ ภตฺตสฺมึ ปนฺตญฺจ สยนาสนํ
อธิจิตฺเต จ อาโยโค เอตํ พุทฺธาน สาสนํ.

To speak no ill, to do no harm, to observe the Rules, to be moderate in eating, to live in a secluded abode, to devote oneself to meditation—this is the Message of the Buddhas.

ไม่ว่าร้ายใคร ไม่ทำร้ายใคร ระมัดระวังในปาติโมกข์ บริโภคพอประมาณ
อยู่ในสถานสงัด ฝึกหัดจิตให้สงบ นี้คือคำสอนของพระพุทธเจ้าทั้งหลาย

***นิพฺพาน** = นิ + วา คติคนฺเธสุ (ในการไป, ดับสิ้น, ตัด) + ยุ ปัจจัย, แปลง ว เป็น พ, ซ้อน พ, ยุ เป็น อน, มีวิเคราะห์ว่า นิพฺพายนฺติ สพฺเพ วฏฺฏทุกฺขสนฺตาปา เอตสฺมินฺติ นิพฺพานํ แปลว่า พระนิพพาน ความดับสนิทแห่งกิเลสและกองทุกข์, โบราณใช้ว่า นิรพาณ ก็มี (ส. นิรฺวาณ); Nibbāna, Nirvāṇa - The extinction of all defilements and suffering.

42. สยนาสนฺนกถา

Conversation Before Going to Bed

บทสนทนาก่อนนอน

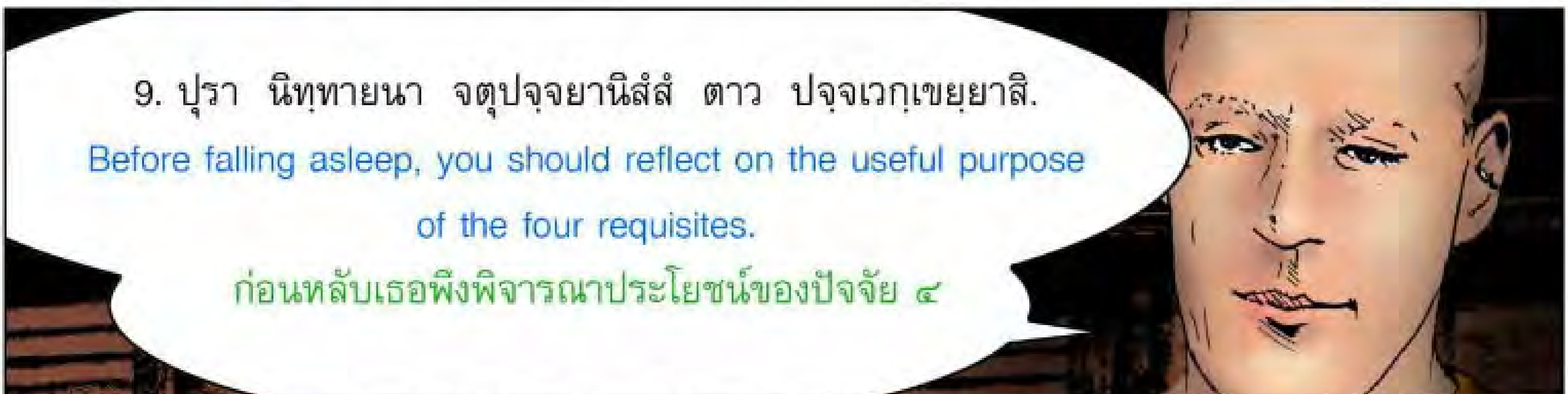

4. สํเวสน = สํ + วิส ปเวสเน + ยุ ปัจจัย, แปลง ยุ เป็น อน, อิ เป็น เอ, แปลว่า การนอน เข้านอน และเมถุน การร่วมเพศ; ถ้าเป็นกิริยา มีรูปว่า สํเวเสตฺวา = นิปชฺชาเปตฺวา, สํเวเสตพฺพา = นิปชฺชาเปตพฺพา

9. นิทฺทายน = นิ + ทา สุปเน + ย ปัจจัย ในทิวาทิคณะ + ยุ ปัจจัย, แปลง ยุ เป็น อน; หรือ เท โสปฺปเน + ยุ ปัจจัย, แปลง เอ เป็น อาย, แปลว่า ความหลับ

13. สต = สติ + ณ ปัจจัย ในอัสสัตถิตัทธิต, ลบ ณ อนุพันธ์, ลบสระ อิ หน้า, มีวิเคราะห์ว่า สติ อสฺส อตฺถีติ สโต = สติมา แปลว่า ผู้มีสติ; หรือมาจาก สร จินฺตายํ + ต ปัจจัย, ลบ ร, มีวิเคราะห์ว่า สรตีติ สโต แปลว่า ผู้ระลึกได้; แม้คำว่า สมฺปชาน ก็ทำนองเดียวกัน

ฌาย ภิกฺขุ มา จ ปมาโท มา เต กามคุเณ ภมสฺสุ จิตฺตํ
มา โลหคุฬํ คิลี ปมตฺโต มา กนฺทิ ทุกฺขมิทนฺติ ฑยฺหมาโน.

Meditate, O Bhikkhu! Be not heedless. Let not your mind dwell on sensual pleasures. Heedless, do not swallow a red-hot iron ball in hell. Do not as you burn bewail "O this indeed is painful."

เจริญภาวนาเถิด ภิกษุ อย่ามัวประมาท อย่าปล่อยใจเวียนวนอยู่แต่ในกามคุณ อย่าได้เพลี่ยงพล้ำแล้วกลืนกินก้อนเหล็กแดง(ในนรก) อย่าให้ไฟนรกเผาไหม้ แล้วโอดโอยว่า ทุกข์นี้สาหัสสากรรจ์

โย จ ปุพฺเพ ปมชฺชิตฺวา ปจฺฉา โส นปฺปมชฺชติ
โสมํ โลกํ ปภาเสติ อพฺภา มุตฺโตว จนฺทิมา.

He who was previously negligent but becomes vigilant (until reaching the Path and Fruition) illuminates his life like the moon emerges from the cloud.

ผู้ที่ดำเนินชีวิตผิดพลาดมาก่อน แต่ภายหลังกลับตั้งหน้าทำความดีถึงที่สุด (มรรค ผล) ชีวิตของเขาย่อมสว่างไสว เหมือนพระจันทร์พ้นเมฆหมอกแล้วสว่างไสว

* **อารักขกัมมัฏฐาน** กรรมฐานเป็นเครื่องรักษาผู้ปฏิบัติให้สงบระงับและให้ตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เรียกว่า จตุรารักขา/จตุรารักษ์ คือ ๑. พุทธานุสติ ระลึกถึงคุณพระพุทธเจ้าที่มีในพระองค์ และทรงเกื้อกูลแก่ผู้อื่น ๒. เมตตา แผ่ไมตรีจิต คิดจะให้สัตว์ทั้งปวงเป็นสุขทั่วหน้า ๓. อสุภะ พิจารณาร่างกายตนและผู้อื่นให้เห็นเป็นไม่งาม ๔. มรณสติ นึกถึงความตายอันจะมีแก่ตน กัมมัฏฐาน ๔ อย่างนี้ ควรเจริญเป็นนิตย์ อนึ่งในชั้นอรรถกถา ได้แบ่งกรรมฐานออกเป็น ๒ ประเภท คือ สัพพัตถกกัมมัฏฐาน และปาริหาริยกัมมัฏฐาน สัพพัตถกกัมมัฏฐาน ก็คือ อารักขกัมมัฏฐานนั่นเอง ดูรายละเอียดเพิ่ม ในพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) หน้า ๑๔ และ หน้า ๕๔๗

43. สุตฺตกาเล ปวตฺติกถา

Conversation Before Falling Asleep

บทสนทนาที่เกิดขึ้นขณะจะหลับ

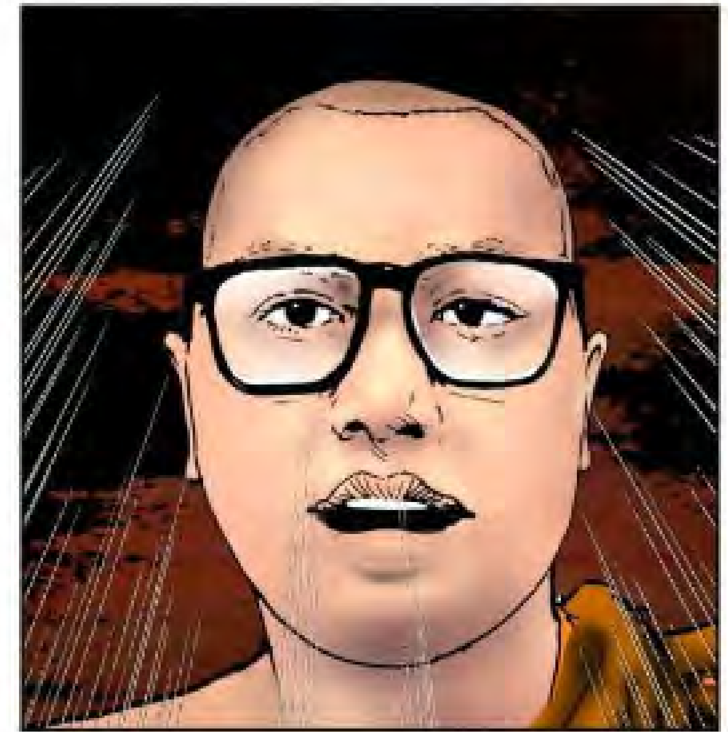

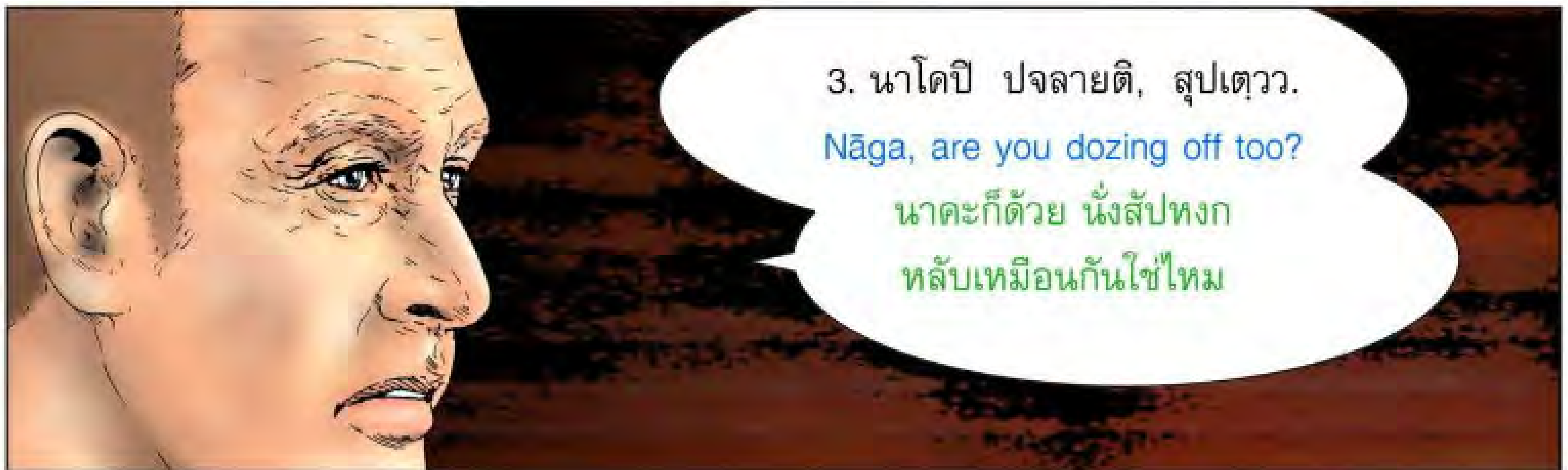

* **สุตฺต** = สุป สุปเน (ในความหลับ) + ต ปัจจัย, แปลง ป เป็น ต, มีวิเคราะห์ว่า สุปติ อสุปีติ วา สุตฺโต แปลว่า ผู้หลับ

3. ปจลายติ = ปจล + อาย + ติ วิภัตติ, แปลว่า สัปหงก (เพี้ยนมาจากสับผงก), นั่งโงกหงุบ, ปจล เป็นคำศัพท์นาม แต่เมื่อนำมาประกอบกับ อาย ปัจจัย ก็จะละสถานภาพเดิมมาเป็นกิริยา ซึ่งมีสภาพเป็นธาตุ เรียกว่า ธาตุรูป หรือ นามธาตุ

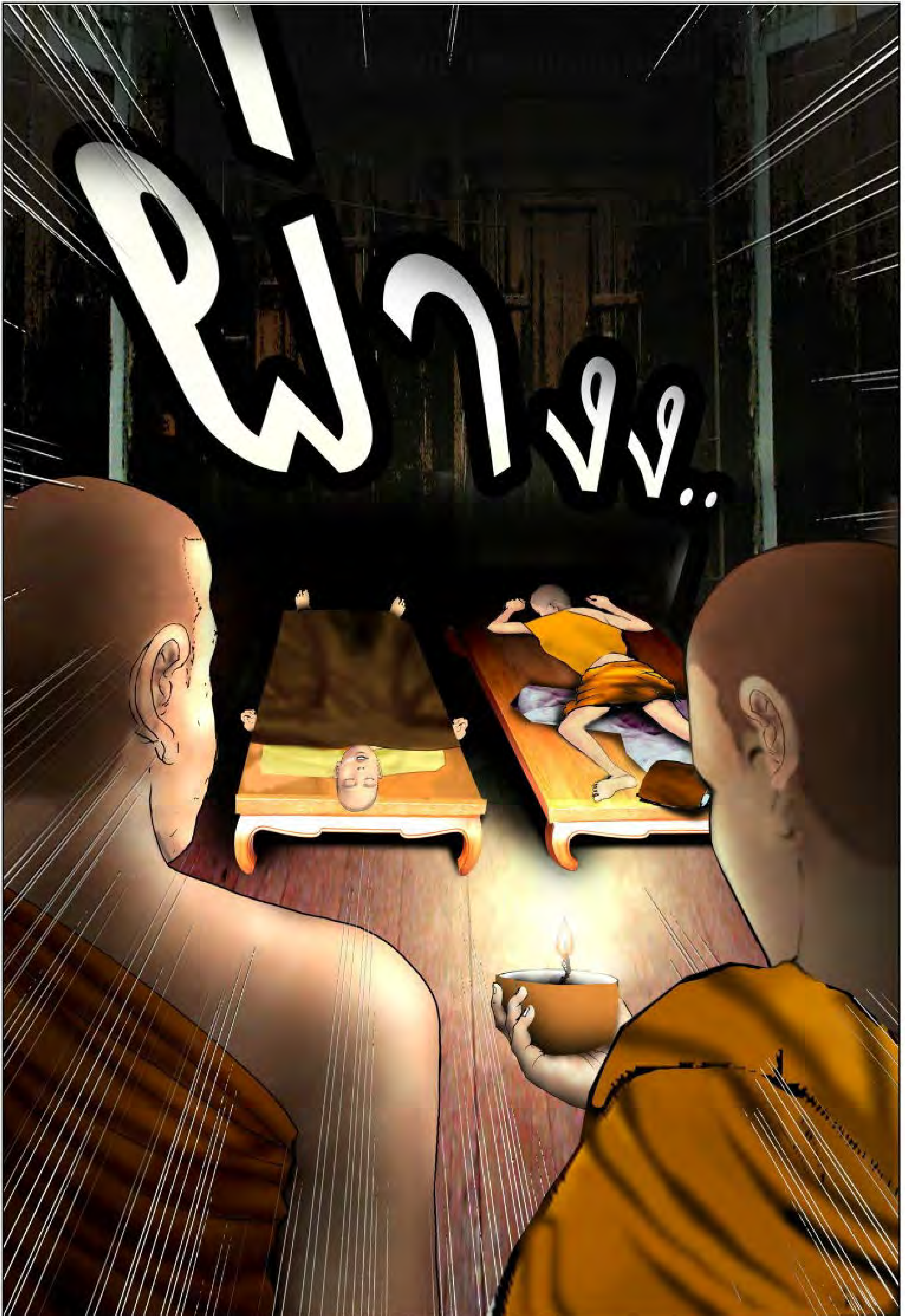

9. จ ศัพท์ ทำหน้าที่ ปทสมุจจยะ (รวบรวมบท) อาจใช้กิริยาคุมพากย์เป็นเอกพจน์ หรือพหูพจน์ได้ทั้ง ๒ อย่าง ส่วนใหญ่นิยมใช้พหูพจน์ เรียกว่า อังคาสิตสังขยา จำนวนที่อาศัยส่วน คือ มองหาประธานทีละบท แต่ฐานะนี้เป็นเอกพจน์ เรียกว่า จยาสิตสังขยา จำนวนที่อาศัยหมู่ คือ มองหากลุ่ม จัดเป็นกลุ่มเดียวกัน หมวดหมู่เดียวกัน จึงใช้กิริยาคุมพากย์เป็นเอกพจน์; **ฆุรุฆุรายติ** = ฆุรุฆุรุ + อาย + ติ วิภัตติ, แปลว่า เสียงกรนครอกๆ, ฆุรุฆุรุ เป็นคำศัพท์นามที่เลียนเสียงกรน เรียกว่า อนุกรณศัพท์ เมื่อต้องการใช้เป็นกิริยา ลง อาย ปัจจัย ในอรรถว่า ประพฤติ หรือกระทำ ท้ายคำศัพท์ ทำให้กลายสภาพเป็นกิริยา มีความหมายเท่ากับ กากจฺฉมาโน สุปติ.

พ่าวว..

10. หา... เอเตสํ สามเณรานํ
อญฺญโต อุปธานํ, อญฺญโต สีสํ.
พุทฺธรกฺขิโต ปน
อตฺถรณํ น ปตฺถรติ,
อุตฺตราสงฺคโตปิ พหิ โหติ,
อูรูนิปิ ปากฏานิ.
อยเมว มญฺเญ ทนฺเต ขาทติ.

Huh...! Look at these
novices—pillows over here,
heads over there. Buddharakkhita
didn't use a bed sheet; his body
is outside his blanket and his
thigh is sticking out. He must be
the one grinding his teeth.
ฮ้า... สามเณรเหล่านี้
หมอนอยู่ข้างหนึ่ง ศีรษะอยู่ข้างหนึ่ง
พุทธรักขิตไม่ปูผ้าปูที่นอน
ตัวก็อยู่นอกผ้าห่ม ขาอ่อนก็โผล่
เห็นจะเป็นพุทธรักขิตนี่แหละที่กัดฟัน

11. อมุกสฺมึ มญฺเจ สงฺฆรกฺขิโตปิ อุตฺตาโน สยติ. มุขโตปิ ลาลา ปคฺฆรนฺติ.
On the other bed, Saṅgharakkhita also has his arms and legs
spreading out with saliva dribbling out of his mouth.
แม้สังฆรักขิตก็นอนหงาย(นอนแผ่สองสลึง)อยู่บนเตียง
น้ำลายก็ไหลยืด

12. เอเต ปโพเธตฺวา ปุน สมฺมา สยาเปหิ.
Wake them up and tell them to sleep nicely.
เธอจงปลุกพวกนี้ ให้เขานอนเสียใหม่ให้ดี

13. อาม ภนฺเต.
Yes, sir.
ครับท่าน

10. อูรุ, อูรู = อร คมเน + กุ ปัจจัย, แปลง อ เป็น อู, ทีฆะ อุ เป็น อู บ้าง, มีวิเคราะห์ว่า อรนฺติ อเนนาติ อูรุ = สตฺถิ แปลว่า ขาอ่อน, โคนขา, ในไวยากรณ์และพระบาลี นิยมปุงลิงค์และอิตถีลิงค์ ส่วนคัมภีร์อภิธานัปปทีปิกาฏีกากล่าวว่า เป็นนปุงสกลิงค์ได้บ้าง

นยํ นยติ เมธาวี อธุรายํ น ยุญฺชติ
สุนโย เสยฺยโส โหติ สมฺมา วุตฺโต น กุปฺปติ
วินยํ โส ปชานาติ สาธุ เตน สมาคโม.

A sage advises what should be advised. He does not induce one to do what is not one's concern. Acceptance of good advice is a sage's virtue. A sage, when rightfully admonished, does not take offense. He is well aware of discipline. Hence, it is good to associate with a sage.

ปราชญ์ย่อมแนะนำสิ่งที่ควรแนะนำ ไม่ชวนทำสิ่งที่มิใช่ธุระ การยอมรับสิ่งที่ดีเป็นคุณลักษณะของปราชญ์ ปราชญ์ถูกว่ากล่าวโดยชอบก็ไม่โกรธ ปราชญ์ย่อมรู้วินัย การสมาคมกับปราชญ์จึงเป็นการดี

เมตฺตาวิหารี โย ภิกฺขุ ปสนฺโน พุทฺธสาสเน
อธิคจฺเฉ ปทํ สนฺตํ สงฺขารูปสมํ สุขํ.

The Bhikkhu who abides in loving-kindness, and who is deeply devoted to the Buddha's teaching, shall attain to the Peaceful State, the happy stilling of conditioned things.

ภิกษุผู้อยู่ด้วยเมตตา เลื่อมใสซาบซึ้งในพระพุทธศาสนา พึงลุถึงสภาวะอันสงบสุข ระงับดับสังขาร

44. ปาจนคฺคิกถา

Conversation About Fire for Food Digestion

บทสนทนาเรื่องไฟธาตุย่อยอาหาร

2. (a) พุทฺธรกฺขิโต อาห น กิญฺจิ ปิวนสีโลมฺหีติ.

Buddharakkhita said, "Usually, I don't drink anything."

พุทธรักขิตตอบว่า ปกติผมไม่ดื่มอะไรเลย

(b) ธมฺมรกฺขิโต อาห อหํ ปน อุทกปายีติ.

Dhammarakkhita said, "For me, I usually drink water."

ธัมมรักขิตตอบว่า แต่ผมดื่มน้ำเป็นปกติ

(c) นาโค อาห อหํ ภนฺเต ปุรารุณา อุทกํ ปิวิตฺวา อรุโณทเย ภตฺตปจนฏฺฐานํ สีฆํ ธาวิตฺวา นิสฺสาวํ ยาจิตฺวา ปิวนสีโลมฺหีติ.

Venerable Nāga said, "Bhante, before sunrise, I drink water. Then just after sunrise, I usually hurry to the kitchen and ask for some rice water."

พระนาคะตอบว่า ก่อนอรุณ ผมดื่มน้ำ เมื่ออรุณขึ้นก็รีบไปโรงครัว ขอน้ำข้าวดื่มเป็นประจำครับ

2. นิสฺสาว = นิ + สุ คติยํ + ณ ปัจจัย, แปลง อุ เป็น โอ, โอ เป็น อาว, ซ้อน สฺ, มีวิเคราะห์ว่า นิสฺสวตีติ นิสฺสาโว = อาจาโม แปลว่า น้ำซาวข้าว (น้ำที่ล้างข้าวสารให้สะอาดเมื่อก่อนหุง), น้ำข้าว (น้ำที่ได้จากข้าวเมื่อหุงแล้วเช็ดน้ำหรือตักน้ำออก); ในเภสัชชขันธกะ คัมภีร์มหาวรรค วินัยปิฎก พระพุทธองค์ทรงอนุญาตน้ำข้าวใส (อจฺฉกญฺชิย = ตณฺฑุโลทกมณฺฑ) น้ำถั่วเขียวต้มที่ไม่ข้น (อกฏยูส = อสินิทฺธมุคฺคปจิตปานีย) น้ำถั่วเขียวต้มข้นนิดๆ (กฏากฏ = โธตสินิทฺธ) และน้ำเนื้อต้ม (ปฏิจฺฉาทนีย = มํสรส) ไว้สำหรับภิกษุอาพาธ ให้ดื่มได้แม้ในเวลาวิกาล

3. มา ตุมฺเห สยนา อุฏฺฐหิตฺวา กิญฺจิ อปิวนสีลา โหถ. ปฐมํ อุทกํ ปิวิตฺวา ปจฺฉา อรุเณ อุคฺคเต นิสฺสาวปายิโน โหถ.

Don't get into the habit of not drinking anything after you get up. First, drink some water. Then after sunrise, always drink some rice water.

พวกท่านลุกจากที่นอนแล้ว อย่าไม่ดื่มอะไรจนเคยชิน จงดื่มน้ำก่อน เมื่ออรุณขึ้นจึงดื่มน้ำข้าวให้เป็นปกติวิสัย

4. นิสฺสาวปานํ ภนฺเต กิมตฺถิยํ.

What is the benefit of drinking rice water?

การดื่มน้ำข้าวมีประโยชน์อะไรครับ

5. อนฺโตอุทเร อุณฺหวาตนิพฺพาปนตฺถํ. เยภุยฺเยน หิ โสตูนํ โรโค อุณฺหวาตสมุฏฺฐาโน. ตถา หิ อนฺโตอุทเร อสิตปีตขายิตสายิตานํ ปาจนิกา คหณี นาม กุจฺฉคฺคิ อตฺถิ.

It cools the hot air in the stomach. Most of the pupils' illnesses are caused by the hot air. It's a fact that in the stomach there is a fire (gastric acid) called "Gahaṇī" that digests food that has been eaten, drunk, chewed and tasted.

เพื่อดับลมร้อนในท้อง เพราะโดยมากโรคของนักศึกษามีลมร้อนเป็นสมุฏฐาน (สาเหตุ) โดยแท้จริงแล้ว ภายในท้องมีไฟธาตุ ชื่อคหณี (กรดน้ำย่อย) สำหรับย่อยอาหารที่กิน ดื่ม เคี้ยว และลิ้มเข้าไป

โส อาหารสงฺขาตํ อินฺธนํ อลภมาโน อุทรปฏลํ คณฺหาติ. ตโต เตโชธาตุ ตํ ตํ ฐานํ ปตฺถรติ.

When Gahaṇī doesn't have any food to digest, it will digest our stomach lining. Then the fire-element will spread to that part.

ไฟธาตุนั้นเมื่อไม่ได้เชื้อ กล่าวคืออาหาร ย่อมจับแผ่นท้อง (เยื่อบุท้อง, ลำไส้ ...) แต่นั้นธาตุไฟก็พุ่งไปที่จุดนั้น

5. คหณี = คห อุปาทาเน + ยุ ปัจจัย + อี อิตถีลิงค์, แปลง ยุ เป็น อณ, มีวิเคราะห์ว่า ยถาภุตฺตมาหารํ วิปาจนวเสน คณฺหาติ น ฉฑฺเฑตีติ คหณี = กมฺมชเตโชธาตุ. ยา อุทรคฺคีติ โลเก ปญฺญายติ แปลว่า ไฟธาตุย่อยอาหาร; **คหณิ** = คห อุปาทาเน + อณิ ปัจจัย ด้วยโมคคัลลานสูตรว่า คหาทีหยฺณิ, มีวิเคราะห์ว่า คณฺหาตีติ คหณิ = อสิตาทิปาจโก อคฺคิ แปลว่า ไฟเผาผลาญอาหารให้ย่อย, บางแห่งเรียกว่า ปาจกคฺคิ, ปาจนคฺคิ ได้แก่ ปาจกเตโช ซึ่งชาวโลกเรียกว่า ไฟในท้อง; คหณี บางแห่งหมายถึง ครรภ์มารดา ดังคำว่า คพฺภํ คณฺหาติ ธาเรตีติ คหณี = มาตุกุจฺฉิ. **อินฺธน** = เอธ วุทฺธิยํ + ยุ ปัจจัย, แปลง เอ เป็น อิ, ลงนิคหิตอาคม, ยุ เป็น อน, มีวิเคราะห์ว่า เอธยเต เอเตนาติ อินฺธนํ = อุปาทานํ แปลว่า เชื้อ, เชื้อเพลิง นีติธาตุมาลามีปาฐะเป็น **อินฺทน**

5. ปาทโผฏ = ปาท + โผฏ (ผุฏ เภทเน + ณ ปัจจัย), มีวิเคราะห์ว่า ปาทสฺส โผโฏ ปาทโผโฏ แปลว่า โรคเท้าบวม, เท้าแตก, เท้าเปื่อย, เท้ากุด

จเช ธนํ องฺควรสฺส เหตุ
องฺคํ จเช ชีวิตํ รกฺขมาโน
องฺคํ ธนํ ชีวิตญฺจาปิ สพฺพํ
จเช นโร ธมฺมมนุสฺสรนฺโต.

A man should sacrifice his wealth for the sake of his bodily organs,
sacrifice his bodily organs so as to save his life, and sacrifice
them all—his wealth, bodily organs, and life—in view of righteousness.

พึงสละทรัพย์ เพื่อเห็นแก่อวัยวะ พึงสละอวัยวะ เมื่อจะรักษาชีวิต
พึงสละได้หมด ทั้งทรัพย์ อวัยวะ และชีวิต เมื่อคำนึงถึงธรรม

สุกฺโขปิ จนฺทนตรุ น ชหาติ คนฺธํ
นาโค คโต รณมุเข น ชหาติ ลีฬํ
ยนฺเต คโต มธุรสํ น ชหาติ อุจฺฉุ
ทุกฺโขปิ ปณฺฑิตชโน น ชหาติ ธมฺมํ.

The sandalwood, being dry, does not part with its fragrance;
an elephant, on the march, ceases not to display its grace in the eyes
of men; the sugarcane, being brought under a pressing-machine,
does not forsake its sweet taste; a wise man even under affliction,
does not abandon his virtuous conduct.

อันไม้จันทน์แม้จะแห้ง ก็ไม่ทิ้งกลิ่น หัสดินแม้จะก้าวลงสู่สงคราม ก็ไม่ทิ้งลีลา
อ้อยแม้จะเข้าสู่หีบยนต์ ก็ไม่ทิ้งรสหวาน
บัณฑิตแม้จะประสบกับความทุกข์ยากเพียงใด ก็ไม่ทิ้งธรรม

* **ไฟธาตุ** ไฟที่โบราณาจารย์ถือว่ามีในร่างกายมนุษย์และสัตว์ สำหรับให้ความอบอุ่นแก่ร่างกายและย่อยอาหาร; ในพระอภิธรรม ได้แบ่ง เตโชธาตุ (สภาวะที่มีลักษณะร้อน, เย็น) ออกเป็น ๕ อย่าง คือ ๑. อุสมาเตโช ไฟที่ทำร่างกายให้อบอุ่น, อุณหภูมิของร่างกาย ๒. สันตัปปนเตโช ไฟที่ทำให้ร่างกายร้อน, เป็นไข้ ๓. ทหนเตโช ไฟที่ทำให้ตัวร้อนจัดจนเพ้อคลั่ง กระวนกระวาย ๔. ชิรณเตโช ไฟที่ทำให้กายทรุดโทรม, แก่ลง ๕. ปาจกเตโช ไฟที่ทำหน้าที่ย่อยอาหาร, เตโชธาตุ ข้อ ๑ กับ ข้อ ๕ มีอยู่ประจำในร่างกาย เกิดจากกรรม ส่วน ๓ ข้อที่เหลือ ไม่มีอยู่ประจำ ปรากฏขึ้นเพราะอุสมาเตโชกลายสภาพ แปรปรวนไป ส่วนในวิสุทธิมรรค ได้แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่ม คือ ๑. ปริณามัคคิ ไฟย่อยอาหาร, พลังงานเผาผลาญ ๒. สันตัปปัคคิ ไฟอบอุ่นกาย ๓. ปริทัยหัคคิ ไฟเผาให้ร้อนระส่ำระสาย ๔. ชีรณัคคิ ไฟเผาให้แก่ชรา เหี่ยวแห้ง ทรุดโทรม; อนึ่ง อาหารที่กลืนกินเข้าไปจะถูกย่อยสลาย ออกเป็น ๕ ส่วน คือ พยาธิกินไป ๑ ส่วน, ไฟธาตุในท้องเผาผลาญ ๑ ส่วน, กลายเป็นปัสสาวะ ๑ ส่วน, กลายเป็นอุจจาระ ๑ ส่วน, เป็นสารอาหารหล่อเลี้ยงเนื้อและเลือด เป็นต้น ๑ ส่วน

45. อุทกวฑฺฒนกถา

Conversation About Rising Water

บทสนทนาเรื่องน้ำขึ้น

1. ทกฺขิณโต อาวุโส ภุสํ วาตา วายนฺติ. เจ้าพระยานทิยํ อุทกํ วฑฺฒิสฺสติ.

Āvuso, the south wind is blowing very hard. The water in Chao Phraya River will rise.

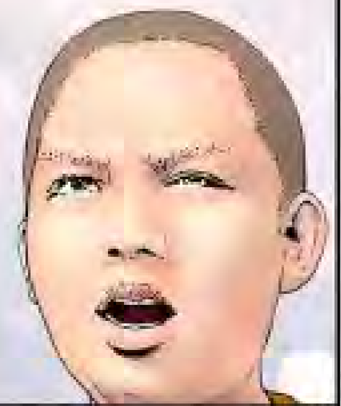
สามเณร ทางทิศใต้ลมกระโชกแรง น้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาจะขึ้น

2. กถํ ตฺวํ ชานาสิ.

How do you know?

ท่านทราบได้อย่างไร

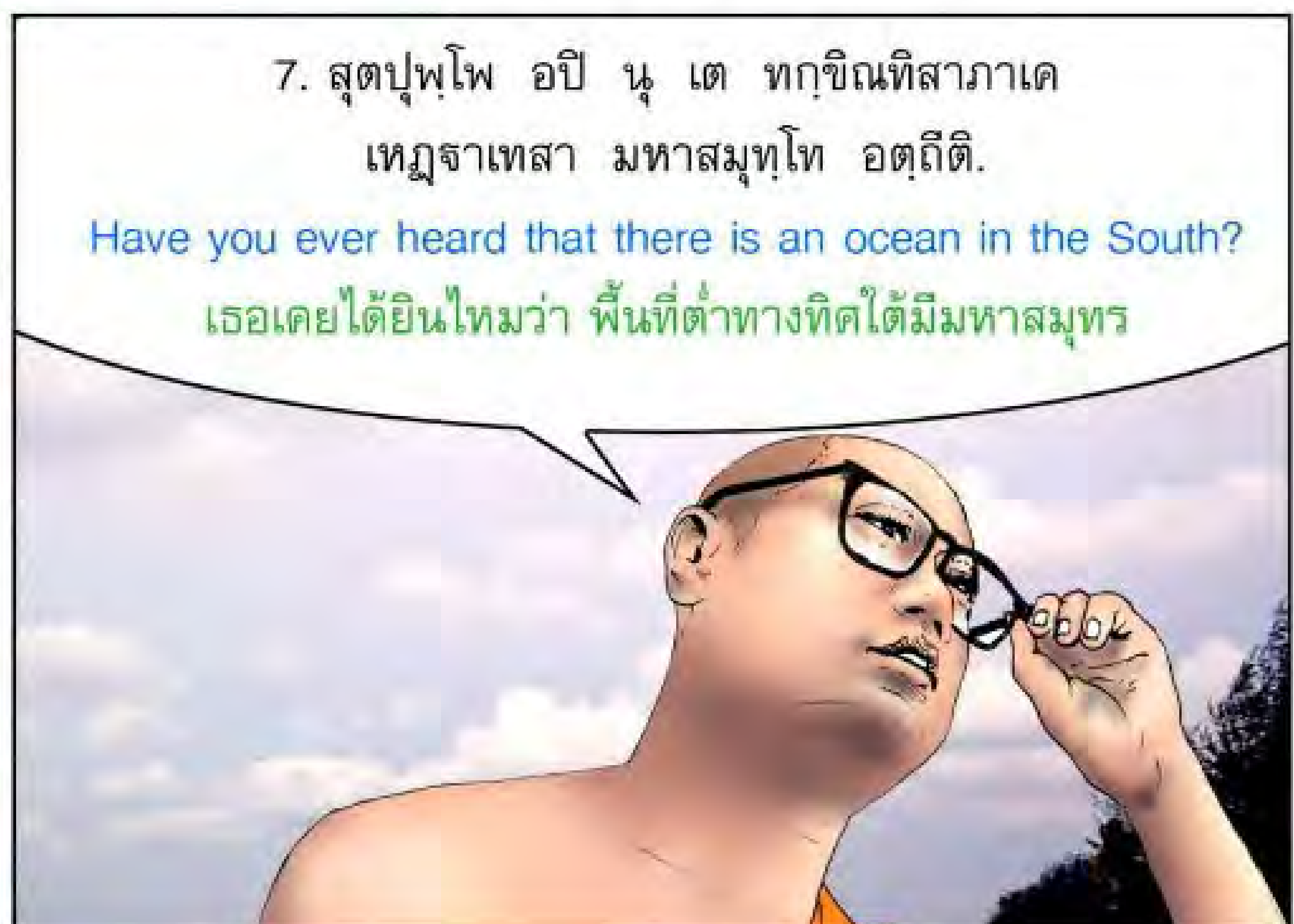

3. วลาหก = วาริ + วาหก, วห วหเน (ในการนำไป) + ณฺวุ ปัจจัย, แปลง ณฺวุ เป็น อก, ทำทีฆะ อ เป็น อา, แปลง วาริ เป็น ว, ว ของ วาหก เป็น ล ด้วยสัททนีติสูตรว่า วาริสฺส โว วาหเก วาหกสฺส วสฺส โล, มีวิเคราะห์ว่า วารึ วหตีติ วาริวาหโก, โส เอว วลาหโก = อพฺภวลาหโก แปลว่า เมฆ, เมฆหมอก; อนึ่ง วลาหก มีหลายประเภทด้วยกัน เริ่มลำดับจาก อุณหวลาหก (อุณหภูมิ, ความร้อนจากดวงอาทิตย์) » สีตวลาหก (ไอน้ำที่ระเหยขึ้นไปในอากาศ) » อัพภวลาหก (เกิดการรวมตัวกันเป็นอนุภาคของละอองน้ำ) » วาตวลาหก (ลมพัดเมฆไปรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน) » วัสสวลาหก (เกิดการควบแน่นเป็นหยดน้ำที่จะตกลงมาเป็นฝน)

5. เอเต สนฺนิวิฏฺฐเมฆาเยว, ทกฺขิณวาโต เต อุตฺตรทิสํ เปเสสิ.
เต สมฺปตฺตฏฺฐาเน อุทกพินฺทูนิ หุตฺวา เมฆภาเวน สมฺปตนฺติ.
Those clouds are getting very thick as the south wind blows them to the north.
Then they will condense into water drops and fall to the ground as rain.
เมฆเหล่านั้นเกิดการรวมตัวกันเป็นกลุ่มก้อน แล้วลมใต้ก็พัดเมฆเหล่านั้นสู่ทิศเหนือ
ก้อนเมฆเหล่านั้นเกิดการควบแน่น(กลั่นตัว)กลายเป็นหยดน้ำ แล้วตกลงมาเป็นเม็ดฝน

ตโต นทิยํ อุทกํ วฑฺฒติ. ตตฺถ สมฺปุณฺณตฺตา
อมฺหากํ มหาสเรปิ อุทกํ วฑฺฒติเยว.
After that, the water in the river will rise.
Because the river is full, the water in our
great pond will also rise.
จากนั้น น้ำในแม่น้ำก็ขึ้น
แม้น้ำในสระหลวงของพวกเราก็ขึ้นเหมือนกัน
เพราะน้ำในแม่น้ำเต็ม

6. อพฺภ = อาป บทหน้า + ภร โปสเน + กฺวิ ปัจจัย, ลบ อ ของ ป, แปลง ปฺ เป็น พ, รัสสะ อา เป็น อ, ลบ ร ที่สุดธาตุ และ กฺวิ ปัจจัย, มีรูปวิเคราะห์ว่า อาปํ ภรตีติ อพฺภํ = อมฺพุโท แปลว่า เมฆ, เมฆฝน เกิดจากการรวมตัว หรือเกาะกลุ่มของไอน้ำ ละอองน้ำและเกล็ดน้ำแข็งที่ลอยตัวอยู่ในชั้นบรรยากาศ ที่เราสามารถมองเห็นได้ ในที่สุดก็จะเกิดการควบแน่นและตกลงมาเป็นฝน

9. เตโชธาตุพเลน มหาสมุทฺทโต อุสฺมาโน วุฏฺจหนฺติ,
เต ภตฺตกุมฺภิปิธาเน เสทา วิย อากาเส สนฺนิวิสนฺติ. เตสํ อพฺภนฺติ สมญฺญา อุทปาทิ.
The heat from the sun causes the water in the ocean to evaporate
and rise up in the air. The vapor comes together and condenses into little drops of water
like the sweat on the lid of the rice pot. This is called cloud » rain cloud.
ด้วยความร้อนจากดวงอาทิตย์ทำให้น้ำในมหาสมุทรระเหยเป็นไอน้ำและลอยขึ้นไปในอากาศ
ไอน้ำเหล่านั้นไปรวมตัวกันและเกิดการควบแน่นในอากาศเหมือนเหงื่อที่ฝาหม้อข้าว
แล้วมีชื่อว่า เมฆ » เมฆฝน

9. อุสฺมา = อุส ทาเห, ลง ม ปัจจัย ด้วยโมคคัลลานสูตรว่า อสฺมาทโย, แปลง สิ เป็น อา, ลบ อ ของ ส ด้วยมหาสูตรว่า ตทมินาทีนิ เหมือนคำว่า ปทุม เป็น ปทฺม, คำไทยว่า อุโบสถ เป็น โบสถ์, มีวิเคราะห์ว่า อุสติ ทหตีติ อุสฺมา, อุสฺมํ แปลว่า ไอร้อน, ไอเย็น, อุณหภูมิ ซึ่งเป็นสภาพของเตโชธาตุ ในไวยากรณ์เป็นปุงลิงค์ แจกตาม ราช ศัพท์, ในพระบาลี ... เป็นอิตถีลิงค์ แจกตาม กญฺญา ศัพท์

The Eight Amazing Qualities of This Dhamma and Discipline
ความอัศจรรย์ของพระธรรมวินัย ๘ ประการ

1. In this Dhamma and Discipline, there is a gradual training, a gradual course, a gradual progression, and there is no sudden attainment of final knowledge.
พระธรรมวินัยมีการศึกษาไปตามลำดับ มีการบำเพ็ญไปตามลำดับ ไม่ใช่มีการบรรลุอรหัตผลโดยทันที

2. My disciples do not overstep the training rules I have laid down for them, even for the sake of their lives.
สาวกทั้งหลายของเราย่อมไม่ละเมิดสิกขาบทที่บัญญัติไว้ แม้เพราะเหตุแห่งชีวิต

3. The community of Bhikkhus does not accommodate an immoral person. They quickly banish him from the community.
สงฆ์ในพระธรรมวินัยนี้ไม่ร่วมกับผู้ทุศีลและจะขับไล่ให้ไกลจากสงฆ์

4. Those of the four castes—nobles, brahmins, merchants, and workers—having gone forth from home to the homeless life in this Dhamma and Discipline made known by the Tathāgata, abandon their former names and identities and are called "recluses, the followers of the Sakyan son."
คนในวรรณะ ๔ เหล่า คือ กษัตริย์ พราหมณ์ แพศย์ ศูทร เมื่อออกจากเรือน บวชเป็นบรรพชิตในพระธรรมวินัยที่พระตถาคตทรงประกาศแล้ว ย่อมละชื่อและโคตรเดิม รวมเรียกว่าสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรทั้งสิ้น

5. Although many Bhikkhus attain final Nibbāna in the Nibbāna-element with no residue left, no lessening or filling up of the Nibbāna-element is evident.
ในพระธรรมวินัยนี้ แม้มีภิกษุจำนวนมากปรินิพพานด้วยอนุปาทิเสสนิพพาน ก็ไม่ทำให้นิพพานพร่องหรือเต็มได้

6. This Dhamma and Discipline has a single taste—the taste of liberation.
พระธรรมวินัยนี้มีรสเดียว คือ วิมุตติรส (ความหลุดพ้น)

7. This Dhamma and Discipline contains many treasures of various kinds, which include: the four foundations of mindfulness, the four right endeavors, the four bases for successful accomplishment, the five faculties, the five powers, the seven enlightenment factors, and the Noble Eightfold Path.
พระธรรมวินัยนี้มีรัตนะมาก มีรัตนะหลายชนิด คือ สติปัฏฐาน ๔, สัมมัปปธาน ๔, อิทธิบาท ๔ ฯลฯ

8. This Dhamma and Discipline is the abode of such mighty beings as the Stream-winners, the Once-returners, the Non-returners, the Arahants, and those practicing to realize the four Fruits of the Holy Life.
พระธรรมวินัยเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ใหญ่ คือ พระโสดาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์ และผู้ปฏิบัติเพื่อบรรลุอริยผล ๔

The Eight Amazing Qualities of the Ocean
ความอัศจรรย์ของมหาสมุทร ๘ ประการ

1. In the ocean, there are gradual slopes and inclines, and there is no sudden precipice.
มหาสมุทรลาดไปตามลำดับ ลึกลงไปตามลำดับ ไม่ลึกชันดิ่งไปทันที

2. The ocean is stable and does not exceed the limits of its tideline.
น้ำในมหาสมุทรมีปกติคงที่ไม่ล้นฝั่ง

3. The ocean is not filled with dead bodies. Any dead body in the ocean quickly gets washed to the shore and cast up on dry land.
มหาสมุทรไม่เกลื่อนด้วยซากศพ ย่อมซัดซากศพขึ้นจนถึงบนบกทันที

4. All rivers, regardless of their greatness, lose their former names and identities upon reaching the ocean, and are simply known as "the ocean."
มหานทีทุกสาย ไหลลงสู่มหาสมุทรแล้ว ย่อมละชื่อและโคตรเดิม รวมเรียกว่ามหาสมุทรทั้งสิ้น

5. Although the rivers of the world pour into the ocean, and rains fall from the sky, no swelling or diminishing in the ocean is discernible.
แม่น้ำสายใดสายหนึ่งในโลกที่ไหลไปรวมลงสู่มหาสมุทร และสายฝนตกลงจากฟากฟ้า ก็ไม่ทำให้มหาสมุทรพร่องหรือเต็มได้

6. The ocean has a single taste—the taste of salt.
มหาสมุทรมีรสเดียว คือรสเค็ม

7. The ocean has many treasures of various kinds: pearls, sapphires, etc.
มหาสมุทรมีรัตนะมาก มีรัตนะหลายชนิด คือ แก้วมุกดา ฯลฯ

8. The ocean is the abode of such mighty creatures as the Timi, Timingala, Timirapingala, etc. These creatures are 100 to 500 Yojanas in size.
มหาสมุทรเป็นที่อาศัยของสัตว์ขนาดใหญ่ คือ ปลาติมิ ฯลฯ มีตัวขนาดใหญ่ ๑๐๐-๕๐๐ โยชน์

ปรากฏการณ์ฝนตก

ฝน เป็นน้ำฟ้าชนิดหนึ่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ฝนจะตกลงมายังพื้นดินได้นั้นจะต้องมีเมฆเกิดในท้องฟ้าก่อน ในก้อนเมฆประกอบด้วยอนุภาคของไอน้ำขนาดต่างๆ ซึ่งเมื่อมีขนาดใหญ่ขึ้นจนไม่สามารถลอยตัวอยู่ในก้อนเมฆได้ก็จะตกลงมาเป็นฝน ไอน้ำจะกลั่นตัวเป็นเมฆได้ก็ต่อเมื่อมีอนุภาคกลั่นตัวเล็กๆ อยู่เป็นจำนวนมากเพียงพอ และไอน้ำจะเกาะตัวบนอนุภาคเหล่านี้รวมกันทำให้เกิดเป็นเมฆ และเมฆจะกลั่นตัวเป็นน้ำฝนได้ก็ต้องมีอนุภาคแข็งตัว หรือเม็ดน้ำขนาดใหญ่ซึ่งจะดึงเม็ดน้ำขนาดเล็กมารวมตัวกันจนเป็นเม็ดฝน

ฝนเป็นรูปแบบหนึ่งของน้ำที่ตกลงมาจากฟ้า นอกจากฝนแล้วยังมีการตกลงมาในรูปหิมะ เกล็ดน้ำแข็ง ลูกเห็บ น้ำค้าง ขึ้นอยู่กับอุณหภูมิของอากาศว่าร้อนหรือเย็นเพียงใด ฝนนั้นอยู่ในรูปหยดน้ำซึ่งตกจากเมฆลงมายังพื้นผิวโลก ฝนบางส่วนนั้นระเหยกลายเป็นไอก่อนตกลงมาถึงผิวโลก

ฝนที่ตกลงมานั้นเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งในวัฏจักรของน้ำ โดยน้ำจากผิวน้ำในมหาสมุทรระเหยกลายเป็นไอ เมื่อไอน้ำในบรรยากาศกระทบกับความเย็นจะเกิดการกลั่นตัวเป็นละอองน้ำในอากาศ แล้วรวมตัวกันเป็นเมฆหรือหมอก เมฆหรือหมอก คือ เม็ดน้ำเล็กๆ ที่รวมตัวกันเกาะอยู่บนอนุภาคดูดน้ำ (hygroscopic particles) เช่น อนุภาคเกลือ เป็นต้น เราเรียกอนุภาคชนิดนี้ว่า **อนุภาคกลั่นตัว** อนุภาคกลั่นตัวนี้มีในธรรมชาติ และมีความสำคัญในการช่วยให้ไอน้ำกลั่นตัวเป็นเมฆหรือหมอกง่ายขึ้น ถ้าไม่มีอนุภาคกลั่นตัว ไอน้ำจะเปลี่ยนเป็นเมฆหรือหมอกได้ยากมาก

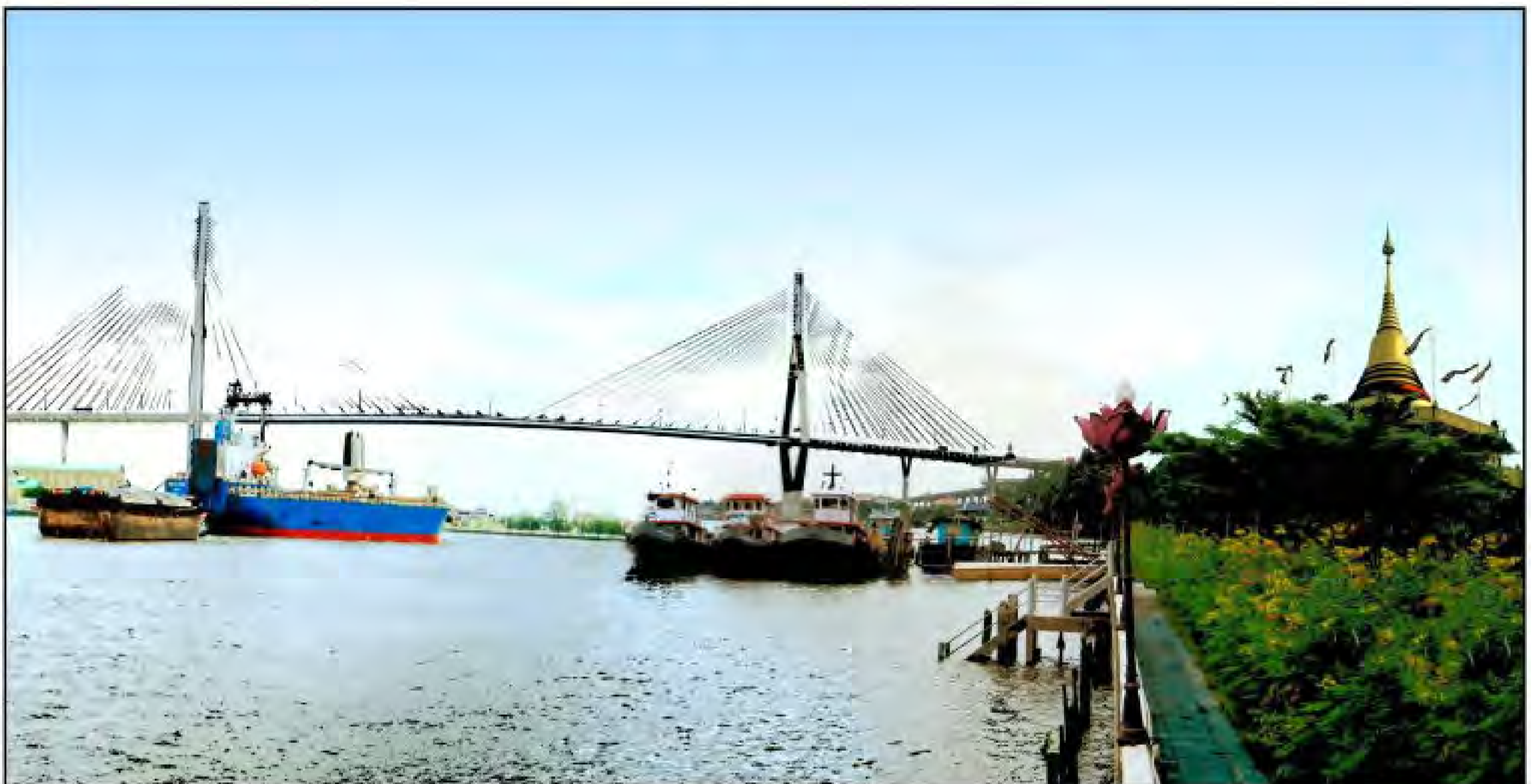
เมฆประกอบด้วยเม็ดน้ำและเม็ดน้ำแข็งขนาดเล็กมาก เม็ดน้ำและเม็ดน้ำแข็งนี้เมื่อขนาดยังไม่โตพอ จะลอยอยู่ในบรรยากาศ เนื่องจากมีกระแสลมพัดขึ้นตามแนวตั้งคอยต้านปะทะไม่ให้ตกลงมา ตามธรรมดาเส้นผ่าศูนย์กลางของเม็ดเมฆจะมีค่าประมาณ ๐.๐๑ ถึง ๐.๐๒ มิลลิเมตร เมฆจะกลั่นตัวเป็นน้ำฝนได้ ก็ต้องมี**อนุภาคแข็งตัว** (freezing nuclei) หรือเม็ดน้ำขนาดใหญ่ ซึ่งจะดึงเม็ดน้ำขนาดเล็กมารวมตัวกันจนมีเส้นผ่าศูนย์กลางถึง ๑ มิลลิเมตร หรือใหญ่กว่านี้ แล้วจะตกลงมาเป็นฝน ไหลลงสู่แม่น้ำ ลำคลอง ไปสู่ทะเล มหาสมุทร และวนเวียนอยู่อย่างนี้เป็นวัฏจักรไม่สิ้นสุด ...

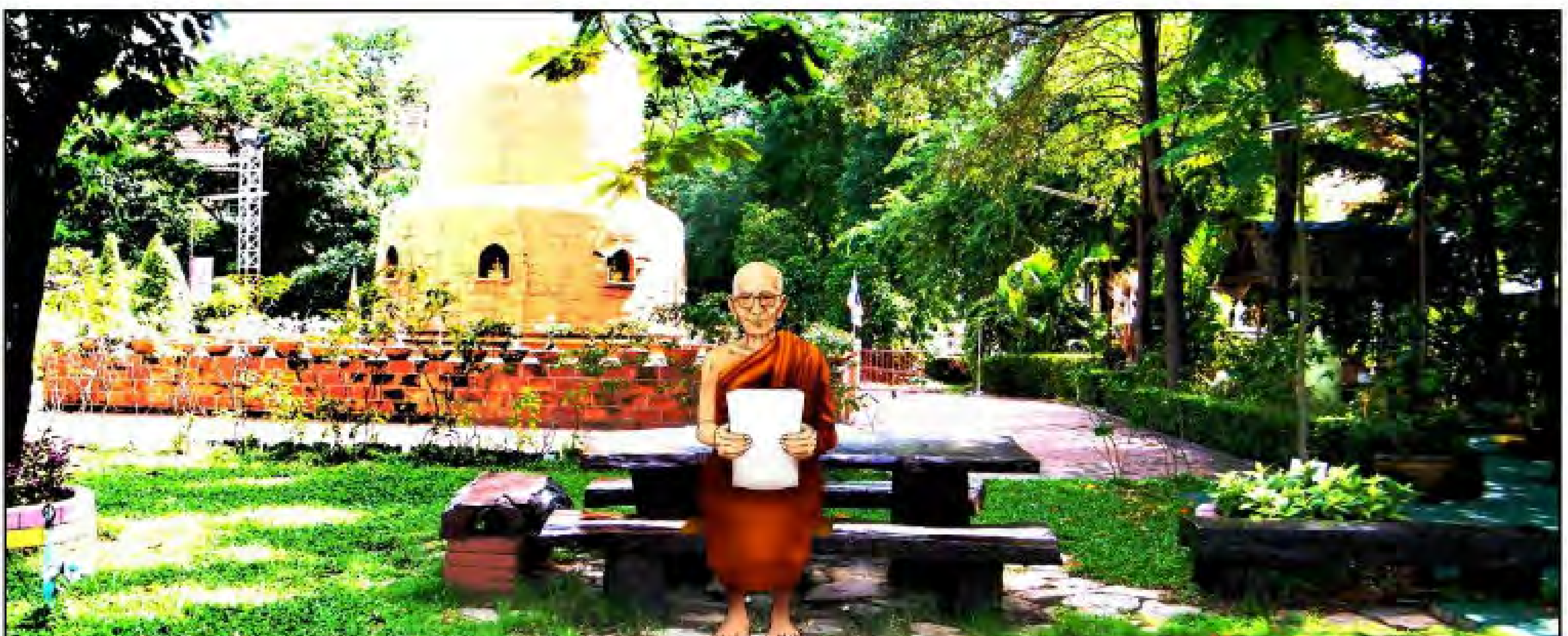
46. ปณฺณเปสนกถา

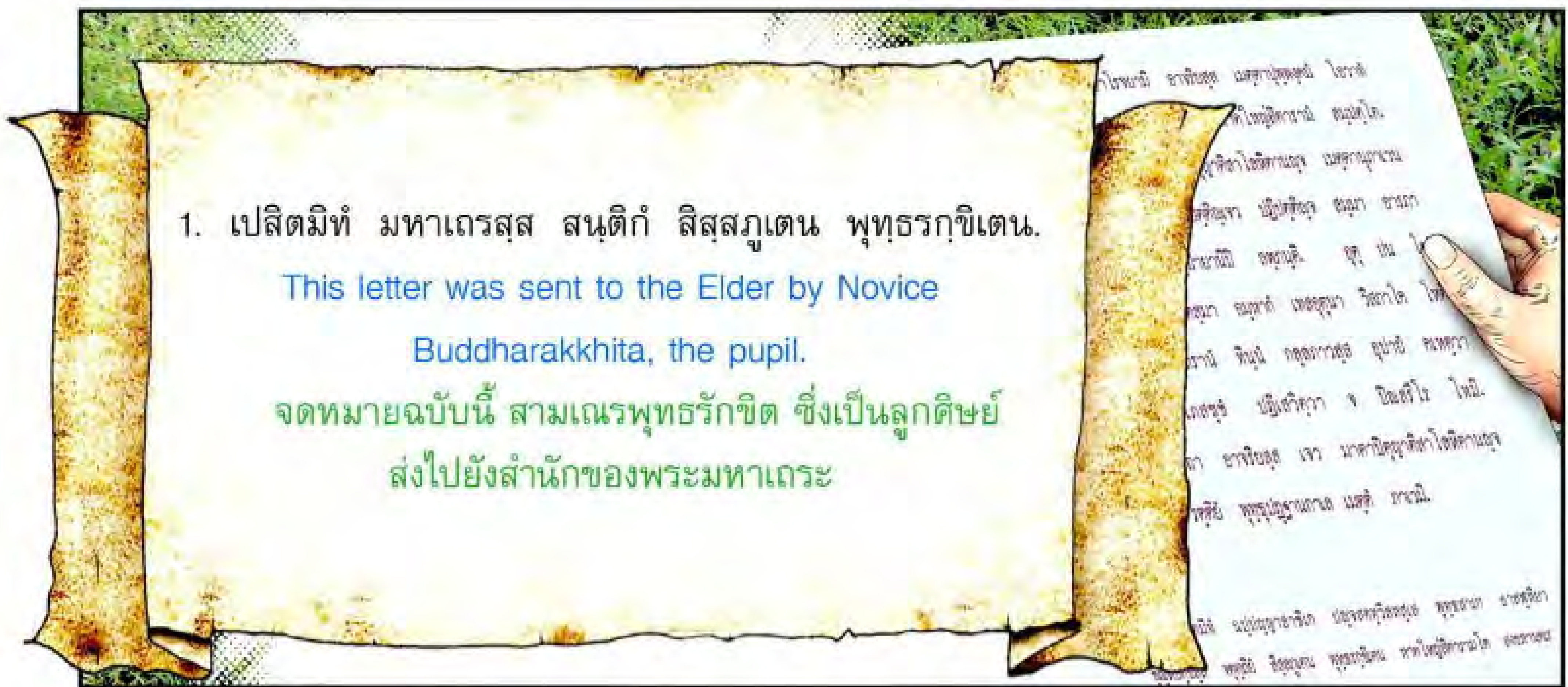
Sending a Letter

เรื่องส่งจดหมาย

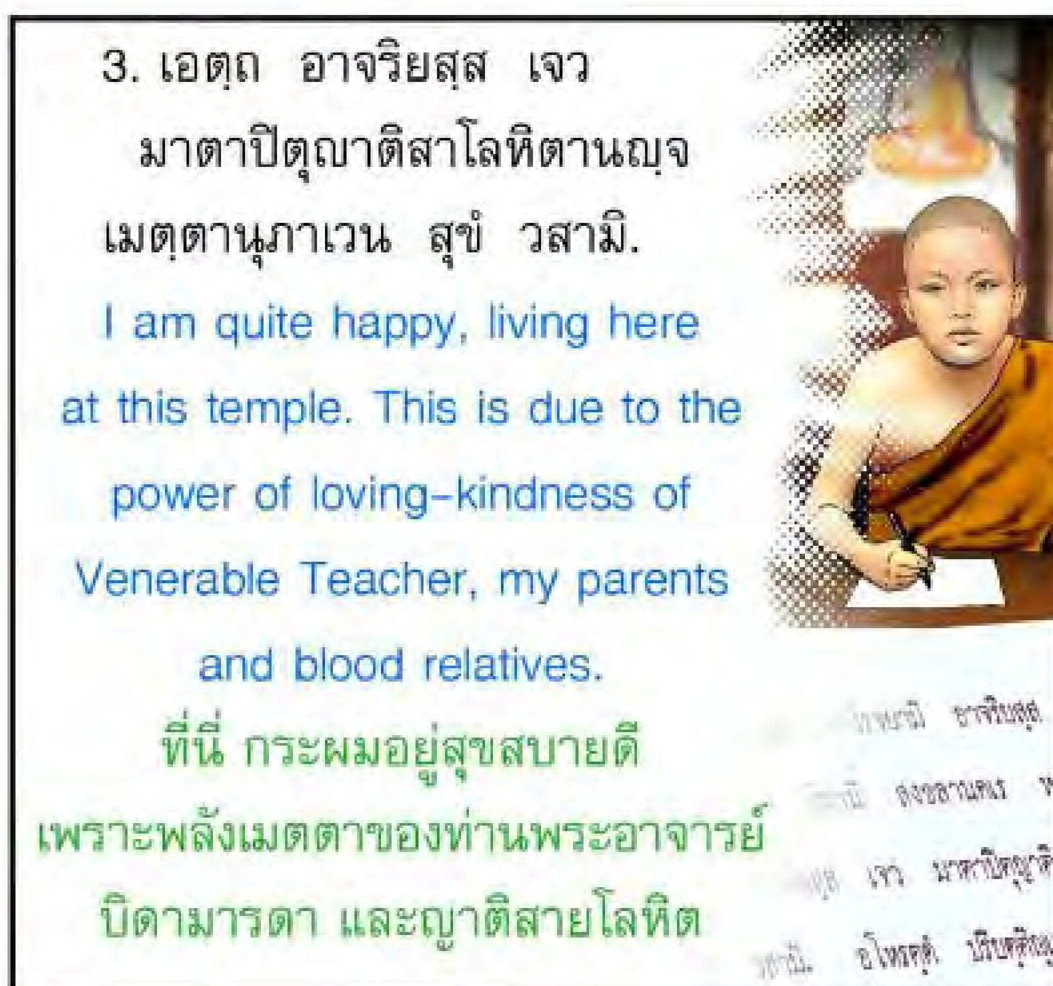

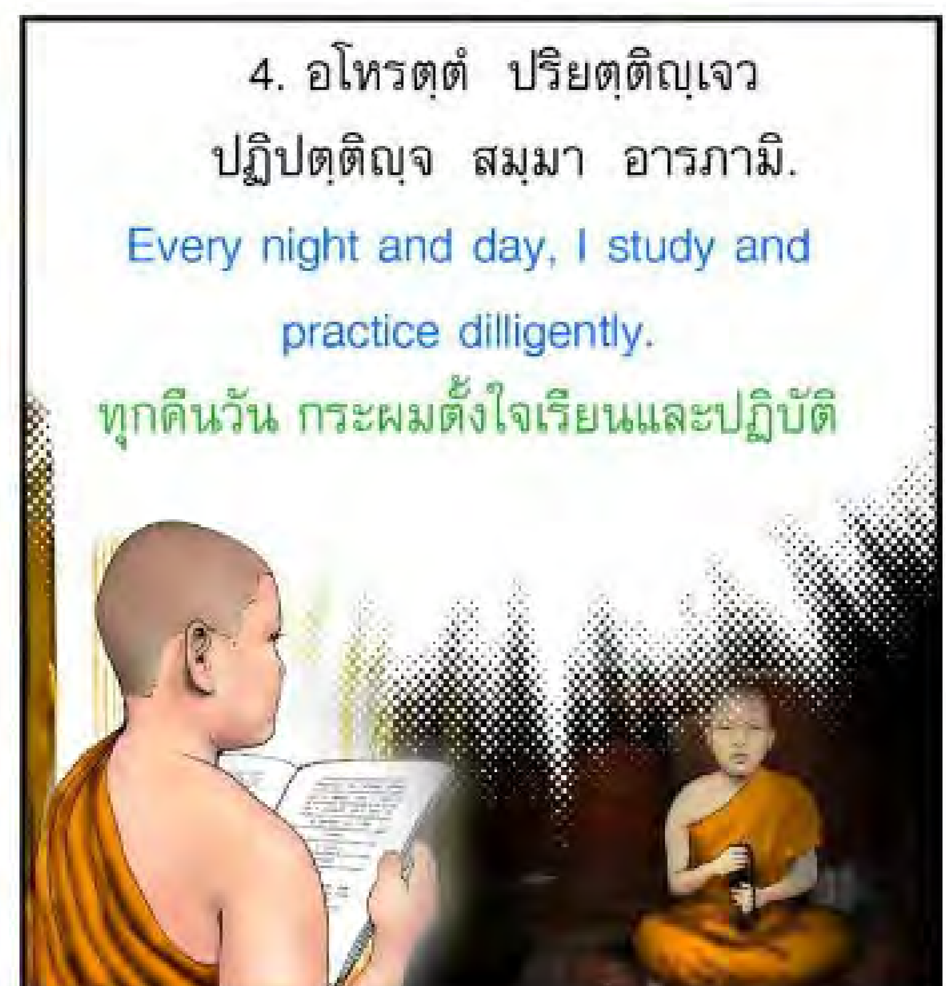

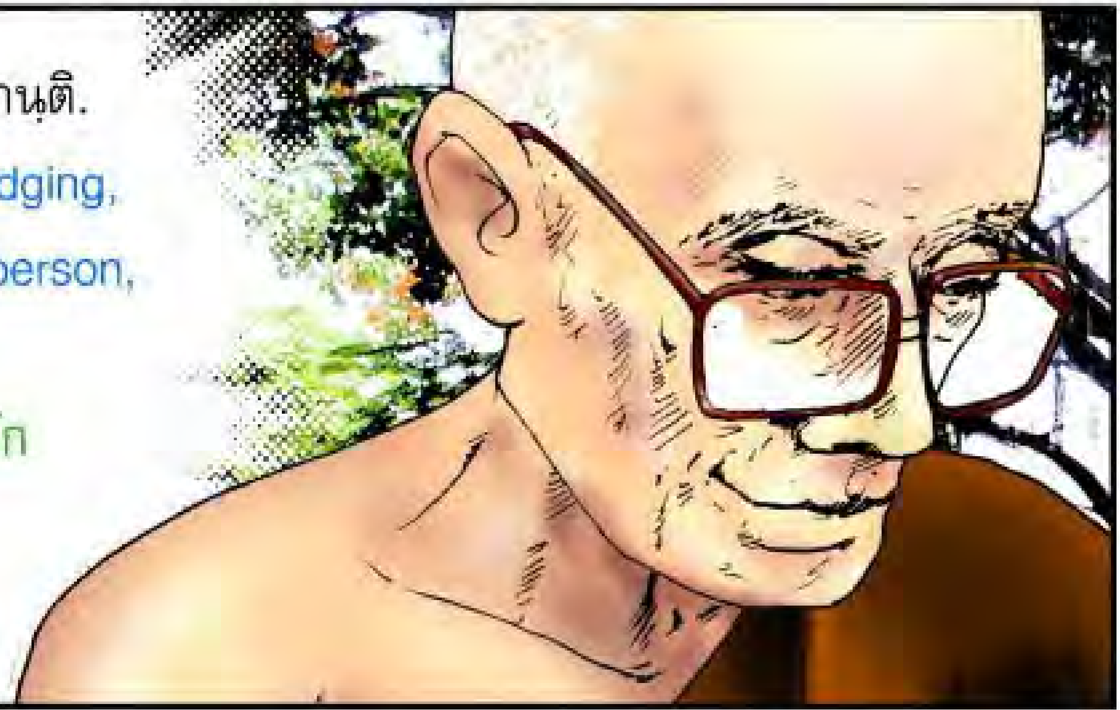

1. เปสิตมิทํ มหาเถรสฺส สนฺติกํ สิสฺสภูเตน พุทฺธรกฺขิเตน.
This letter was sent to the Elder by Novice Buddharakkhita, the pupil.
จดหมายฉบับนี้ สามเณรพุทธรักขิต ซึ่งเป็นลูกศิษย์ ส่งไปยังสำนักของพระมหาเถระ

2. สาทรํ ภนฺเต อาโรจยามิ อาจริยสฺส เมตฺตาปุพฺพงฺคมํ โอวาทํ สมฺปฏิจฺฉิตฺวา อิทานิ สงขลานคเร หาดใหญ่สิตารามํ สมฺปตฺโต.
With the greatest respects to Venerable Teacher, I am deeply grateful for your earlier words of kind encouragement. I have now arrived safely at Hat Yai Sitaram Temple in Songkhla Province.
ขอกราบเรียนมาด้วยความเคารพอย่างสูง หลังจากที่กระผมรับฟังโอวาทที่จับใจเปี่ยมล้นด้วยเมตตาของท่านพระอาจารย์ บัดนี้ ได้มาถึงวัดหาดใหญ่สิตาราม จังหวัดสงขลาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

3. เอตฺถ อาจริยสฺส เจว มาตาปิตุญาติสาโลหิตานญฺจ เมตฺตานุภาเวน สุขํ วสามิ.
I am quite happy, living here at this temple. This is due to the power of loving-kindness of Venerable Teacher, my parents and blood relatives.
ที่นี่ กระผมอยู่สุขสบายดี เพราะพลังเมตตาของท่านพระอาจารย์ บิดามารดา และญาติสายโลหิต

4. อโหรตฺตํ ปริยตฺติญฺเจว ปฏิปตฺติญฺจ สมฺมา อารภามิ.
Every night and day, I study and practice dilligently.
ทุกคืนวัน กระผมตั้งใจเรียนและปฏิบัติ

5. อาวาสปุคฺคลโภชนสปฺปายานิปิ ลพฺภนฺติ.

I receive beneficial conditions in lodging, people, food (suitable abode, suitable person, suitable food) ...

กระผมได้ความสะดวกสบายเรื่องที่พัก
บุคคลข้างเคียง
แม้กระทั่งเรื่องอาหารการกิน ...

6. อุตุ ปน โถกํ สีตลํ วิย ทิสฺสติ.
ตสฺมา อมฺหากํ เทสอุตุนา วิสภาโค โหติ.

About the weather, it seems a bit cold.
So, it is different from the weather at home.

ส่วนเรื่องดินฟ้าอากาศ (อุณหภูมิ) ดูเหมือนจะเย็นนิดๆ
ดังนั้นจึงผิดกันกับอากาศที่บ้านเรา

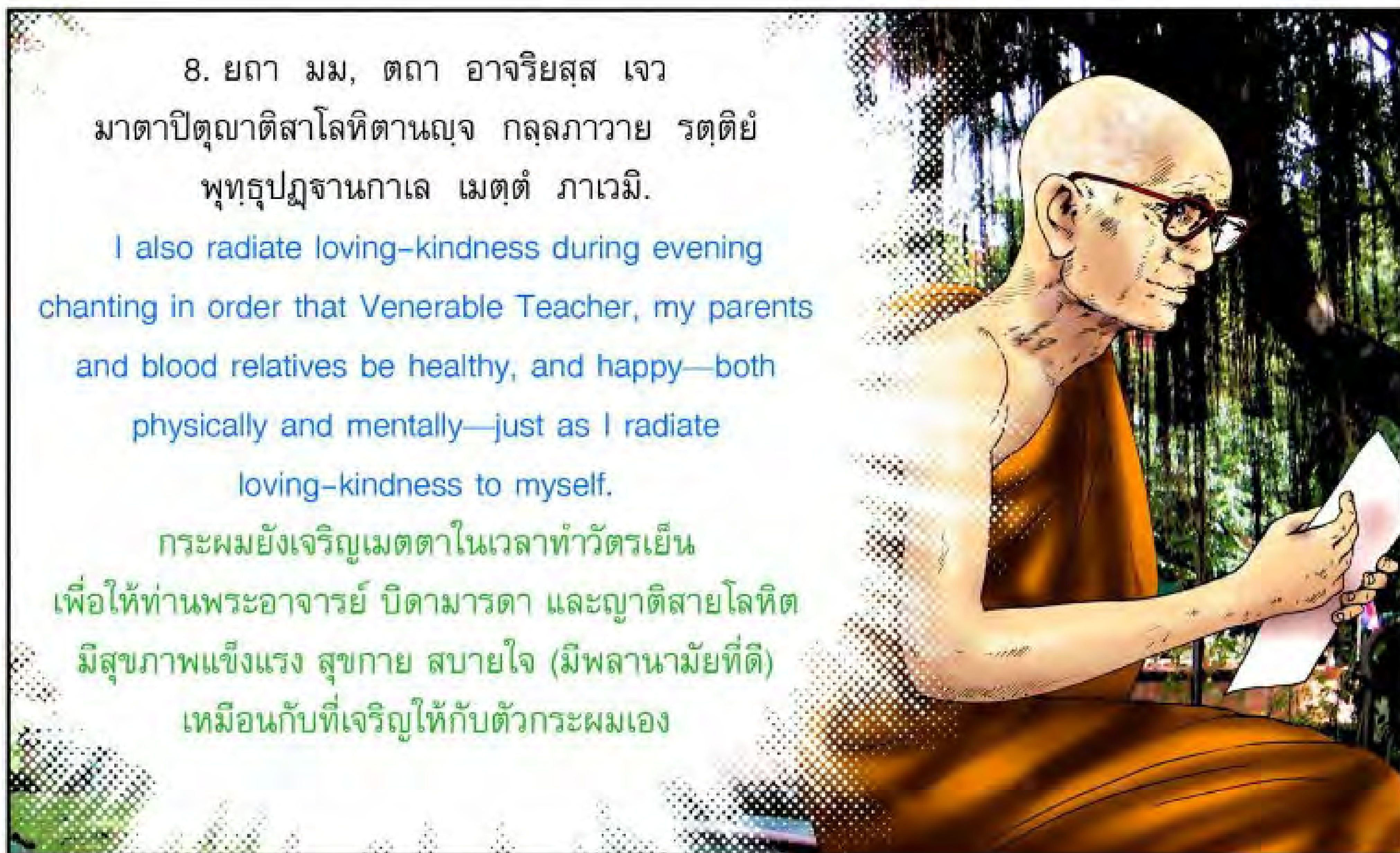
7. ตถาปิ อารกฺขมหาเถรานํ ทินฺนํ กลฺลภาวสฺส
อุปายํ คเหตฺวา เจว ยถานุรูปํ เภสชฺชํ
ปฏิเสวิตฺวา จ ปีณสรีโร โหมิ.

However, I've learned how to keep in good health and take the proper medicine which the supervising Elder has given me. This makes me strong and healthy.

แต่อย่างไรก็ตาม
กระผมเรียนรู้วิธีดูแลสุขภาพและรับยาที่ถูกต้อง
ซึ่งพระมหาเถระผู้ดูแลได้มอบให้
จึงมีร่างกายแข็งแรงผิวพรรณผ่องใส

5. สปฺปาย = สํ + ป + อย คมเน + อ หรือ ณ ปัจจัย, มีวิเคราะห์ว่า สุนฺทโร ปณีโต หุตฺวา อยติ คจฺฉตีติ สปฺปาโย แปลว่า สัปปายะ คือ สิ่งที่สบาย สภาพเอื้อ สิ่งที่เกื้อกูล สิ่งที่เอื้อต่อการอยู่ดีและการที่จะพัฒนาชีวิต สิ่งที่เหมาะกัน อันเกื้อหนุนในการเจริญภาวนาให้ได้ผลดี ช่วยให้สมาธิตั้งมั่นไม่เสื่อมถอย ดูรายละเอียดเพิ่ม ในพจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต) หน้า ๒๐๙-๑๐ และพจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์ หน้า ๔๓๑-๒.

7. ปีณ = ปีณ ปีณเน (ในความบริบูรณ์, เอิบอิ่ม) + อ หรือ ณ ปัจจัย, ปีน ก็เขียน, มีวิเคราะห์ว่า มํเสน ปีณติ ปริปูรตีติ ปีโณ, ปีโน.

9. เปสิตมิทํ สตฺตปญฺญาสาธิเก ปญฺจสตทฺวิสหสฺเส พุทฺธวสฺเส
มิถุนมาสสฺส ปณฺณรสเม ทิเน สูรวาเร สิสฺสภูเตน
พุทฺธรกฺขิเตน หาดใหญ่สิตารามโต สงขลานคเร.

This letter was sent by Novice Buddharakkhita, the pupil, from Hat Yai Sitaram Temple, Songkhla Province, on Sunday, June 15th, 2557 B.E. 2014 C.E.

จดหมายฉบับนี้ สามเณรพุทธรักขิตซึ่งเป็นลูกศิษย์ ส่งไปจากวัดหาดใหญ่สิตาราม จังหวัดสงขลา วันอาทิตย์ที่ ๑๕ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ปาสาณฉตฺตํ ครุกํ ตโต เทวานาจิกฺขนํ
ตโต วุฑฺฒานโมวาโท ตโต พุทฺธสฺส สาสนํ.

A stone umbrella is weighty. Weightier is the utterance
of the gods. The chiding of elders is weightier still.
And weightiest are the words of the Buddha.

ฉัตรศิลาก็ว่าหนัก วาจาของเทวดาหนักกว่า คำตักเตือนของผู้เฒ่า
ยังหนักกว่าอีก และคำสอนของพระพุทธเจ้ายิ่งหนักขึ้นไปกว่านั้น

โอวเทยฺยานุสาเสยฺย อสพฺภา จ นิวารเย
สตํ หิ โส ปิโย โหติ อสตํ โหติ อปฺปิโย.

A man should admonish in what requires admonition;
he should prevent the commission of an evil deed.
Such a one is beloved by the good, but disliked by the wicked.

ผู้ปองประโยชน์ให้ คำสอน สั่งนา
สอนแสวงบุญเบียนบอน บาปนี้
พึงใจสาธุนิกร คุณชอบ
บ่ชอบคุณเลยนี้ แต่ผู้อาธัม

น ภิชฺเชตุํ กุมฺภกาโร โสเภตุํ กุมฺภํ ฆฏฺฏิติ
น ขิปิตุํ อปาเยสุ สิสฺสานํ วุฑฺฒิการณา.

A potter does not strike a pot to break it, but to fashion it.
A teacher beats his pupils to increase knowledge,
not to throw them into the states of suffering.

ช่างหม้อตีหม้อใช่ ตีฉาน แตกนา
ตีแต่งเอางามงาน ชอบใช้
ดุจศิษย์กับอาจารย์ ตีสั่ง สอนแฮ
ตีใช่ตีจักให้ สู่ห้องอบาย

นิธีนํว ปวตฺตารํ ยํ ปสฺเส วชฺชทสฺสินํ
นิคฺคยฺหวาทึ เมธาวึ ตาทิสํ ปณฺฑิตํ ภเช
ตาทิสํ ภชมานสฺส เสยฺโย โหติ น ปาปิโย.

One should regard as a guide to hidden treasure someone who points out faults and who reproves. One should associate with such a wise person, the association with whom is only for the better, never for the worse at all.

พึงเห็นปราชญ์ผู้ติด้วยความหวังดี คอยปราม เสมือนหนึ่งผู้บอกขุมทรัพย์ให้ ควรคบคนที่เป็นบัณฑิตเช่นนั้น เพราะเมื่อคบหาคนเช่นนั้นอยู่ ย่อมมีแต่ความเจริญ ไม่มีความเสื่อมเลย

สพฺภิเรว สมาเสถ สพฺภิ กุพฺเพถ สนฺถวํ
สตํ สทฺธมฺมมญฺญาย เสยฺโย โหติ น ปาปิโย.

Associate with the good, form companionship with the righteous. It is good, not bad, knowing the goodly ways of righteous men.

พึงเสพสัตบุรุษแท้ เมธี
มิตรมั่นอย่าย้ายหนี นึกร้าง
เบญจศีลประเวณี โลกเร่ง รู้พ่อ
สืบสวัสดิ์ถาวรอ้าง บาปเว้นบังวาย

กถาสลฺลาปสิกฺขา สมฺปรินิฏฺฐงฺคตา

พุทฺธวสฺเส ๒๕๕๗, คฺริสฺตวสฺเส ๒๐๑๔.

The end of Pali Conversation

(Kathāsallāpasikkhā) 2557 B.E. 2014 C.E.

กถาสัลลาปสิกขา จบบริบูรณ์ในปี

พ.ศ. ๒๕๕๗ ค.ศ. ๒๐๑๔

บรรณานุกรม

คันธสาราภิวงศ์, พระ. แปลและอธิบาย. **กังขาวิตรณีอรรถกถา เล่ม ๑.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๖.

คันธสาราภิวงศ์, พระ. แปลและอธิบาย. **ปทรูปสิทธิมัญชรี เล่ม ๑.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน การพิมพ์, ๒๕๔๗.

คันธสาราภิวงศ์, พระ. แปลและอธิบาย. **ปรมัตถทีปนี.** พิมพ์ครั้งที่ ๔. กรุงเทพ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ประยูรสาส์นไทย การพิมพ์, ๒๕๕๕.

ชนกาภิวงศ์, พระ. **กถาสัลลาปะ.** ลำปาง : วัดท่ามะโอ, ม.ป.พ., ๒๕๒๕.

ญาณธชะ, พระ. **นิรุตติทีปนี.** กรุงเทพ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน การพิมพ์, ๒๕๔๘.

ธรรมกิตติ, พระ. **ทาฐาธาตุวงศ์.** กรุงเทพฯ : หอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร, ๒๕๔๔.

นิมิตร ธมฺมสาโร, พระ. เรียบเรียง. **ปทวิจารทีปนี.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน การพิมพ์, ๒๕๔๗.

นิมิตร ธมฺมสาโร, พระ และจำรูญ ธรรมดา. แปล. **สัททนีติธาตุมาลา.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยรายวัน การพิมพ์, ๒๕๔๖.

นิมิตร ธมฺมสาโร, พระ และจำรูญ ธรรมดา. แปล. **สัททนีติปทมาลา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, ๒๕๔๖.

นิมิตร ธมฺมสาโร, พระ และจำรูญ ธรรมดา. แปล. **สัททนีติสุตตมาลา.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิทักษ์อักษร, ๒๕๔๕.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม.** กรุงเทพฯ : บริษัท เอส. อาร์. พริ้นติ้ง แมส โปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). **อมฤตพจนา : พุทธศาสนสุภาษิต.** The Nectar of Truth : A Selection of Buddhist Aphorisms. Translated by Proffessor Dr. Somseen Chanawangsa. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ผลิธัมม์, ๒๕๕๖.

พุทธโฆสะ, พระ. **วิสุทธิมรรคปกรณ์ เล่ม ๑-๒.** กรุงเทพ : สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ, ๒๕๓๙.

พุทธโฆสะ, พระ. **ธรรมบทอรรถกถา เล่ม ๑-๒.** กรุงเทพ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

พุทธโฆสะ, พระ. **ชาดกอรรถกถา เล่ม ๑-๑๐.** กรุงเทพ : สำนักค้นคว้าทางวิญญาณ, ๒๕๓๕.

พุทธัปปิยะ, พระ. **ปทรูปสิทธิ.** กรุงเทพ : บริษัท ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค จำกัด, ๒๕๔๗.

ราชบัณฑิตยสถาน. **พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒.** พิมพ์ครั้งที่ ๑. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์, ๒๕๔๖.

สมปอง มุทิโต, พระ. แปลและเรียบเรียง. **อภิธานวรรณนา.** กรุงเทพฯ : บริษัท ประยูรวงศ์พริ้นท์ติ้ง จำกัด, ๒๕๔๗.

สิริมังคลาจารย์, พระ. **จักกวาฬทีปนี.** กรุงเทพฯ : บริษัท ศรีเมืองการพิมพ์ จำกัด, ๒๕๔๘.

เสฐียรโกเศศ. **โลกนีติไตรพากย์.** กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด รวมสาส์น, ๒๕๐๔.

อัคควังสะ, พระ. **สัททนีติปรณ์,** ๓ เล่ม. กรุงเทพฯ : มูลนิธิภูมิพโลภิกขุ, ๒๕๒๑-๒๕๒๓.

"การเกิดฝน". สารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนฯ โดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : http://kanchanapisek.or.th/kp6/sub/.../book.php?... 21 June 2014.

เสฐียรพงษ์ วรรณปก. พุทธวจนะในธรรมบท. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : www.dhammathai.org/board/viewtopic.php?t=8869. 2 ธันวาคม 2556.

Daw Mya Tin. The Dhammapada: Verses and Stories. 1986 [Online]. Available: www.tipitaka.net/tipitaka/dhp/ ed. Editorial Committee, Burma Tipitaka Association, Rangoon, Burma. 30 May 2014.

Goenka, S.N. พระไตรปิฎกฉบับฉัฏฐสังคายนา [CD-ROM]. Available: Nashik, India: Vipassana Research Institute, 1999.

Thanissaro Bhikkhu. Dhammapada: The Path of Dhamma. [Online]. Available: www.accesstoinsight.org/tipitaka/kn/dhp/index.html. 27 May 2014.

รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือ

รายนามผู้บริจาค ๕,๐๐๐ บาท

พระครูธรรมธรสุมนต์ นนฺทิโก

ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

รายนามผู้บริจาค ๖๑,๖๐๐ บาท

คุณกาญจนา เรืองจินดา

รายนามผู้บริจาค ๓๖,๗๕๑ บาท

พลโทนรวีร์-คุณเสริมสุข ปัทมสถาน

รายนามผู้บริจาค ๓๑,๖๐๐ บาท

คุณประเสริฐ-คุณสุวรรณา เตชะวิบูลย์

รายนามผู้บริจาค ๑๐,๐๐๐ บาท

คุณเภาลีนา บุญญาภิภัทร

คุณรัตนา อนันต์นนท์ศักดิ์

ดร.นารี บุญธีรวร

คุณสุภาวดี อึ๊งรังษี

รายนามผู้บริจาค ๕,๐๐๐ บาท

คุณบุญเลิศ-คุณอุษณีย์ สว่างกุล และครอบครัว

คุณอุดมพร สิรสุทธิ อุทิศให้คุณพ่อศิริ-คุณแม่เกษร

Mrs. Claire Kenney and family

ศ.พิเศษ กิติพงศ์-คุณวิภา อุรพีพัฒนพงศ์

คุณศิริวรรณ อึ๊งรังษี

รายนามผู้บริจาค ๔,๐๐๐ บาท

คุณจินดารัตน์ วิริยะทวีกุล

คุณชาญวิทย์-คุณลักษมี มโนธีรวัฒน์

รศ.ดร. จีรเดช-คุณพัชรี อู่สวัสดิ์

รายนามผู้บริจาค ๓,๐๐๐ บาท

คุณปรัยวันท์ สถิรกุล

คุณธวัชชัย-สุณี ฉวีวานิชยกุล และครอบครัว

คุณศิริพร ดอกไม้งาม-คุณนพวรรณ ศุขพัฒน์

Mr. & Mrs. Katanyu Sirasudhi

คุณชวลิต-ลลิญตา ปรีตะนนท์

คุณปลิว มังกรกนก

คุณพวงแก้ว นันทนาพรชัย

รายนามผู้บริจาค ๒,๕๐๐ บาท

คุณทักษพล-คุณจริยา-คุณศิริพล เจียมวิจิตร

คุณบุญยภักร์ วณิชพันธุ์

คุณวณิชย์-คุณจินตนา ศิริสันธนะ

คุณอุดมพร สิรสุทธิ

รายนามผู้บริจาค ๒,๐๐๐ บาท

คุณกมลวัลย์ ชุณหกสิการ

คุณบุษกร สิงคาลวณิช

คุณประวัติ-เบญจวรรณ-ทฤฒมน-วีรภัทร อึ๊งรังษี

คุณปรางค์มาศ นิติธรรม

คุณสรณา จิรารัตน์สกุล

คุณอุไร ตั้งอุดมมงคล

คุณประภาศรี วู

คุณอนันตศักดิ์-คุณบุษบง สิรสุทธิ

รายนามผู้บริจาค ๑,๕๐๐ บาท

คุณประไพพิศ โตวิจิตร

คุณกัลยาณี สิรสุทธิ

รายนามผู้บริจาค ๑,๓๕๐ บาท

คุณเพ็ญสินี จรัสสุริยงค์

รายนามผู้บริจาค ๑,๒๕๐ บาท

คุณศิริวรรณ กฤษณะสมิต

รายนามผู้บริจาค ๑,๐๐๐ บาท

คุณประณมาภรณ์ สวัสดิ์-ชูโต

คุณชูศักดิ์ พิชิตธนารักษ์–คุณเสาวนีย์ สุวรรณนิกขะ

คุณจันจุรี อนุกูลกิจกุล

คุณสมชาย-คุณบุบผา อมรเกียรติขจร

คุณสุภาภรณ์ อภิชัยเสถียรโชติ

คุณสุภาณี สายสนธิ์

คุณขนบพันธุ์ และ คุณนที เอี่ยมโอภาส

คุณอัญชลี เหล่าพงษ์ศร

คุณสุวิชญ โรจนวานิช

คุณอังครัตน์ เพรียบจริยวัฒน์

คุณรักตาภา นาคสมบูรณ์ พร้อมบุตรธิดา

คุณวิวัฒน์-ลาวัณย์ อนันต์นนท์ศักดิ์

คุณธีรภัทร พงศ์วิจิตรพันธุ์

คุณสมชาย กาญจนสันติกุล และครอบครัว

คุณวรรณรัตน์ บุญญาวัฒน์

คุณสุกาญจนา ลิมปิสวัสดิ์

คุณมลิวัลลิ์ พบคีรี

คุณบุญมา นครอินทร์

คุณวรรณา ตีรกิตติ

ทพญ. รัตนาวดี บุปผาเจริญสุข

คุณภัทรพล-กัญญา-ทรงชาญ สิรสุทธิ

คุณอัจฉริยา เกตุทัต

คุณกานดา อเนกลาภากิจ

คุณประกายแก้ว งานทวี

คุณวันชัย-คุณหวาน กรประเสริฐวิทย์

คุณ เพชรรัตน์ สุวรรณมานนท์

คุณกรกนก-พิชัย เอี่ยมศิริ

คุณกรวรรณ-คุณเมณิศา ตันอติชาติ

คุณอรจิรา วงศ์ชื่นสุนทร

ม.ล.อาภาวดี เทวกุล

คุณสุวรรณา ตั้งกุลพานิชย์

คุณดวงกมล สุวิชชากุล

คุณชนาธิป คล้อยสวาท

คุณพรศรี มหาคุณ

คุณม่วย พันธุ์เถกิงอมร

คุณสมประสงค์ กิจทวีประเสริฐ

ศ.พญ.อารีรัตน์ สุพุทธิธาดา

คุณธนา ไตรรัตโนภาส

คุณประชา แสงทองสุข

อาจารย์เทพฤทธิ์ สาธิตการมณี

คุณประจิต อึ้งรังษี

คุณพยงค์ ตรีเสถียรกิจ

คุณเนาวนุช ไตรนรพงศ์

คุณทองดี เอี่ยมภิญโญ

คุณเกสินี จาติกวนิช

คุณจุฑามาศ กระจ่างศิลป์

คุณแม่บุญธรรม จันทร์ปะทิว

คุณอรวรรณ์ จันทร์ปะทิว และครอบครัว

คุณเรวดี จุลเสนีย์

คุณทิพวรรณ ตั้งตระกูล

รายนามผู้บริจาค ๗๐๐ บาท

คุณวรวัฒน์ จารุวิทยานนท์

รายนามผู้บริจาค ๖๐๐ บาท

คุณมุกดา ค้าเจริญวงษ์

รายนามผู้บริจาค ๕๙๙ บาท

คุณศศิวรรณ เตชะกฤตธีรนันท์

รายนามผู้บริจาค ๕๐๐ บาท

พระมหาสุรศักดิ์ ธนปาโล
คุณศิรสา กันต์พิทยา
คุณสินีรัตน์ ศรีประทุม
คุณปาลิตา ญาติรักษ์
คุณสายพิณ นามสมบัติ
คุณนลพรรณ-สลิลทิพย์-ชีวิน จรัสโรจน์
คุณอัชพาภรณ์ เกลียวจยกุล
คุณเสถณมิตร มิ่งฉาย
คุณชาตรี เอี่ยมศิริ และครอบครัว
คุณธนพร ปานเสมศรี
คุณวิชิต วชิรวิวรรธน์
คุณณัฐิมา ภัทรพงศ์ไพบูลย์
คุณนิตยา โรจนกำพล
คุณมนตรา-ปรีชา ผึ้งเทศ
คุณเยาวภา ตีรกิตติ
คุณสุกัลยา ตีรกิตติ
คุณปิยดา สิงห์สาโรจน์
คุณทัศนีย์ โชคเจริญรัตน์
คุณวันเพ็ญ โรจนธรรม
คุณทัศนีย์ หอมกลิ่นแก้ว
คุณจันทร์เพ็ญ ตั้งมั่นอนันตกุล
คุณสุรชัย ตั้งมั่นอนันตกุล
คุณอัญชลี เต็งประทีป
พ.ท.หญิง มารศรี พิบูลย์ฤกษ์
คุณมาลัย เฟื่องจินดาวงศ์
คุณนิตยา เลี่ยวสมบูรณ์
คุณนงนุช กมลสาธิต
คุณรัชนีบูลย์ เฟื่องขจร
คุณธิดาจันทร์ สมประสงค์
คุณแม่เซ็ง วชิรวิวรรธน์
คุณสุโรจน์ กาญจนสันติกุล
คุณกฤษณา ปทีปโชติวงศ์
คุณกวี โรจนธนภัทร์
คุณจารุภา อภิภัทรกิตติ
คุณปาณิสสร์นันท์ อภิภัทรกิตติ
คุณสุภาภรณ์ แซ่เตียว
คุณพัชรา สุทธิสำแดง
คุณยุพา วิริยวงศ์
คุณดวงเด่น เลิศรักสกุล
ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

รายนามผู้บริจาค ๔๐๐ บาท

คุณสมศักดิ์-คุณอิงค์สุวรรณ ตั้งตระกูล

รายนามผู้บริจาค ๓๐๐ บาท

คุณรัมภาวดี พรประสิทธิ์
คุณดาวรัตน์ มิ่งฉาย
คุณนิตยา มานะชัยศิริกุล
คุณจันทนี ฉัตรศิริเวช
Mrs. KimiZuka Wanna
คุณโกสุม บุญประธาน
คุณวรรณวิษา อึ้งรังษี
คุณประไพพรรณ พิสัยนนทฤทธิ์
คุณวรินทร์ธร-วิรวิชญ์ พันธุ์วัฒนสกุล
คุณปัญญ์ณัฐ สุทธิ์เจริญกุล
คุณอุษณีย์ วงศ์แสงจันทร์

รายนามผู้ร่วมจัดพิมพ์หนังสือ ครั้งที่ ๒

รายนามผู้บริจาค ๕,๐๐๐ บาท

พระครูธรรมธรสุมนต์ นนฺทิโก

รายนามผู้บริจาค ๑๑,๖๐๐ บาท

คุณกาญจนา เรืองจินดา

พลโทนรวีร์-คุณเสริมสุข ปัทมสถาน

คุณประเสริฐ-คุณสุวรรณา เตชะวิบูลย์

รายนามผู้บริจาค ๕,๐๐๐ บาท

คุณอุดมพร สิรสุทธิ อุทิศให้คุณพ่อศิริ-คุณแม่เกษร

Mrs. Claire Kenney and family

รายนามผู้บริจาค ๓,๐๐๐ บาท

คุณศิริพร ดอกไม้งาม-คุณนพวรรณ ศุขพัฒน์

คุณพวงแก้ว นันทนาพรชัย

Mr. & Mrs. Katanyu Sirasudhi

รายนามผู้บริจาค ๒,๐๐๐ บาท

คุณอนันตศักดิ์-คุณบุษบง สิรสุทธิ

รายนามผู้บริจาค ๑,๓๕๐ บาท

คุณเพ็ญสินี จรัสสุริยงค์

รายนามผู้บริจาค ๑,๐๐๐ บาท

คุณประกายแก้ว งานทวี

คุณแม่บุญธรรม จันทร์ปะทิว

คุณอรวรรณ์ จันทร์ปะทิว และครอบครัว

คุณวันชัย-คุณหวาน กรประเสริฐวิทย์

คุณภัทรพล-คุณกัญญา-คุณทรงชาญ สิรสุทธิ

คุณเรวดี จุลเสนีย์

คุณกานดา อเนกลาภากิจ

คุณจุฑามาศ กระจ่างศิลป์

คุณอัจฉริยา เกตุทัต

คุณอุดม-คุณศิริพรรณี นักร้อง

คุณทิพวรรณ ตั้งตระกูล

รายนามผู้บริจาค ๗๐๐ บาท

คุณวรวัฒน์ จารุวิทยานนท์

รายนามผู้บริจาค ๖๐๐ บาท

คุณมุกดา ค้าเจริญวงษ์

รายนามผู้บริจาค ๕๐๐ บาท

พระมหาสุรศักดิ์ ธนปาโล

คุณปิยดา สิงห์สาโรจน์

คุณพัชรา สุทธิสำแดง

คุณวันเพ็ญ โรจนธรรม

คุณทัศนีย์ หอมกลิ่นแก้ว

คุณดวงเด่น เลิศรักสกุล

คุณยุพา วิริยวงศ์

คุณสุภาภรณ์ แซ่เตียว

คุณทัศนีย์ โชคเจริญรัตน์

รายนามผู้บริจาค ๒๐๐ บาท

คุณสุภาพ อัญชลิสังกาศ
คุณสุมณฑา จ.ผลิต
คุณบุษรินทร์ อึ้งรังษี
คุณเกวลิน แววสง่า
คุณสิริการย์ อัศวกิจเสถียร
คุณรจิตแก้ว วงศ์พิวัฒน์
คุณสมพงษ์ เผ่าศรีเจริญ
คุณพิไชยลักษณ์ วรพงศ์
คุณนภาภรณ์ อัจฉราฤทธิ์
คุณพิมพา ศรีโสภณ
คุณนิลุบล จาติเทศะ
คุณทองสี ขนานแข็ง และครอบครัว
คุณเปรมจิตต์ เกตุแก้ว
คุณจุฑารัตน์ อึ้งรังษี
คุณฤทัยรัตน์ สามสมุทร
คุณแม่วรรณา ภัทรประสิทธิ์ผล
คุณทัศนีย์ อัญมณีเจริญ
คุณพรทิพย์ ศิริสัตยะวงศ์
คุณกัลยาณี วีระยุทธวิไล
คุณนันทนัช เกลียวอรรคเดช
คุณณัฏฐรัตน์ ศรีสุคนธ์ และบุตร
คุณกนกณัฐ แซ่ตั้ง
คุณนฤมล พันธ์ภูวภัทร

รายนามผู้บริจาค ๑๕๐ บาท

คุณวรณัน บูรณะภักดี-คุณจักรพันธ์ สัจจาลักษณ์

รายนามผู้บริจาค ๑๐๐ บาท

พระมหาสกล กนฺตสีโล
คุณชัยวรงค์ ช่างเกิด
คุณนพรัตน์ กมลสาธิต
คุณลิสา อาจธขันธ์
คุณบุญเลี้ยง ผ่องแผ้ว
คุณสุวิไล เทพกุณหนิมิตต์
คุณสุดใจ สุวรรณชีวะศิริ
คุณฉวีวรรณ ชัยจันทร์
คุณยศวัจน์-คุณพภัสสรณ์ อังคสิริสกุล
คุณปารดา ศรีวราหกุล และครอบครัว
คุณแม่กิมลุ้ย-คุณศิริรัตน์ รัตนชันสิทธิ์
คุณแม่ลิ้นจี่-คุณพ่อโกมล-คุณองค์อาจ แต้มทอง และญาติธรรม
คุณสิริพร ตั้งไพศาลสัมพันธ์
คุณสุวรรณ มิ่งฉาย
คุณเพ็ญวิสาข์ กมลสาธิต
คุณโกสินทร์-ศันสนีย์ กมลสาธิต
คุณปวริศา พินิจผล
คุณกุหลาบ แซ่โง้ว
คุณพรรณี เมฆมุกดา
คุณรัชนี องค์ดุลยาภินันท์
คุณพิสินีธารดา แนบสุขสุวจันทรา
คุณสุทิศา กิจบำรุงศิลป์
คุณสุนีย์ ชินทิตนันท์
ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

รายนามผู้บริจาค ๕๐ บาท

คุณณัฐพล กมลสาธิต
คุณปิยะ แซ่บ่าง

รายนามผู้บริจาค ๔๐๐ บาท

คุณสมศักดิ์-คุณอิงค์สุวรรณ ตั้งตระกูล

รายนามผู้บริจาค ๓๐๐ บาท

Mrs. KimiZuka Wanna

คุณโกสุม บุญประธาน

คุณอุษณีย์ วงศ์แสงจันทร์

รายนามผู้บริจาค ๒๐๐ บาท

คุณพิมพา ศรีโสภณ

คุณกนกณัฐ แซ่ตั้ง

คุณนิลุบล จาติเทศะ

คุณนฤมล พันธ์ภูวภัทร

คุณทองสี ขนานแข็ง และครอบครัว

คุณณัฏฐรัตน์ ศรีสุคนธ์ และบุตร

คุณนภาภรณ์ อัจฉราฤทธิ์

คุณพิไชยลักษณ์ วรพงศ์

รายนามผู้บริจาค ๑๕๐ บาท

คุณวรณัน บูรณะภักดี-คุณจักรพันธ์ สัจจาลักษณ์

รายนามผู้บริจาค ๑๐๐ บาท

พระมหาสกล กนฺตสีโล

คุณสุริยง การัณย์สุทธ์

คุณสุนีย์ ชินทิตนันท์

คุณยศวัจน์-คุณพภัสสรณ์ อังคสิริสกุล

คุณปารดา ศรีวราหกุล และครอบครัว

คุณพิสินีธารดา แนบสุขสุวจันทรา

คุณแม่กิมลุ้ย-คุณศิริรัตน์ รัตนชันสิทธิ์

คุณสุทิศา กิจบำรุงศิลป์

คุณแม่ลิ้นจี่-คุณพ่อโกมล-คุณองค์อาจ แต้มทอง และญาติธรรม

คุณสิริพร ตั้งไพศาลสัมพันธ์

คุณสุดใจ สุวรรณชีวะศิริ

คุณนันทนัช เกลียวอรรคเดช

คุณกุหลาบ แซ่โง้ว

คุณฉวีวรรณ ไชยจันทร์

คุณพรรณี เมฆมุกดา

คุณรัชนี องค์ดุลยาภินันท์

ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม

ใบแก้คำผิด "กถาสัลลาปะ"

หน้า 32 ข้อ 7 บรรทัดที่ 12 ... throw them away in a place where people can not see.
แก้เป็น ... throw them away in a place where people cannot see.

หน้า 38 ข้อ 13 บรรทัดที่ 5 Don't pound the cloths with you fist or with a mallet.
แก้เป็น Don't pound the cloths with your fist or with a mallet.

หน้า 74 ข้อ 4 บรรทัดที่ 4 ... practice dilligently.
แก้เป็น ... practice diligently.

หน้า 80 บรรทัดที่ 21 ... Translated by Proffessor Dr. Somseen Chanawangsa.
แก้เป็น ... Translated by Professor Dr. Somseen Chanawangsa.

ใบแก้คำผิด "กถาสัลลาปะ"

หน้า 32 ข้อ 7 บรรทัดที่ 12		... throw them away in a place where people can not see.
	แก้เป็น	... throw them away in a place where people cannot see.
หน้า 38 ข้อ 13 บรรทัดที่ 5		Don't pound the cloths with you fist or with a mallet.
	แก้เป็น	Don't pound the cloths with your fist or with a mallet.
หน้า 74 ข้อ 4 บรรทัดที่ 4		... practice dilligently.
	แก้เป็น	... practice diligently.
หน้า 80 บรรทัดที่ 21		... Translated by Proffessor Dr. Somseen Chanawangsa.
	แก้เป็น	... Translated by Professor Dr. Somseen Chanawangsa.

กถาสัลลาปะ

Pali Conversation in Everyday Life

บทสนทนาภาษาบาลีในชีวิตประจำวัน

ทนฺโต เสฏฺโฐ มนุสฺเสสุ

Among humans the noblest is one tamed

ในหมู่มนุษย์ คนประเสริฐ คือคนที่ฝึกแล้ว

ติปิฏกกุญจิกา สถาบันโพธิยาลัย
วัดจากแดง จังหวัดสมุทรปราการ